

**Міністерство освіти і науки
Житомирський державний університет імені Івана Франка**

Мороз В.В., Стадниченко А.П.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

**для самоконтролю з оволодіння аспірантами
(спеціальність 091 Біологія) навчальною дисципліною
«Основи зоологічної систематики та номенклатури»**

Житомир – 2021

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 2 від «29» січня 2021 року)

Р е ц е н з е н т и:

Увасєва О.І. – доктор біологічних наук, професор кафедри екології Державного університету «Житомирська політехніка».

Житова О.П. – доктор біологічних наук, доцент кафедри біології та захисту лісу Поліського національного університету.

Шевчук Л.М. – доктор біологічних наук, професор кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи Житомирського державного університету імені Івана Франка.

- М 80 Мороз В.В. Тестові завдання для самоконтролю з оволодіння аспірантами (спеціальність 091 Біологія) навчальною дисципліною «Основи зоологічної систематики та номенклатури» / В.В. Мороз, А.П. Стадниченко. – Житомир, 2021. – 174 с.

Тестові завдання розроблено для самоконтролю з оволодіння аспірантами нормативною навчальною дисципліною підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 09 Біологія спеціальності 091 Біологія «Основи зоологічної систематики та номенклатури». Тестові завдання розроблено у відповідності з діючою програмою навчальної дисципліни та побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх тем курсу, що дозволяє аспірантам перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал, що вивчається. Завдання в тестовій формі можуть бути застосовані для реалізації як навчальної, так і контролюючої функцій.

УДК 57.061:591.4:378.22(079.1)

©Мороз В.В., 2021
©Стадниченко А.П., 2021
©Житомирський державний
університет імені Івана
Франка, 2021

ЗМІСТ

Вступ	4
ТЕМА 1. КЛАСИФІКАЦІЯ, ТАКСОНОМІЯ, НОМЕНКЛАТУРА	5
ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ВИДУ В БІОЛОГІЇ. ТЕОРІЇ ВИДУ	21
ТЕМА 3. ТАКСОНИ ГРУПИ ВИДУ	38
ТЕМА 4. НОМЕНКЛАТУРНІ КОДЕКСИ	54
ТЕМА 5. УТВОРЕННЯ НАЗВ ЗООЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МКЗН	70
ТЕМА 6. ОПИС ОБ'ЄКТІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МКЗН	87
ТЕМА 7. ТЕОРІЇ БІОЛОГІЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ І ЇХ ІСТОРІЯ	102
ТЕМА 8. МЕТОДОЛОГІЯ ТАКСОНОМІЇ	119
ТЕМА 9. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЧНОГО СВІТУ	135
ТЕМА 10. СУЧАСНА СИСТЕМА ОРГАНІЧНОГО СВІТУ	151
Ключі до тестів	167
Список рекомендованих джерел	172
Додатки	174

Вступ

Тестові завдання з нормативної навчальної дисципліни «Основи зоологічної систематики та номенклатури» розроблено для самоконтролю здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 09 Біологія спеціальності 091 Біологія та призначені для надання допомоги аспірантам в організації їх підготовки до практичних занять з даного курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи зоологічної систематики та номенклатури» є класифікація, таксономія та номенклатура.

Метою навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі біології за спеціальністю «Біологія», здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі біології, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти; створення чіткої системи теоретичних знань про біологічну класифікацію, як науку, номенклатуру та про різноманіття живої природи.

Тестові завдання побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх тем курсу «Основи зоологічної систематики та номенклатури», що дозволяє аспірантам перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал, що вивчається, а які питання вимагають більш детального опрацювання.

Розроблені тестові завдання включають 10 тем, які взаємопов'язані між собою. Тестові завдання включають завдання на вибір однієї правильної відповіді, завдання на вибір декількох правильних відповідей та завдання на встановлення відповідності. Наприкінці методичної розробки знаходяться ключі до тестових завдань.

Завдання в тестовій формі можуть бути застосовані для реалізації як навчальної, так і контролюючої функції. Їх може бути використано для поточного контролю та самоконтролю знань протягом семестру, так і при підготовці до іспитів.

ТЕМА 1. КЛАСИФІКАЦІЯ, ТАКСОНОМІЯ, НОМЕНКЛАТУРА

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. Класифікація – це:

- А) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Б) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи;
- В) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
- Г) система наукових назв видів та інших таксонів;
- Д) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак.

2. Систематика – це:

- А) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Б) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
- В) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Г) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
- Д) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії.

3. Таксономія – це:

- А) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- Б) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- В) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Г) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Д) система наукових назв видів та інших таксонів.

4. Номенклатура – це:

- А) система наукових назв видів та інших таксонів, тісно пов'язана з класифікацією та систематикою;
- Б) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;

- В) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
- Г) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- Д) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин.

5. Завданням систематики як науки є:

- А) розподіл живих істот по групах;
- Б) опис вимерлих видів;
- В) опис та найменування живих істот;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) правильна відповідь А, В.

6. Впорядкованість біологічного різноманіття забезпечується:

- А) існуванням філогенезу між організмами;
- Б) спорідненістю видів;
- В) процесом еволюції;
- Г) обмеженістю напрямків адаптації;
- Д) правильна відповідь А, Г.

7. Пояснити різноманіття живої природи, підпорядкувати його об'єктивним закономірностям можна за допомогою:

- А) описів вимерлих видів;
- Б) дослідженню територій, де наявні рідкісні види живих організмів;
- В) вивчення шляхів пристосування до середовища проживання та реконструкції еволюційних подій;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) вивчення шляхів пристосування до водного середовища проживання.

8. Наука, що дозволяє пояснити різноманіття живої природи, підпорядкувати його об'єктивним закономірностям називається:

- А) таксономія;
- Б) номенклатура;
- В) епістемологія;
- Г) біологічна систематика;
- Д) філогенія.

9. У відповідності до завдань розподілу живих істот по групах, їх опису та найменування, систематику поділяють на дисципліни:

- А) епістемологію і таксономію;
- Б) гносеологію і класифікацію;

- В) таксономію і номенклатуру;
- Г) таксономію і малакологію;
- Д) епістемологію і номенклатуру.

10. Галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин, визначає розподіл їх за рядом певних ознак називають:

- А) таксономією;
- Б) класифікацією;
- В) систематикою;
- Г) номенклатурою;
- Д) епістемологією.

11. Методи біологічних досліджень поділяють на:

- А) конструктивні та деструктивні;
- Б) загальні та фрактальні;
- В) загальні та спеціальні;
- Г) деструктивні та спеціальні;
- Д) конструктивні та фрактальні.

12. Наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу – це:

- А) таксономія;
- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) номенклатура;
- Д) епістемологія.

13. Наукою про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак є:

- А) таксономія;
- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) номенклатура;
- Д) епістемологія.

14. Впорядкуванням системи наукових назв видів та інших таксонів займається:

- А) таксономія;
- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) номенклатура;
- Д) епістемологія.

15. Фундаментальною теорією, яка прагне обґрунтувати необхідність таксономічних досліджень є:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм і номотетична систематика;
- Д) всі відповіді вірні.

16. Есенціалізм – це:

- А) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Б) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- В) теоретичне осмислення матеріалу;
- Г) впровадження результатів у практику;
- Д) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину.

17. Номіналізм – це:

- А) коли факти спростовують припущення;
- Б) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- В) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Г) наука про походження та розвиток живих організмів;
- Д) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину.

18. Емпіризм – це:

- А) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Б) наука про походження та розвиток живих організмів;
- В) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Г) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Д) систематика, здійснена за допомогою розуму, встановлення ним законів і правил пізнання.

19. Еволюціонізм – це:

- А) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Б) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;

- В) наука про походження та розвиток живих організмів;
- Г) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Д) систематика, здійснена за допомогою розуму, встановлення ним законів і правил пізнання.

20. Номотетична систематика – це:

- А) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Б) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи, подібні до законів фізики і хімії;
- В) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Г) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Д) наукова ідея.

21. Засновником есенціалізму є:

- А) Платон;
- Б) Чарльз Дарвін;
- В) Карл Поппер;
- Г) Уільям Оккам;
- Д) Френсіс Бекон.

22. На думку Карла Поппера, есенціалізм заснований на:

- А) визнанні чуттєвого досвіду джерелом знань;
- Б) основі теорії еволюції Чарльза Дарвіна;
- В) теоретичному значенні таксономічних досліджень;
- Г) системі, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Д) уявленні, що завдання науки полягає в тому, щоб відкривати і описувати справжню природу речей.

23. Всі сутності за есенціалізмом можуть бути виявлені:

- А) в ході проведення наукового дослідження;
- Б) за допомогою інтелектуальної інтуїції;
- В) в ході теоретичного осмислення;
- Г) через знання, уміння, навички;
- Д) за допомогою чуттєвого досвіду.

24. Метою есенціалізму є:

- А) реконструкція ходу еволюції і побудова системи органічного світу;

- Б) описати об'єкти, спираючись на чуттєвий досвід;
- В) побудувати систему, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Г) звести різноманітність органічного світу до деякого числа основних типів;
- Д) досягнути та представити абсолютну істину.

25. Підсумком есенціалістичної класифікації є:

- А) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот;
- Б) відкриття природної системи;
- В) об'єднання особин в групи;
- Г) створення природної системи;
- Д) створення єдиної біологічної класифікації.

26. Уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину це:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм і номотетична систематика;
- Д) наукова концепція.

27. Термін «есенціалізм» перекладається з латині як:

- А) послідовність;
- Б) сутність;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

28. Напрямок, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням це:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) наукова концепція.

29. Хто з перерахованих вчених є засновником номіналізму?

- А) Платон;
- Б) Чарльз Дарвін;
- В) Карл Поппер;
- Г) Уільям Оккам;
- Д) Френсіс Бекон.

30. Принципом номіналізму є твердження, згідно з яким:

- А) біологічна система спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) реально існують тільки особини, а всі угруповання організмів, включаючи вид, є абстрактними категоріями, створеними людським розумом;
- В) мінливість є результатом порушень в реалізації сутності;
- Г) існують тільки особини, які утворюють угруповання організмів;
- Д) систематика враховує не тільки послідовність формування груп, але і ступінь відмінностей між ними.

31. Фратрія – це:

- А) отримання, накопичення, аналіз та систематизація знань про навколишній світ;
- Б) отримання, накопичення, аналіз та систематизація знань про навколишній світ;
- В) процес визначення закономірності явищ, на яких будуються теорії;
- Г) ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу;
- Д) теоретичне відтворення об'єктивної дійсності, тих суттєвих зв'язків і відношень, які підлягають безпосередньому вивченню.

32. Появі нових філогенетичних аргументів на користь номіналістичного підходу передувала:

- А) поява еволюційної теорії;
- Б) есенціалістична класифікації;
- В) поява систематики як науки;
- Г) реконструкція ходу еволюції;
- Д) побудова системи органічного світу.

33. Згідно еволюційним уявленням, межі між групами організмів:

- А) відображають одну і ту ж природну сутність;
- Б) «розмиті» багаточисельними перехідними формами;
- В) відповідають одному і тому ж типу будови;
- Г) утворені реліктовими видами;
- Д) правильна відповідь А, В.

34. Автором «Системи природи» є:

- А) Аристотель;
- Б) Карл Лінней;
- В) Антоні Ван Левенгук;
- Г) Чарльз Дарвін;

Д) Карл Поппер.

35. Праця «Система природи» уперше була опублікована:

- А) 1738 року;
- Б) 1829 року;
- В) 1735 року;
- Г) 1815 року;
- Д) 1722 року.

36. Мовою оригіналу праці «Система природи» є:

- А) російська;
- Б) іспанська;
- В) українська;
- Г) латинська;
- Д) португальська.

37. Яке філософське вчення було засноване Уільямом Оккамом?

- А) еволюціонізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

38. Термін «номіналізм» перекладається з латині як:

- А) сила;
- Б) ім'я;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

39. Напрямом, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді є:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм;
- Д) номотетична систематика.

40. Платон, є засновником філософського підходу, який має назву:

- А) емпіризм;
- Б) еволюціонізм;
- В) номіналізм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

41. Френсіс Бекон створив філософське вчення, яке носить назву:

- А) номотетична систематика;
- Б) номіналізм;
- В) есенціалізм;
- Г) еволюціонізм;
- Д) емпіризм.

42. Термін «емпіризм» перекладається з грецької як:

- А) сила;
- Б) ім'я;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

43. Емпіристи-систематики вважають таксономію:

- А) абстрактною категорією;
- Б) філогенетичною концепцією;
- В) чисто прикладною дисципліною;
- Г) дисципліною, яка покликана «навести порядок» в різноманітті живих істот;
- Д) правильна відповідь В, Г.

44. Метою таксономії при емпіристичному підході є:

- А) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що не потребують теоретичного обґрунтування;
- Б) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що потребують теоретичного обґрунтування;
- В) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що не потребують практичного обґрунтування;
- Г) побудова зручних класифікацій живих істот, що потребують теоретичного та практичного обґрунтування;
- Д) побудова зручних класифікацій живих істот, що потребують виключно практичного обґрунтування.

45. Головним завданням класифікацій є:

- А) описувати результати проведеного експерименту;
- Б) допомагати вченим ідентифікувати досліджувані організми;
- В) здійснювати вибір методів дослідження;
- Г) здійснювати опис живих організмів;
- Д) присвоювати назви живим організмам.

46. Наука про походження та розвиток живих організмів це:

- А) емпіризм;

- Б) еволюціонізм;
- В) номіналізм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

47. Еволюціонізм як вчення створив:

- А) Антоні Ван Левенгук;
- Б) Гіппократ;
- В) Аристотель;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Ернст Геккель.

48. Автором теорії еволюції є:

- А) Антоні Ван Левенгук;
- Б) Гіппократ;
- В) Аристотель;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Ернст Геккель.

49. Головним завданням таксономічного дослідження за еволюціонізмом є:

- А) зведення різноманітності органічного світу до деякого числа основних типів;
- Б) зосередження уваги на аналізі отриманої інформації і формуванні системи власних думок;
- В) реконструкція ходу еволюції і побудова системи органічного світу;
- Г) класифікація живих істот;
- Д) всі відповіді вірні.

50. Ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу це:

- А) гіпотеза;
- Б) концепція;
- В) пізнання;
- Г) мислення;
- Д) фратрія.

51. В основі побудови найбільш вдалих класифікацій лежить:

- А) теоретичне обґрунтування класифікацій живих істот;
- Б) логічне пояснення різноманіття живої природи;
- В) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Г) виявлення зв'язків між об'єктами;

Д) вивчення шляхів пристосування організмів до середовища проживання.

52. Підходами в застосуванні еволюційної теорії є:

- А) історичний та еволюційний;
- Б) гносеологічний та порівняльно-описовий;
- В) філогенетичний та еволюційний;
- Г) філогенетичний та порівняльно-описовий;
- Д) гносеологічний та історичний.

53. Метою філогенетичного підходу є:

- А) прагнення максимально точно описати послідовність виникнення груп в ході еволюції;
- Б) описати послідовність виникнення груп та систематизувати їх;
- В) систематизувати послідовність формування груп і ступінь відмінностей між ними;
- Г) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот;
- Д) побудувати та описати класифікації живих істот.

54. За еволюційним підходом систематика враховує:

- А) відображення природної сутності членів таксономічної групи;
- Б) послідовність виникнення груп;
- В) прагнення максимально точно описати послідовність виникнення груп в ході еволюції;
- Г) послідовність формування груп та ступінь відмінностей між ними;
- Д) спорідненість між організмами.

55. Побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи, подібні до законів фізики і хімії це:

- А) емпіризм;
- Б) еволюціонізм;
- В) номіналізм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

56. Термін «номотетична систематика» з грецької перекладається як:

- А) ідея;
- Б) закон;
- В) критичне осмислення;
- Г) ім'я;
- Д) досвід.

57. Номотетичну систематику як вчення створив:

- А) М. Кащенко;
- Б) Платон;
- В) К. Лінней;
- Г) Е. Дженер;
- Д) О. Любищев.

58. Номогенез – це:

- А) історичний розвиток як окремих видів і систематичних груп організмів, так і органічного світу в цілому;
- Б) ембріональний розвиток організму;
- В) окремі факти розвитку живих організмів;
- Г) одна з концепцій біологічної еволюції у рамках напрямку ортогенезу;
- Д) індивідуальний розвиток організму.

59. Автором концепції номогенезу є:

- А) А. Левенгук;
- Б) Л. Берг;
- В) С. Навашин;
- Г) І. Мечников;
- Д) А. Флемінг.

60. Метою номотетичної систематики є:

- А) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) побудова класифікацій живих істот, класифікацій, що не потребують теоретичного обґрунтування;
- В) зведення різноманітності органічного світу до основних типів;
- Г) спирання на попередні досягнення науки;
- Д) побудова системи органічного світу.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА
ПРАВИЛЬНИХ

1. Класифікація як галузь систематики вивчає:

- А) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Б) упорядкування існуючих і вимерлих видів тварин і рослин;
- В) процеси встановлення систематичних груп тварин і рослин;
- Г) розподіл на певні систематичні групи;
- Д) процеси характеристики систематичних груп тварин і рослин.

2. Завданнями систематики як науки є:

- А) опис видів;
- Б) упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів;
- В) встановлення систематичних груп;
- Г) розподіл видів на певні систематичні групи;
- Д) опрацювання природної системи органічного світу.

3. Метою таксономії як науки є:

- А) об'єднання живих істот в групи;
- Б) встановлення систематичних груп;
- В) класифікація і номенклатура складноорганізованих систем органічного світу;
- Г) позначення різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Д) опис видів.

4. Номенклатура тісно пов'язана з:

- А) еволюцією;
- Б) класифікацією;
- В) систематикою;
- Г) епістемологією;
- Д) зоологією.

5. У відповідності до поставлених завдань систематику поділяють на такі дисципліни:

- А) еволюція;
- Б) філогенія;
- В) таксономія;
- Г) епістемологія;
- Д) номенклатура.

6. Впорядкованість біологічного різноманіття забезпечується:

- А) існуванням філогенезу між організмами;
- Б) процесом еволюції;
- В) спорідненістю видів;
- Г) описом існуючих видів;
- Д) обмеженістю напрямків адаптації.

7. Підпорядкувати різноманіття живої природи його об'єктивним закономірностям можна за допомогою:

- А) дослідження територій, де наявні ендемічні види тварин;
- Б) вивчення шляхів пристосування до середовища проживання;
- В) реконструкції еволюційних подій;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) опису систематичних груп живих організмів.

8. Метою біологічної систематики як науки є:

- А) розподіл видів на певні систематичні групи;
- Б) номенклатура;
- В) пояснення різноманіття живої природи;
- Г) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Д) об'єднання живих істот в групи.

9. Фундаментальною теорією, яка прагне обґрунтувати необхідність таксономічних досліджень є:

- А) еволюціонізм;
- Б) есенціалізм;
- В) емпіризм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) номіналізм.

10. Завданнями есенціалізму є:

- А) досягнення істини;
- Б) впровадження результатів у практику;
- В) представлення абсолютної істини;
- Г) реконструкція еволюційних подій;
- Д) дослідження філогенетичних зв'язків.

11. Еволюціонізм вивчає:

- А) походження живих організмів;
- Б) живлення організмів;
- В) періодичні зміни рухливості та поведінки тварин;
- Г) розвиток живих організмів;
- Д) філогенетичні зв'язки між живими організмами.

12. Номотетична систематика – це побудова системи, яка спирається на:

- А) поведінку тварин;
- Б) загальні закономірності розвитку живої природи;
- В) спеціальні закономірності розвитку живої природи;
- Г) еволюціонування живої природи;
- Д) філогенез.

13. На думку Карла Поппера, завдання науки полягають:

- А) у визнанні чуттєвого досвіду джерелом знань;
- Б) у відкритті нових систематичних груп живих організмів;
- В) у проведенні досліджень;
- Г) у відкритті природи речей;
- Д) у описі справжньої природи речей.

14. Оберіть основні принципи номіналізму:

- А) всі угруповання організмів, включаючи вид, є абстрактними категоріями;
- Б) реально існують тільки особини;
- В) біологічна система спирається на загальні закономірності розвитку;
- Г) існують тільки особини, які утворюють угруповання організмів;
- Д) біологічна система спирається на еволюціонування живої природи.

15. Які існують підходи у застосуванні еволюційної теорії?

- А) еволюційний;
- Б) історичний;
- В) філогенетичний;
- Г) номіналістичний;
- Д) емпіричний.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність з назвою філософського вчення та визначенням, яке його характеризує:

1. Класифікація;	А) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
2. Систематика;	Б) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
3. Таксономія;	В) історичний розвиток окремих видів та систематичних груп організмів;
4. Номенклатура.	Г) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
	Д) система наукових назв видів

та інших таксонів, тісно пов'язана з класифікацією та систематикою.

2. Установіть відповідність з визначенням філософського вчення та його назвою:

1. Уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
2. Побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
3. Напрямок, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
4. Напрямок, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
5. Наука про походження та розвиток живих організмів.

- А) еволюціонізм;
- Б) есенціалізм;
- В) номіналізм;
- Г) філогенез;
- Д) емпіризм;
- Е) номотетична систематика.

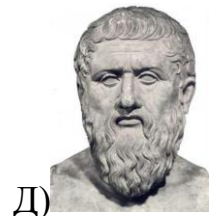
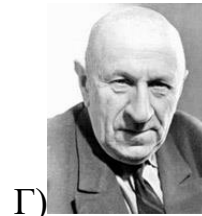
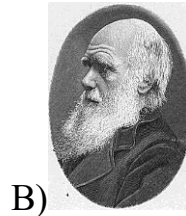
3. Установіть відповідність між назвою філософського вчення та його засновником:

1. Емпіризм;
2. Номіналізм;
3. Еволюціонізм;
4. Номотетична систематика;
5. Есенціалізм.

- А) Ф. Бекон;
- Б) Ч. Дарвін;
- В) О. Любищев;
- Г) У. Оккам;
- Д) Платон;
- Е) Аристотель.

4. Установіть відповідність між вченим та його портретом:

1. Чарльз Дарвін;
2. Уільям Оккам;
3. Олександр Любищев;
4. Френсіс Бекон;
5. Платон.

5. Установіть відповідність між вченням та його перекладом з латині:

1. Номотетична систематика;	А) досвід;
2. Номіналізм;	Б) розгортання;
3. Есенціалізм;	В) сутність;
4. Емпіризм;	Г) праця;
5. Еволюціонізм.	Д) закон;
	Е) ім'я.

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ВИДУ В БІОЛОГІЇ. ТЕОРІЇ ВИДУ

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. Вид - це:

- А) сукупність організмів, що займають обмежений ареал;
- Б) основна одиниця різних форм життя;
- В) базова структурна одиниця будь-якої системи органічного світу;
- Г) сукупність всіх генних варіацій певної популяції;
- Д) велика група організмів, що володіють подібними ознаками будови, харчування і життя у природі.

2. Межі виду багатства впливають на:

- А) хід еволюції;
- Б) популяцію;
- В) загальні закономірності розвитку організму;
- Г) різноманітність органічного світу;

Д) структуру всіх інших рівнів таксономічної ієрархії.

3. На якому підході до класифікації ґрунтується типологічна концепція виду?

- А) філогенетичний;
- Б) номіналістичний;
- В) есенціалістичний;
- Г) емпіричний;
- Д) еволюційний.

4. Метою типологічної концепції виду є:

- А) ідентифікація досліджуваних організмів;
- Б) угруповання організмів в єдину систему;
- В) побудова класифікацій;
- Г) опис виду на основі конкретного зразка;
- Д) систематизація знань про популяції видів.

5. Зразком для опису виду за типологічною концепцією може слугувати:

- А) таблиця;
- Б) гербарій;
- В) визначник;
- Г) препарат;
- Д) правильна відповідь Б, Г.

6. Оберіть типологічне визначення видів:

- А) визнана формальною класифікацією група особин, що становить певний етап розвитку даної еволюційної гілки;
- Б) група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;
- В) репродуктивно пов'язана сукупність популяцій;;
- Г) група особин, подібних за морфолого-анатомічними, фізіолого-екологічними, біохімічними і генетичними ознаками, що займають природній ареал;
- Д) репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій.

7. Діагностичні ознаки в межах виду за типологічною концепцією варіюють на рівні:

- А) сезону;
- Б) статі;
- В) генетичної мінливості;
- Г) віку;
- Д) всі відповіді вірні.

8. Метою номіналістичної концепції виду є:

- А) спирання біологічної системи на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) заперечення дискретності виду на підставі того, що в процесі еволюції організми піддаються постійним змінам;
- В) отримання, накопичення, аналіз та систематизація знань про навколишній світ;
- Г) підтримання дискретності виду на підставі того, що в процесі еволюції організми піддаються постійним змінам;
- Д) врахування не тільки послідовності формування груп, але і ступеню відмінностей між ними.

9. Дайте номіналістичне визначення виду:

- А) вид – це визнана формальною класифікацією група особин, що становить певний етап розвитку даної еволюційної гілки;
- Б) вид – це група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;
- В) вид – це група особин, подібних за морфолого-анатомічними, фізіолого-екологічними, біохімічними і генетичними ознаками, що займають природній ареал;
- Г) вид – це репродуктивно пов'язана сукупність популяцій;
- Д) вид – це репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій.

10. Біологічну концепцію виду запропонував:

- А) В. Хенніг;
- Б) Р. Мейер;
- В) К. Вілер;
- Г) Е. Майр;
- Д) Б. Мішлер.

11. Для опису виду за біологічною концепцією були використані:

- А) популяційна структура виду;
- Б) наявність репродуктивної ізоляції між особинами даного та інших видів;
- В) здатність його особин схрещуватися;
- Г) генеалогічні зв'язки між особинами;
- Д) правильна відповідь А, В.

12. Оберіть біологічне визначення виду:

- А) група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;
- Б) найменший з численних таксонів філогенетичної класифікації;

- В) група особин, подібних за морфолого-анатомічними, фізіолого-екологічними, біохімічними і генетичними ознаками, що займають природній ареал, здатні вільно схрещуватися між собою і давати плідне потомство;
- Г) репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій;
- Д) найменша сукупність популяцій, де відбувається статеве розмноження, яке характеризується унікальною комбінацією станів ознак.

13. Відповідно до біологічної концепції особливе значення слід приділяти:

- А) біохімічним ознакам;
- Б) генетичному зв'язку;
- В) кількості видів у популяції;
- Г) здатності особин до схрещування;
- Д) правильна відповідь А, Г.

14. Недоліком типологічної концепції виду є:

- А) здатність особин до схрещування;
- Б) мутації;
- В) схрещування з особиною іншого виду;
- Г) наявність видів-двійників;
- Д) правильна відповідь Б, В.

15. Хеннігова концепція виду була запропонована:

- А) Б. Мішлером і Е. Теріотом;
- Б) К. Вілером і Н. Плетніком;
- В) Е. Вілі і Р. Мейденом;
- Г) Е. Майром;
- Д) Р. Мейером і Р. Віллманном.

16. За хенніговою концепцією основним критерієм виду є:

- А) здатність особин давати плідне потомство;
- Б) походження видів;
- В) схрещування з особиною іншого виду;
- Г) наявність репродуктивної ізоляції між особинами даного та інших видів;
- Д) наявність клонів.

17. Окремі визначення виду за Р. Мейером і Р. Віллманном:

- А) група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;

- Б) це репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій;
- В) це репродуктивно пов'язана сукупність популяцій;
- Г) це найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання;
- Д) це біологічний об'єкт, що складається з організмів, що зберігає свою індивідуальність в часі і просторі, і має свою власну еволюційну історію та історичні тенденції.

18. Передумовою виникнення видів за хенніговою концепцією є:

- А) схрещування з особиною іншого виду;
- Б) ізоляція природної популяції;
- В) розпад предкового виду;
- Г) здатність особини до статевого розмноження;
- Д) відсутність репродуктивних бар'єрів.

19. Види припиняють існувати в результаті:

- А) розпаду предкового виду;
- Б) появи репродуктивних бар'єрів;
- В) вимирання;
- Г) нового акту видоутворення;
- Д) правильна відповідь В, Г.

20. Хеннігова концепція виду заснована на:

- А) описі виду за конкретним зразком;
- Б) на морфолого-анатомічних особливостях;
- В) біохімічних і генетичних ознаках;
- Г) виявленні репродуктивних зв'язків і бар'єрів між організмами;
- Д) розподілі особин у популяції.

21. Засновниками філогенетичної концепції є:

- А) Б. Мішлер і Е. Теріот;
- Б) Е. Майр і Р. Віллманн;
- В) Е. Вілі і Р. Мейден;
- Г) Е. Майр;
- Д) Р. Мейер і Р. Віллманн.

22. Б. Мішлер і Е. Теріот розглядали вид як:

- А) найменший з численних таксонів філогенетичної класифікації;
- Б) репродуктивно пов'язану сукупність популяцій;
- В) найменшу монофілетичну групу;
- Г) біологічний об'єкт, що складається з організмів, і має свою власну еволюційну історію;
- Д) окремий індивідуум.

23. Групування організмів за філогенетичною концепцією здійснювалося на підставі:

- А) систематизації видів;
- Б) ідентифікації досліджуваних організмів;
- В) еволюційної історії;
- Г) доказів монофілії;
- Д) присвоювання назви живим організмам.

24. Прийняття рішення про ранг досліджуваної групи за філогенетичною концепцією залежить від:

- А) біологічних критеріїв;
- Б) генетичних ознак;
- В) наявності бар'єрів між організмами;
- Г) кількості особин у популяції.
- Д) правильна відповідь А, Г.

25. Мішлер і Теріот розглядали предка як:

- А) частину виду, особини якої набули стійкого комплексу фенотипових особливостей;
- Б) таксон з більш низьким таксономічним статусом;
- В) частину виду, що відрізняється наявністю декількох фенотипових особливостей;
- Г) таксон з високим таксономічним статусом;
- Д) особину виду, що веде паразитичний спосіб життя.

26. Оберіть філогенетичне визначення виду за Б. Мішером і Е. Теріотом:

- А) вид – це найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання;
- Б) вид – це найменша сукупність популяцій, де відбувається статеве розмноження, або безстатевих ліній, які характеризуються унікальною комбінацією станів ознак;
- В) види – це репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій;
- Г) вид – це група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;
- Д) вид – це група особин, подібних за морфолого-анатомічними, фізіолого-екологічними, біохімічними і генетичними ознаками.

27. Філогенетична концепція К. Вілера і Н. Плетніка заперечує:

- А) зведення різноманітності органічного світу до деякого числа основних типів;
- Б) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- В) феномен видоутворення;

- Г) спорідненість між організмами;
- Д) можливість застосування до виду філогенетичних критеріїв.

28. Оберіть визначення виду за К. Вілером і Н. Плетніком:

- А) вид – це найменша сукупність популяцій, де відбувається статеве розмноження, або безстатевих ліній, які характеризуються унікальною комбінацією станів ознак;
- Б) вид – це найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання;
- В) види – це репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій;
- Г) вид – це група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;
- Д) вид – це група особин, подібних за морфолого-анатомічними, фізіолого-екологічними, біохімічними і генетичними ознаками.

29. В основі побудови найбільш вдалих класифікацій лежить:

- А) теоретичне обґрунтування класифікацій живих істот;
- Б) логічне пояснення різноманіття живої природи;
- В) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Г) виявлення зв'язків між об'єктами;
- Д) вивчення шляхів пристосування організмів до середовища проживання.

30. Засновниками еволюційної концепції виду були:

- А) Б. Мішлер і Е. Теріот;
- Б) Е. Майр і Р. Віллманн;
- В) Е. Вілі і Р. Мейден;
- Г) Е. Майр;
- Д) Р. Мейер і Р. Віллманн.

31. Еволюційна концепція виду заснована на поглядах:

- А) Дж. Сімпсона;
- Б) Платона;
- В) К. Ліннея;
- Г) К. Йордана;
- Д) Ч. Дарвіна.

32. Оберіть еволюційне визначення виду за Е.О. Вілі і Р. Мейденом:

- А) вид – це група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;
- Б) вид – це найменша сукупність популяцій, де відбувається статеве розмноження, або безстатевих ліній, які характеризуються унікальною комбінацією станів ознак;

- В) вид – це найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання;
- Г) вид – це група особин, подібних за морфолого-анатомічними, фізіолого-екологічними, біохімічними і генетичними ознаками;
- Д) вид – це біологічний об'єкт, що складається з організмів, що зберігає свою індивідуальність в часі і просторі, і має свою власну еволюційну історію та історичні тенденції.

33. Базова структурна одиниця будь-якої системи органічного світу це:

- А) підвид;
- Б) популяція;
- В) вид;
- Г) тип;
- Д) родина.

34. Есенціалістичний підхід є підґрунтям для концепції:

- А) філогенетичної;
- Б) типологічної;
- В) номіналістичної;
- Г) еволюційної;
- Д) хеннігової.

35. Якій концепції належить визначення, що вид – це група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками?

- А) типологічній;
- Б) хенніговій;
- В) філогенетичній;
- Г) еволюційній;
- Д) номіналістичній.

36. Недоліком типологічної концепції є:

- А) схильність видів до безперервних еволюційних змін;
- Б) потенційна можливість просторово або хронологічно ізольованої популяції, схрещуватися з іншими популяціями;
- В) неможливість адекватно описати подібні випадки;
- Г) видоутворення;
- Д) правильна відповідь А, Б.

37. На рівні сезону, статі, генетичної мінливості та віку в межах виду за типологічною концепцією варіюють ознаки:

- А) морфологічні;
- Б) діагностичні;
- В) генетичні;

- Г) анатомічні;
- Д) екологічні.

38. Заперечення дискретності виду на підставі того, що в процесі еволюції організми піддаються постійним змінам це мета концепції:

- А) типологічної;
- Б) філогенетичної;
- В) номіналістичної;
- Г) еволюційної;
- Д) хеннігової.

39. Якій концепції належить визначення, що вид – це визнана формальною класифікацією група особин, що становить певний етап розвитку даної еволюційної гілки:

- А) типологічний;
- Б) хенніговий;
- В) філогенетичний;
- Г) еволюційний;
- Д) номіналістичний.

40. Автором якої концепції є Ернст Майр?

- А) хеннігова концепція;
- Б) біологічна концепція;
- В) типологічна концепція;
- Г) еволюційна концепція;
- Д) філогенетична концепція.

41. Якій концепції належить визначення, що вид – це група особин, подібних за морфолого-анатомічними, фізіолого-екологічними, біохімічними і генетичними ознаками, що займають природній ареал, здатні вільно схрещуватися між собою і давати плідне потомство:

- А) хеннігова концепція;
- Б) типологічна концепція;
- В) біологічна концепція;
- Г) філогенетична концепція;
- Д) еволюційна концепція.

42. Згідно з якою концепцією особливу увагу слід приділяти генетичним зв'язкам?

- А) філогенетичною концепцією;
- Б) типологічною концепцією;
- В) хенніговою концепцією;

- Г) біологічною концепцією;
- Д) еволюційною концепцією.

43. Вчені Р. Мейер та Р. Віллманн є авторами концепції:

- А) біологічної;
- Б) філогенетичної;
- В) типологічної;
- Г) хеннігової;
- Д) еволюційної.

44. Засновником кладистики є:

- А) Б. Мішлер;
- Б) Е. Теріот;
- В) В. Хенніг;
- Г) К. Вілер;
- Д) Н. Плетнік.

45. Кладистика – це:

- А) підхід до біологічної класифікації, в рамках якого організми класифікують ґрунтуючись на порядку, у якому вони відгалужувались від еволюційного дерева, незважаючи на їхню морфологічну подібність;
- Б) наука про отримання, накопичення, аналіз та систематизацію знань про навколишній світ;
- В) процес визначення закономірності явищ, на яких будуються теорії;
- Г) ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу;
- Д) теоретичне відтворення об'єктивної дійсності, тих суттєвих зв'язків і відношень, які підлягають безпосередньому вивченню.

46. Розпад предкового виду за хенніговою концепцією є передумовою для:

- А) схрещування особин з особою іншого виду;
- Б) ізоляції природної популяції;
- В) зникнення видів;
- Г) здатності особин до статевого розмноження;
- Д) виникнення видів.

47. Феномен видоутворення з точки зору Мейера і Віллманна становить:

- А) походження видів від загального предка;
- Б) формування нового репродуктивного розриву між новими сестринськими видами;

- В) зникнення видів;
- Г) схрещування особин з особинами іншого виду;
- Д) правильна відповідь Б, В.

48. Якій концепції належить визначення, що види – це репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій, які виникають в результаті розпаду стоволового (предкового) виду в ході видоутворення і припиняють існувати в результаті вимирання або нового акту видоутворення:

- А) хеннігова концепція;
- Б) типологічна концепція;
- В) біологічна концепція;
- Г) філогенетична концепція;
- Д) еволюційна концепція.

49. В межах концепції якої концепції здійснювалося групування організмів на підставі доказів монофілії?

- А) філогенетичної;
- Б) типологічної;
- В) еволюційної;
- Г) біологічної;
- Д) хеннігової.

50. Критерій схрещуваності за хеннінговою концепцією не може бути застосований до організмів:

- А) які здатні до здійснення регулярного статевого процесу;
- Б) які здатні як до статевого, так і безстатевого розмноження;
- В) які здатні до здійснення безстатевого розмноження;
- Г) які не здатні давати потомство;
- Д) які не здатні до здійснення регулярного статевого процесу.

51. Які вчені розглядали таксон з більш низьким таксономічним статусом як предка?

- А) Р. Мейер і Р. Віллманн;
- Б) Р. Віллманн і Теріот;
- В) Б. Мішлер і Е. Теріот;
- Г) К. Вілер і Н. Плетнік;
- Д) Б. Мішлер і К. Вілер.

52. Якій концепції належить визначення, що вид – це найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання:

- А) філогенетична концепція К. Вілера і Н. Плетніка;
- Б) типологічна концепція;
- В) біологічна концепція;

- Г) філогенетична концепція Б. Мішера і Е. Теріота;
- Д) еволюційна концепція.

53. Якій концепції належить визначення, що вид – це найменша сукупність популяцій, де відбувається статеве розмноження, або безстатевих ліній, які характеризуються унікальною комбінацією станів ознак:

- А) філогенетична концепція К. Вілера і Н. Плетніка;
- Б) типологічна концепція;
- В) біологічна концепція;
- Г) філогенетична концепція Б. Мішера і Е. Теріота;
- Д) еволюційна концепція.

54. Авторами якої концепції є Р. Мейер і Р. Віллманн?

- А) хеннігової;
- Б) типологічної;
- В) еволюційної;
- Г) біологічної;
- Д) філогенетичної.

55. Індивідуальність виду зумовлює:

- А) наявність видів-двійників;
- Б) походження від загального предка;
- В) існування репродуктивного бар'єру;
- Г) здатність організмів до здійснення регулярного статевого процесу;
- Д) наявність комбінації унікальних ознак.

56. Авторами якої концепції є Б. Мішлер і Е. Теріот?

- А) хеннігової;
- Б) типологічної;
- В) еволюційної;
- Г) біологічної;
- Д) філогенетичної.

57. Підхід до біологічної класифікації, в рамках якого організми класифікують ґрунтуючись на порядку, у якому вони відгалужувались від еволюційного дерева це:

- А) кладистика;
- Б) філогенез;
- В) класифікація;
- Г) фратрія;
- Д) систематика.

58. Яка концепція заснована на поглядах систематика Дж. Сімпсона?

- А) типологічна;
- Б) філогенетична;
- В) біологічна;
- Г) хеннігова;
- Д) еволюційна.

59. Авторами якої концепції є Е. О. Вілі та Р. Мейден?

- А) еволюційна;
- Б) філогенетична;
- В) хеннігова;
- Г) біологічна;
- Д) типологічна.

60. Якій концепції належить визначення, що вид – це біологічний об'єкт, що складається з організмів, що зберігає свою індивідуальність в часі і просторі, і має свою власну еволюційну історію та історичні тенденції:

- А) хенніговій;
- Б) біологічній;
- В) еволюційній;
- Г) філогенетичній концепції Б. Мішера та Е. Теріота;
- Д) філогенетичній концепції К. Вілера та Н. Плетніка.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА
ПРАВИЛЬНИХ

1. За типологічною концепцією зразком для опису виду слугують:

- А) гербарій;
- Б) таблиці;
- В) визначники;
- Г) препарати;
- Д) муляжі.

2. Діагностичними ознаками в межах виду за типологічною концепцією є:

- А) вік;
- Б) генетична мінливість;
- В) стать;
- Г) розміри тіла;
- Д) сезон.

3. Оберіть визнання виду за Е. Майром:

- А) дискретний в даний момент часу;
- Б) не здатний схрещуватися;
- В) не схильний до еволюційних змін;
- Г) схильний до безперервних еволюційних змін;
- Д) здатний давати плодюче потомство.

4. Для опису виду за біологічною концепцією використовували:

- А) схильність до безперервних еволюційних змін;
- Б) наявність видів-двійників;
- В) здатність особин виду схрещуватися;
- Г) походження видів від загального предка;
- Д) популяційну структуру виду.

5. За біологічним визначенням виду особини здатні:

- А) вільно схрещуватися між собою;
- Б) давати плідне потомство;
- В) розмножуватися безстатевим шляхом;
- Г) відособлюватися географічно;
- Д) до невизначено тривалого (в еволюційному масштабі часу) існування.

6. Результатами припинення існування видів є:

- А) вимирання;
- Б) поява репродуктивних бар'єрів;
- В) розпад предкового виду;
- Г) новий акт видоутворення;
- Д) зміна забарвлення.

7. Авторами хеннігової концепції виду є:

- А) Е. Вілі;
- Б) Р. Мейер;
- В) Р. Віллманн;
- Г) Е. Майр;
- Д) К. Вілер.

8. Хеннігова концепція виду заснована на:

- А) генетичних ознаках;
- Б) анатомічних особливостях;
- В) виявленні репродуктивних зв'язків;
- Г) наявності бар'єрів між організмами;
- Д) розподілі особин у популяції.

9. Засновниками філогенетичної концепції виду є:

- А) Е. Теріот;
- Б) Р. Віллманн;
- В) Р. Мейден;
- Г) Б. Мішлер;
- Д) Р. Мейер.

10. Засновниками еволюційної концепції виду є:

- А) Б. Мішлер;
- Б) Р. Мейер;
- В) Е. Вілі;
- Г) Е. Майр;
- Д) Р. Мейден.

11. За еволюційним визначенням вид має:

- А) фіксовану кількість особин у популяції;
- Б) свою індивідуальність в часі і просторі;
- В) стійкість до дії біотичних чинників;
- Г) власну еволюційну історію;
- Д) історичні тенденції.

12. Засновниками хеннігової концепції є:

- А) Б. Мішлер;
- Б) Р. Мейер;
- В) В. Хенніг;
- Г) Е. Теріот;
- Д) Р. Віллманн.

13. За біологічною концепцією види характеризуються:

- А) подібністю за морфолого-анатомічними та фізіолого-екологічними ознаками;
- Б) відмінністю за екологічними ознаками;
- В) подібністю за біохімічними та генетичними ознаками;
- Г) здатністю вільно схрещуватися між собою і давати плідне потомство;
- Д) наявністю видів-двійників.

14. Авторами визначення, що вид – це найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання є:

- А) Е. Вілі;
- Б) Е. Теріот;
- В) К. Вілер;
- Г) Н. Плетнік;
- Д) Б. Мішлер.

15. Авторами визначення, що вид – це найменша сукупність популяцій, де відбувається статеве розмноження, або безстатевих ліній, які характеризуються унікальною комбінацією станів ознак:

- А) Е. Вілі;
- Б) Е. Теріот;
- В) К. Вілер;
- Г) Н. Плетнік;
- Д) Б. Мішлер.

Завдання на встановлення відповідності

*До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ** варіант, позначений буквою.*

1. Установіть відповідність між концепцією та визначенням виду за нею:

- 1. Типологічна;
- 2. Номіналістична;
- 3. Біологічна;
- 4. Хеннігова;
- 5. Еволюційна;
- 6. Філогенетична.

- А) визнана формальною класифікацією група особин, що становить певний етап розвитку даної еволюційної гілки;
- Б) група особин, ідентичних особині-еталону за діагностичними ознаками;
- В) це репродуктивно ізольовані природні популяції або групи популяцій;
- Г) це біологічний об'єкт, що складається з організмів, що зберігає свою індивідуальність в часі і просторі, і має свою власну еволюційну історію та історичні тенденції;
- Д) це репродуктивно пов'язана сукупність популяцій;
- Е) це найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання.

2. Установіть відповідність між назвою концепції та її автором:

1. Біологічна;
2. Хеннігова;
3. Еволюційна;
4. Філогенетична.

- А) Р. Мейер та Р. Віллманн;
- Б) В. Хенніг;
- В) Б. Мішлер, Е. Теріот, К. Вілер, Н. Плетнік;
- Г) Е. Вілі та Р. Мейден;
- Д) Е. Майр.

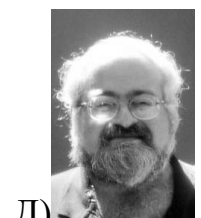
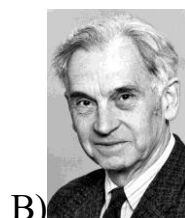
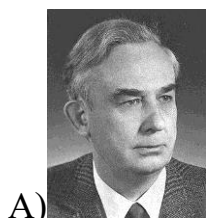
3. Установіть відповідність між концепцією та зразком, на підставі якого здійснюється опис виду за даною концепцією:

1. Типологічна;
2. Біологічна;
3. Хеннігова;
4. Еволюційна;
5. Філогенетична Б. Мішлера і Е. Теріота.

- А) біологічні критерії;
- Б) екологобіологічні параметри;
- В) існування репродуктивного бар'єру;
- Г) гербарій, препарат;
- Д) предковий вид.

4. Установіть відповідність між вченим та його портретом:

1. Ернст Майр;
2. Віллі Хенніг;
3. Б. Мішлер;
4. Н. Плетнік;
5. Дж. Сімпсон.

5. Установіть відповідність між концепцією та її метою:

1. Типологічна;
2. Номіналістична;
3. Біологічна;
4. Хеннігова;
5. Еволюційна.

- А) наявність репродуктивної ізоляції між особинами даного та інших видів;
- Б) заперечує дискретність виду;
- В) опис виду слід здійснювати на підставі конкретного зразка;
- Г) розглядає вид лише як найменший з численних таксонів;

- Д) вид є дискретним в даний момент часу;
Е) види є своєрідними індивідуумами, які переживають народження, існування і загибель.

ТЕМА 3. ТАКСОНИ ГРУПИ ВИДУ

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. Таксономією називають:

- А) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Б) єдину класифікацію, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- В) систему наукових назв видів та інших таксонів;
- Г) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Д) науку про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак.

2. Групи організмів, об'єднані на підставі ознак називаються:

- А) клони;
- Б) популяції;
- В) таксони;
- Г) ієрархією;
- Д) ранги.

3. До ознак, які використовуються в таксономії належать:

- А) морфолого-анатомічні;
- Б) фізіологічні;
- В) екологічні;
- Г) паразитологічні;
- Д) правильна відповідь А, Б, В.

4. Морфолого-анатомічні ознаки це:

- А) особливості спадкового апарату організму, наприклад, число і будова хромосом, послідовності нуклеотидів;

- Б) особливості хімічного складу організму, наприклад, склад клітинної стінки, фотосинтетичних пігментів, цитоплазматичної мембрани;
- В) особливості зовнішньої та внутрішньої будови;
- Г) особливості взаємодії з іншими організмами і навколишнім середовищем, наприклад, спеціалізація паразитів до організмів-господаря, приуроченість до певних середовищ існування;
- Д) особливості функціонування організму.

5. Фізіологічні ознаки це:

- А) особливості способу життя;
- Б) особливості функціонування організму;
- В) особливості зовнішньої та внутрішньої будови;
- Г) особливості хімічного складу організму;
- Д) вивчення шляхів пристосування до водного середовища проживання.

6. Екологічні ознаки це:

- А) особливості взаємодії з іншими організмами і навколишнім середовищем;
- Б) особливості спадкового апарату організму;
- В) особливості функціонування організму;
- Г) особливості способу життя;
- Д) особливості зовнішньої та внутрішньої будови.

7. Біологічні ознаки це:

- А) особливості хімічного складу організму;
- Б) особливості взаємодії з іншими організмами і навколишнім середовищем;
- В) особливості спадкового апарату організму;
- Г) вивчення шляхів пристосування до наземного та водного середовища проживання;
- Д) особливості способу життя.

8. Біохімічні ознаки це:

- А) особливості способу життя;
- Б) вивчення шляхів пристосування до наземного середовища проживання;
- В) особливості хімічного складу організму;
- Г) особливості взаємодії з іншими організмами і навколишнім середовищем;
- Д) фізіологічний стан організму.

9. Генетичні ознаки це:

- А) особливості функціонування організму;
- Б) особливості спадкового апарату організму;
- В) особливості хімічного складу організму;
- Г) вивчення шляхів пристосування до наземного середовища проживання;
- Д) особливості взаємодії з іншими організмами і навколишнім середовищем.

10. До морфолого-анатомічних ознак відносять:

- А) тип живлення;
- Б) розміри, форму, забарвлення особин;
- В) спеціалізацію паразитів до організмів-господаря;
- Г) риси розмноження;
- Д) склад клітинної стінки.

11. До екологічних ознак відносять:

- А) будову органів, тканин, клітин;
- Б) тип дихання;
- В) спеціалізацію паразитів до організмів-господаря;
- Г) будову хромосом;
- Д) послідовність нуклеотидів.

12. До фізіологічних ознак відносять:

- А) приуроченість до певних середовищ існування;
- Б) число і будову хромосом;
- В) риси розмноження і життєвого циклу;
- Г) тип живлення;
- Д) розміри і форму тіла.

13. До біологічних ознак відносять:

- А) спеціалізацію паразитів до організмів-господаря;
- Б) риси життєвого циклу;
- В) особливості хімічного складу організму;
- Г) будову хромосом;
- Д) всі відповіді вірні.

14. До біохімічних ознак відносять:

- А) будову органів, тканин, клітин;
- Б) риси розмноження;
- В) тип дихання;
- Г) склад фотосинтетичних пігментів;
- Д) приуроченість до певних середовищ існування.

15. До генетичних ознак відносять:

- А) склад клітинної стінки;
- Б) число і будову хромосом;
- В) тип живлення;
- Г) будову органів, тканин, клітин;
- Д) правильна відповідь А, Г.

16. При описі групи організмів прийнято вказувати:

- А) ознаки, які є найбільш суттєвими для одного організму;
- Б) походження та розвиток живих організмів;
- В) їх філогенетичні зв'язки;
- Г) які ознаки є найбільш суттєвими;
- Д) правильна відповідь А, Б.

17. Найбільш значущі критерії опису груп організмів називають:

- А) діагностичними;
- Б) екологічними;
- В) філогенетичними;
- Г) біологічними;
- Д) фізіологічними.

18. Наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак – це:

- А) систематика;
- Б) таксономія;
- В) номенклатура;
- Г) класифікація;
- Д) біологія.

19. Таксони – це:

- А) групи об'єктів органічного світу, пов'язаних спільністю ознак та властивостей;
- Б) форми існування живого організму;
- В) системи життєвих форм організмів;
- Г) сукупність особин одного виду;
- Д) групи об'єктів органічного світу, пов'язаних відмінністю ознак та властивостей.

20. Слово «таксон» перекладається з грецької як:

- А) розряд;
- Б) система;
- В) розташування;
- Г) влада;
- Д) підпорядкування.

21. Ієрархія це:

- А) в ході проведення наукового дослідження;
- Б) сукупність особин декількох видів;
- В) взаємодія «паразит-хазяїн»;
- Г) розташування груп об'єктів в порядку підпорядкування, тобто включення одних груп до складу інших;
- Д) розподіл організмів за групами.

22. Слово «ієрархія» перекладається з грецької як:

- А) влада;
- Б) досвід;
- В) розташування;
- Г) різноманітність;
- Д) підпорядкування.

23. Група індивідумів, виявлена в процесі класифікування та визнана формальною класифікацією це:

- А) таксономічна одиниця;
- Б) систематика;
- В) ранг;
- Г) ієрархія;
- Д) таксономічна категорія.

24. Монотипічні таксони – це:

- А) таксони, які містять два і більше безпосередньо підпорядкованих таксонів;
- Б) таксони, які містять не менше двох безпосередньо підпорядкованих таксонів;
- В) таксони, які містять декілька безпосередньо підпорядкованих таксонів;
- Г) таксони, які містять лише два безпосередньо підпорядкованих таксони;
- Д) таксони, які містять лише один безпосередньо підпорядкований таксон.

25. Політипічні таксони – це:

- А) таксони, які містять два і більше безпосередньо підпорядкованих таксонів;
- Б) таксони, які містять не менше двох безпосередньо підпорядкованих таксонів;
- В) таксони, які містять декілька безпосередньо підпорядкованих таксонів;
- Г) таксони, які містять лише два безпосередньо підпорядкованих таксони;

Д) таксони, які містять лише один безпосередньо підпорядкований таксон.

26. Відповідно до положення таксону в ієрархічній системі, визначається:

- А) властивість;
- Б) ознака;
- В) ранг;
- Г) популяція;
- Д) наукова концепція.

27. Супідрядність рівнів організації у біологічній системі, при якому наступний рівень є домінуючим по відношенню до попереднього це:

- А) таксономічна одиниця;
- Б) систематика;
- В) ранг;
- Г) ієрархія;
- Д) таксономічна категорія.

28. Ранг таксону це:

- А) біологічна система, яка спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) біологічні зв'язки і відношення, які підлягають безпосередньому вивченню;
- В) ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу;
- Г) щабель, на якому перебуває таксон в ієрархічній системі;
- Д) супідрядність рівнів організації у біологічній системі.

29. Єдина система ієрархії утворюється:

- А) таксономічними категоріями;
- Б) біологічними зв'язками;
- В) таксономічними одиницями;
- Г) різновидами організмів;
- Д) всі відповіді вірні.

30. Поняття, що застосовується в таксономії для позначення супідрядних груп об'єктів це:

- А) таксономічна одиниця;
- Б) систематика;
- В) ранг;
- Г) ієрархія;
- Д) таксономічна категорія.

31. Найвищою таксономічною категорією в систематиці є:

- А) секція;
- Б) царство;
- В) імперія;
- Г) варієтет;
- Д) тип.

32. Домен – це:

- А) таксономічна категорія, що поєднує близькі роди;
- Б) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
- В) назва рангів таксонів у біологічній класифікації;
- Г) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
- Д) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види.

33. Термін «домен» запропонував:

- А) Аристотель;
- Б) Карл Воуз;
- В) Матіас Шлейден;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Карл Лінней.

34. Система трьох доменів це:

- А) сукупність всіх таксонів одного рангу;
- Б) система біологічної класифікації, що підкреслює розділення прокаріотів на групи;
- В) розташування груп об'єктів в порядку підпорядкування;
- Г) система біологічної класифікації, що підкреслює розподіл живих організмів на три групи;
- Д) назва рангів таксонів у біологічній класифікації.

35. У якому році термін «домен» введено у сучасну біологічну класифікацію?

- А) у 1899 році;
- Б) у 1992 році;
- В) у 1900 році;
- Г) у 1990 році;
- Д) у 1980 році.

36. За системою трьох доменів живі організми поділяються на:

- А) Рослини, Тварини, Бактерії;
- Б) Археї, Бактерії, Еукаріоти;
- В) Прокаріоти і Еукаріоти;
- Г) Археї, Протисти, Еукаріоти;

Д) Гриби, Бактерії, Протисти.

37. Археї це:

- А) одно- та багатоклітинні організми, що характеризуються переважно полігеномними клітинами, морфологічно сформованим ядром та наявністю мембранних субклітинних органел;
- Б) одна з груп живих організмів, до якої належать мікроскопічні одноклітинні прокаріоти;
- В) переважно багатоклітинні еукаріотичні організми, однією з найголовніших ознак яких є гетеротрофність та здатність активно рухатись;
- Г) еукаріотичні гетеротрофні організми, які живляться переважно осмотрофно, і більшість з яких здатні розмножуватись за допомогою спор;
- Д) мікроскопічні, переважно одноклітинні, організми, для яких характерна наявність клітинної стінки, цитоплазми, різних включень, відсутність ядра, мітохондрій, пластид та інших органел.

38. На які імперії поділяються живі організми?

- А) Рослини, Тварини, Бактерії;
- Б) Археї, Бактерії, Еукаріоти;
- В) Прокаріоти і Еукаріоти;
- Г) Археї, Протисти, Еукаріоти;
- Д) Гриби, Бактерії, Протисти.

39. Тип – це:

- А) таксономічна категорія, що поєднує близькі роди;
- Б) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
- В) назва рангів таксонів у біологічній класифікації;
- Г) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
- Д) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види.

40. Хто запропонував термін «тип»?

- А) А. Бленвіль;
- Б) К. Бер;
- В) Ч. Дарвін;
- Г) К. Воуз;
- Д) Ж. Кюв'є.

41. У якому році було запропоновано термін «тип»?

- А) 1800;
- Б) 1990;
- В) 1835;

- Г) 1812;
- Д) 1825.

42. Якими особливостями характеризуються всі організми, що належать до одного типу?

- А) єдиним планом будови;
- Б) однаковим числом хромосом;
- В) однаковим типом живлення;
- Г) приуроченістю до єдиного середовища існування;
- Д) правильна відповідь Б, В.

43. Термін «царство» перекладається на латинь як:

- А) Ordo;
- Б) Tribus;
- В) Genus;
- Г) Regnum;
- Д) Familia.

44. Систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин називається:

- А) порядок;
- Б) тип;
- В) відділ;
- Г) клас;
- Д) родина.

45. Хто ввів поняття «клас» у систематику?

- А) А. Левенгук;
- Б) А. Бленвіль;
- В) Ж. Турнефор;
- Г) Ч. Дарвін;
- Д) К. Воуз.

46. Похідними рангами класу є:

- А) надклас;
- Б) інфраклас;
- В) підклас;
- Г) секція;
- Д) правильна відповідь А, Б, В.

47. У ієрархії таксономічних категорій у зоологічній систематиці клас стоїть:

- А) вище за тип і нижче за ряд;
- Б) нижче за тип і вище за ряд;

- В) вище за ряд і нижче за родину;
- Г) вище за тип і вище за ряд;
- Д) вище за тип і нижче за родину.

48. Систематична категорія у зоології, що об'єднує найближчі родини тварин називається:

- А) клас;
- Б) ряд;
- В) тип;
- Г) надклас;
- Д) секція.

49. Близькі ряди у зоології становлять:

- А) відділ;
- Б) секцію;
- В) тип;
- Г) родину;
- Д) клас.

50. Термін «ряд» перекладається на латинь як:

- А) Varietas;
- Б) Tribus;
- В) Genus;
- Г) Ordo;
- Д) Typos.

51. Ряд у зоологічній систематиці може бути об'єднаний у:

- А) секцію;
- Б) наряд;
- В) різновид;
- Г) надклас;
- Д) трибу.

52. Ряд у зоологічній систематиці може бути поділений на:

- А) різновид;
- Б) трибу;
- В) секцію;
- Г) підряд;
- Д) наряд.

53. Родина – це:

- А) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
- Б) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;

- В) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин називається;
- Г) систематична категорія, що об'єднує найближчі родини тварин;
- Д) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин.

54. Вищим таксоном споріднених родин у зоології є:

- А) ряд;
- Б) відділ;
- В) клас;
- Г) тип;
- Д) порядок.

55. Великі родини іноді можуть бути поділені на:

- А) надкласи;
- Б) підряди;
- В) підтипи;
- Г) підкласи;
- Д) підродини.

56. Термін «триба» перекладається з латині як:

- А) плем'я;
- Б) розвиток;
- В) різноманітність;
- Г) підпорядкування;
- Д) співіснування.

57. Триба застосовується у систематиці для поділу:

- А) великих класів і підкласів;
- Б) рядів;
- В) великих родин і підродин;
- Г) великих типів і підтипів;
- Д) великих рядів і родин.

58. Рід - це:

- А) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види;
- Б) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин;
- В) систематична категорія у зоології, що об'єднує найближчі родини тварин;
- Г) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин;
- Д) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин.

59. Вид - це:

- А) велика група організмів, що володіють подібними ознаками;

- Б) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин;
- В) основна одиниця систематики, генетично відособлена, потенційно здатна до розвитку форма існування живої природи;
- Г) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин;
- Д) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин.

60. Перше визначення виду як окремої категорії органічного світу належить:

- А) Дж. Рею;
- Б) Ж. Турнефору;
- В) А. Бленвілю;
- Г) К. Ліннею;
- Д) К. Воузу.

61. До якого типу належить клас Oligochaeta?

- А) Arthropoda;
- Б) Tardigrada;
- В) Kamptozoa;
- Г) Echiurida;
- Д) Annelida.

*Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть **ДЕКІЛЬКА**
ПРАВИЛЬНИХ*

1. До морфолого-анатомічних ознак належать:

- А) розміри, форма, забарвлення особин;
- Б) тип дихання;
- В) будова органів, тканин, клітин;
- Г) риси розмноження;
- Д) будова органел одноклітинних організмів.

2. До фізіологічних ознак не належать:

- А) риси життєвого циклу;
- Б) склад клітинної стінки;
- В) число хромосом;
- Г) тип живлення;
- Д) тип дихання.

3. Оберіть екологічні ознаки:

- А) склад цитоплазматичної мембрани;
- Б) спеціалізація паразитів до організмів-господаря;
- В) здатність особин схрещуватися;
- Г) послідовність нуклеотидів;

Д) приуроченість до певних середовищ існування.

4. До біологічних ознак належать:

- А) риси розмноження;
- Б) походження видів від загального предка;
- В) наявність видів-двійників;
- Г) здатність особин виду схрещуватися;
- Д) риси життєвого циклу.

5. До біохімічних ознак не належать:

- А) склад фотосинтетичних пігментів;
- Б) особливості життєвого циклу;
- В) склад клітинної стінки;
- Г) число хромосом;
- Д) склад цитоплазматичної мембрани.

6. До генетичних ознак належать:

- А) процес вимирання;
- Б) число і будова хромосом;
- В) особливості розмноження;
- Г) послідовність нуклеотидів;
- Д) зміна забарвлення.

7. Таксони класифікують на:

- А) політиповий;
- Б) тетратиповий;
- В) монотиповий;
- Г) однотиповий;
- Д) гексатиповий.

8. Ранги розподіляють на:

- А) основні;
- Б) політипові;
- В) однотипові;
- Г) додаткові;
- Д) монотипові.

9. Триба застосовується у систематиці для поділу:

- А) великих рядів;
- Б) великих підродин;
- В) великих надкласів;
- Г) великих родин;
- Д) великих підкласів.

10. Які альтернативні категорії використовуються в даний час для опису нефілогенетичних груп?

- А) Союз;
- Б) Відділення;
- В) Царство;
- Г) Стан;
- Д) Когорта.

11. На які імперії поділяються живі організми?

- А) Протисти;
- Б) Археї;
- В) Тварини;
- Г) Прокаріоти;
- Д) Еукаріоти.

12. На які групи поділяють живих організмів за системою трьох доменів?

- А) Археї;
- Б) Тварини;
- В) Еукаріоти;
- Г) Протисти;
- Д) Бактерії.

13. Фундаментом таксономічної ієрархії служать:

- А) внутрішньовидові категорії;
- Б) відмінністю за екологічними ознаками;
- В) подібністю за біохімічними та генетичними ознаками;
- Г) вид;
- Д) наявністю видів-двійників.

14. До внутрішньовидових категорій відносять:

- А) форми;
- Б) підвиди;
- В) види;
- Г) різновиди;
- Д) спеціалізовані форми.

15. За екологічними ознаками організми можуть взаємодіяти з:

- А) лише організмами свого виду;
- Б) іншими організмами;
- В) спеціалізованими формами;
- Г) навколишнім середовищем;
- Д) клонами інших видів.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність між таксономічними категоріями та їх визначеннями:

1. Клас;	А) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
2. Домен;	Б) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин називається;
3. Тип;	В) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин;
4. Родина;	Г) систематична категорія у зоології, що об'єднує найближчі родини тварин називається;
5. Рід;	Д) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
6. Ряд.	Е) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види.

2. Установіть відповідність між ознаками та їх характеристиками:

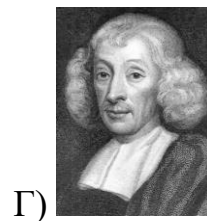
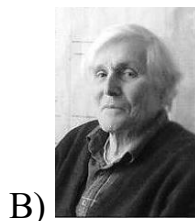
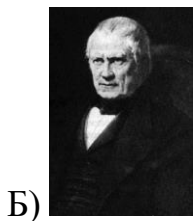
1. Морфолого-анатомічні;	А) особливості взаємодії з іншими організмами і навколишнім середовищем;
2. Фізіологічні;	Б) особливості способу життя;
3. Екологічні;	В) особливості зовнішньої та внутрішньої будови;
4. Біологічні;	Г) особливості функціонування організму;
5. Біохімічні;	Д) особливості спадкового апарату організму;
6. Генетичні.	Е) особливості хімічного складу організму.

3. Установіть відповідність між таксономічною категорією та вченим, який її запропонував:

1. Домен;	А) Ж. Турнефор;
2. Тип;	Б) Дж. Рей;
3. Клас;	В) А. Левенгук;
4. Вид.	Г) А. Бленвіль;
	Д) К. Воуз.

4. Установіть відповідність між вченим та його портретом:

1. Жозеф Турнефор;
2. Карл Воуз;
3. Анрі Бленвіль;
4. Джон Рей.

5. Установіть відповідність між ознакою та її прикладами:

1. Морфолого-анатомічні;	А) тип живлення, тип дихання;
2. Фізіологічні;	Б) спеціалізація паразитів до організмів-господаря,
3. Екологічні;	приуроченість до певних середовищ існування;
4. Біологічні;	В) склад клітинної стінки, фотосинтетичних пігментів, цитоплазматичної мембрани;
5. Біохімічні;	Г) розміри, форма, забарвлення особин, будова органів, тканин, клітин, органел одноклітинних організмів;
6. Генетичні.	Д) число і будова хромосом, послідовність нуклеотидів;
	Е) риси розмноження і життєвого циклу.

ТЕМА 4. НОМЕНКЛАТУРНІ КОДЕКСИ

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. Міжнародний кодекс зоологічної номенклатури – це:

- А) науково упорядкований в алфавітному чи тематичному порядку список заголовних слів;
- Б) наукова праця, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи;
- В) наукова праця, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
- Г) міжнародно визнане зведення правил, що стосуються вживання наукових назв таксонів тварин;
- Д) зібрання правил та рекомендацій, що стосуються наукових назв рослин, водоростей, грибів та грибоподібних організмів.

2. Офіційними мовами Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури є:

- А) англійська та іспанська;
- Б) українська та російська;
- В) російська та німецька;
- Г) українська та англійська;
- Д) англійська та французька.

3. Нові редакції Кодексу затверджуються на:

- А) всеукраїнських конференціях;
- Б) міжнародних зоологічних конгресах;
- В) міжнародних симпозіумах;
- Г) відкритих засіданнях рад;
- Д) всеукраїнських біологічних конференціях.

4. Ким були запропоновані сучасні правила біологічних номенклатур?

- А) Ч. Дарвіном;
- Б) І. Шмальгаузенем;
- В) А. Флемінгом;
- Г) К. Ліннеєм;
- Д) Л. Пастером.

5. У якому році були запропоновані сучасні правила біологічних номенклатур?

- А) 1737;

- Б) 1805;
- В) 1837;
- Г) 1711;
- Д) 1760.

6. У якому році була опублікована праця К. Ліннея «Philosophia botanica»?

- А) 1700;
- Б) 1853;
- В) 1751;
- Г) 1737;
- Д) 1812.

7. Хто з перерахованих вчених є автором праці «Critica Botanica»?

- А) І. Шмальгаузен;
- Б) В. Комаров;
- В) А. Флемінг;
- Г) Ч. Дарвін;
- Д) К. Лінней.

8. Яким роком датується праця «Critica Botanica»?

- А) 1700;
- Б) 1853;
- В) 1751;
- Г) 1737;
- Д) 1812.

9. Яка праця вважається основоположною у традиції наукової біологічної систематики?

- А) «Основи біологічної систематики»;
- Б) «Critica Botanica»;
- В) «Systema naturae»;
- Г) «Philosophia botanica»;
- Д) «Фауна та систематика».

10. Хто є автором праці «Systema naturae»?

- А) Ч. Дарвін;
- Б) К. Лінней;
- В) А. Флемінг;
- Г) І. Шмальгаузен;
- Д) Л. Пастер.

11. У якому році вийшло у світ перше видання «Systema naturae»?

- А) 1727;

- Б) 1748;
- В) 1801;
- Г) 1735;
- Д) 1789.

12. У якій праці вперше була послідовно впроваджена біномінальна номенклатура?

- А) «Critica Botanica»;
- Б) «Philosophia botanica»;
- В) «Основи біологічної систематики»;
- Г) «Фауна та систематика»;
- Д) «Systema naturae».

13. Біномінальна номенклатура – це:

- А) метод іменування видів живих істот, що полягає у присвоєнні кожному виду трикомпонентного імені;
- Б) формальний метод іменування видів рідкісних живих істот, що полягає у присвоєнні кожному виду одного імені українською мовою;
- В) об'єднання особин в групи;
- Г) формальний метод іменування видів живих істот, що полягає у присвоєнні кожному виду двокомпонентного імені;
- Д) створення єдиної біологічної класифікації.

14. У якому році вийшло у світ 10-те видання «Системи природи»?

- А) 1749;
- Б) 1778;
- В) 1739;
- Г) 1758;
- Д) 1701.

15. Хто з перерахованих нижче вчених склав проект реформи зоологічної номенклатури «Series of Propositions for Rendering the Nomenclature of Zoology Uniform and Permanent»?

- А) Хью Едвін Стрікленд;
- Б) Роберт Оуен;
- В) Карл Лінней;
- Г) Карл Клерк;
- Д) Чарльз Дарвін.

16. У якому році був прийнятий Кодекс зоологічної номенклатури, запропонований Стріклендом?

- А) 1834;
- Б) 1842;

- В) 1943;
- Г) 1725;
- Д) 1799.

17. Якими мовами у 1905 році було написано «Міжнародні правила зоологічної номенклатури»?

- А) російська, англійська, німецька;
- Б) іспанська, російська, французька;
- В) українська, російська, англійська;
- Г) німецька, іспанська, французька;
- Д) французька, англійська, німецька.

18. У якому році «Міжнародні правила зоологічної номенклатури» було надруковано російською мовою?

- А) 1905;
- Б) 1910;
- В) 1911;
- Г) 1900;
- Д) 1919.

19. Якого року було опубліковано 1-е видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 1964;
- Б) 1999;
- В) 1985;
- Г) 1975;
- Д) 1961.

20. Якого року було опубліковано 2-е видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 1964;
- Б) 1999;
- В) 1985;
- Г) 1975;
- Д) 1961.

21. Якого року було надруковано російською мовою 2-е видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 1964;
- Б) 1986;
- В) 1975;
- Г) 1966;
- Д) 1961.

22. Якого року було опубліковано 3-є видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 1964;
- Б) 1999;
- В) 1985;
- Г) 1975;
- Д) 1961.

23. Якого року було надруковано російською мовою 3-є видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 1964;
- Б) 1985;
- В) 1975;
- Г) 1966;
- Д) 1988.

24. Якого року було опубліковано 4-є видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 1964;
- Б) 1999;
- В) 1985;
- Г) 1975;
- Д) 1961.

25. У якому році 4-є видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури було перекладено на українську мову?

- А) 2000 року;
- Б) 2004 року;
- В) 2002 року;
- Г) 2003 року;
- Д) 1999 року.

26. Якого року було надруковано російською мовою 4-є видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 2003;
- Б) 1985;
- В) 2000;
- Г) 1966;
- Д) 1988.

27. Якого року було надруковано українською мовою 4-є видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 2003;
- Б) 1985;

- В) 2000;
- Г) 1966;
- Д) 1988.

28. Хто є автором перекладу 4-го видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури на українську мову?

- А) Михайло Калинович;
- Б) Євген Плужник;
- В) Микола Лукаш;
- Г) Юрій Некрутенко;
- Д) Микола Зеров.

29. Скільки статей містить 4-е видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 75;
- Б) 90;
- В) 80;
- Г) 95;
- Д) 85.

30. Метою Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури є:

- А) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) теоретичне обґрунтування класифікацій живих істот;
- В) логічне пояснення різноманіття живої природи;
- Г) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Д) забезпечити стабільність та універсальність наукових назв тварин, так щоб кожна назва була єдиною і відмінною від інших.

31. Станом на 2020 р. останнім затвердженим виданням Кодексу є:

- А) 1;
- Б) 3;
- В) 4;
- Г) 2;
- Д) 5.

32. Яке видання Кодексу набрало чинності 1 січня 2000 року?

- А) 2;
- Б) 4;
- В) 5;
- Г) 3;
- Д) 1.

33. 4-те видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури складається з:

- А) вступу, позначень основних термінів та понять, розділів, висновків, рекомендацій;
- Б) преамбули, розділів, підрозділів, статей, висновків;
- В) преамбули, глав, статей та словника термінів, рекомендацій;
- Г) передмови, глав, статей, списку рекомендованих джерел;
- Д) вступу, глав, статей, списку рекомендованих джерел.

34. Яку кількість глав містить 4-е видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 20;
- Б) 18;
- В) 15;
- Г) 22;
- Д) 19.

35. Яке видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури ще відоме під навою як «червоненький кодекс»?

- А) 2;
- Б) 4;
- В) 3;
- Г) 1;
- Д) 5.

36. Якщо Кодекс регулює тільки створення і використання назв таксонів, це є принципом:

- А) номенклатурних типів;
- Б) невторчання в таксономічні судження;
- В) пріоритету опублікування;
- Г) омонімії;
- Д) відсутності «закону прецеденту».

37. Як розтлумачується принцип номенклатурних типів?

- А) заборонено застосування до одного таксону більш ніж однієї назви;
- Б) заборонено застосування різних назв до одного і того ж самого таксону;
- В) регулювання створення і використання назв таксонів;
- Г) кожна назва назавжди пов'язана з номенклатурним типом;
- Д) заборонено застосування однієї і тієї ж самої назви до різних таксонів.

38. Для виду або підвиду номенклатурний тип це:

- А) один екземпляр;
- Б) типовий вид;
- В) типовий рід;
- Г) типовий підвид;
- Д) типова родина.

39. Праця «Система природи» уперше була опублікована:

- А) 1829 року;
- Б) 1738 року;
- В) 1722 року;
- Г) 1815 року;
- Д) 1735 року.

40. Мовою оригіналу праці «Система природи» є:

- А) російська;
- Б) латинь;
- В) українська;
- Г) іспанська;
- Д) португальська.

41. Оберіть твердження яке характеризує принцип пріоритету опублікування:

- А) кожна назва назавжди пов'язана з номенклатурним типом;
- Б) заборонено застосування однієї і тієї ж самої назви до різних таксонів;
- В) заборонено застосування різних назв до одного і того ж самого таксону;
- Г) заборонено застосування до одного таксону більш ніж однієї назви;
- Д) забезпечення максимальної стабільності зоологічної номенклатури.

42. Якщо заборонено застосування однієї і тієї самої назви до різних таксонів це є принципом:

- А) невтручання в таксономічні судження;
- Б) синонімії;
- В) пріоритету опублікування;
- Г) омонімії;
- Д) стабільності номенклатури.

43. Якщо заборонено застосування різних назв до одного і того ж самого таксону це є принципом:

- А) невтручання в таксономічні судження;
- Б) синонімії;

- В) пріоритету опублікування;
- Г) омонімії;
- Д) стабільності номенклатури.

44. Яка мета принципу стабільності номенклатури?

- А) забезпечити стабільність наукових назв;
- Б) забезпечити універсальність наукових назв;
- В) пов'язати назву з номенклатурним типом;
- Г) забезпечити максимальну стабільність зоологічної номенклатури;
- Д) застосування однієї і тієї ж самої назви до різних таксонів.

45. У якому випадку зоолог може просити Міжнародну комісію із зоологічної номенклатури призупинити дію Кодексу?

- А) якщо заборонено застосування різних назв до одного і того ж самого таксону;
- Б) якщо відбувається плутанина назв;
- В) якщо кожна назва назавжди пов'язана з номенклатурним типом;
- Г) якщо порушено стабільність номенклатури;
- Д) правильна відповідь Б, Г.

46. Якщо Міжнародна комісія із зоологічної номенклатури вирішила призупинити дію Кодексу щодо якоїсь конкретної назви, то це рішення стосується лише цієї конкретної назви, але не стосується інших аналогічних випадків, це є принципом:

- А) омонімії;
- Б) відсутності «закону прецеденту»;
- В) пріоритету опублікування;
- Г) номенклатурних типів;
- Д) синонімії.

47. Яка дата умовно вважається вихідним пунктом зоологічної номенклатури?

- А) 25 грудня 1745 року;
- Б) 2 лютого 1737 року;
- В) 18 січня 1801 року;
- Г) 16 лютого 1765 року;
- Д) 1 січня 1758 року.

48. Скільки статей містить 3-є видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 75;
- Б) 88;
- В) 90;
- Г) 87;

Д) 99.

49. Скільки статей містить 2-е видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури?

- А) 75;
- Б) 88;
- В) 90;
- Г) 87;
- Д) 99.

50. Яке видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури ще відоме під навою як «зелененький кодекс»?

- А) 2;
- Б) 4;
- В) 3;
- Г) 1;
- Д) 5.

51. Яке видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури ще відоме під навою як «синенький кодекс»?

- А) 2;
- Б) 4;
- В) 3;
- Г) 1;
- Д) 5.

52. Хто є автором праці «Aranei Suecici»?

- А) А. Левенгук;
- Б) К. Лінней;
- В) К.А. Клерк;
- Г) Ч. Дарвін;
- Д) Е. Геккель.

53. В якому році була написана праця «Павуки Швеції»?

- А) 1767;
- Б) 1754;
- В) 1758;
- Г) 1760;
- Д) 1757.

54. Через що праця Ліннея вважається вихідним пунктом зоологічної номенклатури?

- А) описано підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;

- Б) в цьому виданні є дотримання біномінальної номенклатури;
- В) виявлено зв'язки між об'єктами;
- Г) дається логічне пояснення різноманіття живої природи;
- Д) правильна відповідь А, В.

55. Як з погляду МКЗН позначається номінальний таксон?

- А) назвою, що заснована на еталоні;
- Б) назвою, що обирається за правилами МКЗН серед придатних назв номінальних таксонів, включених у даний таксономічний таксон;
- В) назвою, яка підпорядковує біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Г) назвою, яка дозволяє виявити зв'язки між об'єктами;
- Д) назвою, що описує пристосування організмів до середовища проживання.

56. Як з погляду МКЗН позначається таксономічний таксон?

- А) назвою, що заснована на еталоні;
- Б) назвою, що обирається за правилами МКЗН серед придатних назв номінальних таксонів, включених у даний таксономічний таксон;
- В) назвою, яка підпорядковує біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Г) назвою, яка дозволяє виявити зв'язки між об'єктами;
- Д) назвою, що описує пристосування організмів до середовища проживання.

57. МКЗН регламентує:

- А) опис послідовності виникнення груп в ході еволюції;
- Б) послідовність виникнення груп та їх систематизацію;
- В) вживання назв зоологічних таксонів видової і родової групи та групи родини;
- Г) побудову класифікацій живих істот;
- Д) утворення і вживання назв для таксонів нижчого рангу, ніж підвид і вищого рангу, ніж надродина.

58. МКЗН не регулює:

- А) послідовність виникнення груп та їх систематизацію;
- Б) утворення і вживання назв для таксонів нижчого рангу, ніж підвид і вищого рангу, ніж надродина;
- В) вживання назв зоологічних таксонів видової і родової групи та групи родини;
- Г) послідовність формування груп та ступінь відмінностей між ними;
- Д) побудову класифікацій живих істот.

59. МКЗН регулює:

- А) утворення і вживання назв для таксонів нижчого рангу, ніж підвид і вищого рангу, ніж надродина;
- Б) опис послідовності виникнення груп в ході еволюції;
- В) вживання назв зоологічних таксонів видової і родової групи та групи родини;
- Г) побудову класифікацій живих істот;
- Д) назви рецентних та вимерлих тварин.

60. З погляду МКЗН таксон може бути:

- А) таксономічний;
- Б) систематизований;
- В) номінальний;
- Г) номенклатурний;
- Д) правильна відповідь Б, Г.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА ПРАВИЛЬНИХ

1. Які мови є офіційними для Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури є:

- А) англійська;
- Б) українська;
- В) російська;
- Г) французька;
- Д) німецька.

2. Якими мовами у 1905 році було написано «Міжнародні правила зоологічної номенклатури»?

- А) англійська;
- Б) іспанська;
- В) російська;
- Г) німецька;
- Д) французька.

3. МКЗН регулює назви, які відносяться до:

- А) викопних відбитків справжніх залишків тварин;
- Б) свійських тварин;
- В) фосилізованих слідів діяльності тварин;
- Г) збірних груп, які не можуть бути із впевненістю віднесені до відомих родів;
- Д) слідів діяльності рецентних тварин, якщо такі назви були опубліковані до 1931 року.

4. МКЗН не застосовується до назв таких тварин:

- А) виродливі екземпляри;
- Б) гіпотетичні організми;
- В) свійські тварини;
- Г) гібриди;
- Д) інфрапідвиди.

5. Метою Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури є:

- А) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) теоретичне обґрунтування класифікацій живих істот;
- В) забезпечення стабільності наукових назв тварин;
- Г) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Д) забезпечення універсальності наукових назв тварин, так щоб кожна назва була єдиною і відмінною від інших.

6. Складовими частинами Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури є:

- А) передмова;
- Б) вступ;
- В) преамбула;
- Г) розділи;
- Д) статті.

7. У яких працях К. Ліннея описано сучасні правила біологічних номенклатур?

- А) «Critica Botanica»;
- Б) «Aranei Suecici»;
- В) «Philosophia botanica»;
- Г) «Фауна та систематика»;
- Д) «Systema naturae».

8. В яких працях вперше було послідовно впроваджено біномінальну номенклатуру?

- А) «Critica Botanica»;
- Б) «Фауна та систематика»;
- В) «Philosophia botanica»;
- Г) «Aranei Suecici»;
- Д) «Systema naturae».

9. Оберіть головні принципи, на яких заснований Міжнародний кодекс зоологічної номенклатури:

- А) принцип невтручання в таксономічні судження;
- Б) принцип номенклатурних типів;

- В) принцип пріоритету опублікування;
- Г) принцип омонімії;
- Д) принцип стабільності номенклатури.

10. З погляду МКЗН таксон може бути:

- А) систематизованим;
- Б) структурованим;
- В) таксономічним;
- Г) підпорядкованим;
- Д) номенклатурним.

11. У якому випадку зоолог може просити Міжнародну комісію із зоологічної номенклатури призупинити дію Кодексу?

- А) якщо заборонено застосування різних назв до одного і того ж самого таксону;
- Б) якщо відбувається плутанина назв;
- В) якщо кожна назва назавжди пов'язана з номенклатурним типом;
- Г) якщо порушено стабільність номенклатури;
- Д) якщо забезпечено максимальну стабільність зоологічної номенклатури.

12. МКЗН регулює:

- А) утворення назв для таксонів нижчого рангу, ніж підвид і вищого рангу, ніж надродина;
- Б) назви рецентних тварин;
- В) вживання назв зоологічних таксонів видової і родової групи та групи родини;
- Г) назви вимерлих тварин;
- Д) побудову класифікацій живих істот.

13. Які головні засади принципу невтручання в таксономічні судження МКЗН?

- А) регулює внутрішньовидові категорії;
- Б) не регулює таксономічні судження;
- В) регулює таксономічні судження;
- Г) не обмежує таксономічні судження;
- Д) обмежує таксономічні судження.

14. МКЗН регламентує вживання назв зоологічних таксонів:

- А) видової групи;
- Б) групи родини;
- В) родової групи;
- Г) групи ряду;
- Д) групи класу.

15. МКЗН не регулює:

- А) послідовність виникнення груп та їх систематизацію;
- Б) утворення і вживання назв для таксонів вищого рангу, ніж надродина;
- В) вживання назв зоологічних таксонів видової і родової групи та групи родини;
- Г) утворення і вживання назв для таксонів нижчого рангу, ніж підвид;
- Д) побудову класифікацій живих істот.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність між номером видання Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури та датою його опублікування:

1. 1-ше видання;	А) 1964;
2. 2-ше видання;	Б) 1987;
3. 3-ше видання;	В) 1961;
4. 4-ше видання.	Г) 1999;
	Д) 1985.

2. Установіть відповідність між принципом Міжнародного кодексу зоологічної номенклатури та твердженням яке його характеризує:

1. Принцип неутручання в таксономічні судження;	А) заборонено застосування однієї і тієї ж самої назви до різних таксонів;
2. Принцип номенклатурних типів;	Б) кодекс регулює тільки створення і використання назв таксонів;
3. Принцип пріоритету опублікування;	В) якщо комісія вирішила призупинити дію Кодексу щодо якоїсь конкретної назви, то це не стосується інших аналогічних випадків;
4. Принцип омонімії;	Г) забезпечення максимальної стабільності зоологічної номенклатури;
5. Принцип синонімії;	Д) кожна назва завжди пов'язана з номенклатурним
6. Принцип стабільності номенклатури;	
7. Принцип відсутності «закону прецеденту».	

типом;

Е) заборонено застосування різних назв до одного і того ж самого таксону;

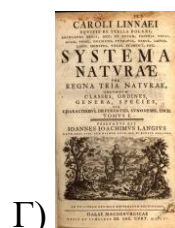
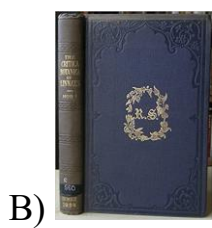
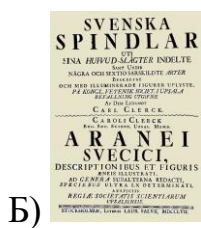
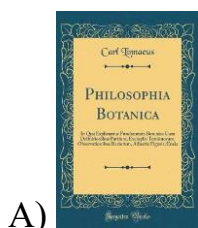
Є) заборонено застосування до одного таксону більш ніж однієї назви.

3. Установіть відповідність між науковою працею та роком її видання:

1. «Critica Botanica»;	А) 1751;
2. «Philosophia botanica»;	Б) 1758;
3. «Aranei Suecici»;	В) 1757;
4. «Systema naturae».	Г) 1746;
	Д) 1737.

4. Установіть відповідність між назвою видання та його зображенням:

1. «Філософія ботаніки»;
2. «Система природи»;
3. «Критика ботаніки»;
4. «Павуки Швеції».

5. Установіть відповідність між групами назв які регулює МКЗН та їх прикладами:

1. Свійські тварини;	А) спеціалізація паразитів до організмів-господаря;
2. Викопні відбитки; справжніх залишків тварин;	Б) яйця, личинки;
3. Фосилізовані сліди діяльності тварин;	В) кіт, собака, кінь;
4. Сукупність видів, які не можуть бути із впевненістю віднесені до відомих родів.	Г) іхнотаксони;
	Д) заміщення, ядра, зліпки.

ТЕМА 5. УТВОРЕННЯ НАЗВ ЗООЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ВІДПОВІДНО ДО
ВИМОГ МКЗН

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. Яку приставку завжди можна використовувати для утворення назв додаткових рангів?
А) під-;
Б) над-;
В) без-;
Г) інфра-;
Д) субтер-.
2. Приставка над- перекладається на латинську мову як:
А) infra-;
Б) subter-;
В) super-;
Г) sub-;
Д) supter-.
3. Приставка під- перекладається на латинську мову як:
А) infra-;
Б) subter-;
В) super-;
Г) sub-;
Д) supter-.
4. Приставка інфра- перекладається на латинську мову як:
А) infra-;
Б) subter-;
В) super-;
Г) sub-;
Д) supter-.
5. Приставка субтер- перекладається на латинську мову як:
А) infra-;
Б) subter-;
В) super-;
Г) sub-;
Д) supter-.
6. Придатні назви таксонів у МКЗН це:

- А) опубліковані до 1758 року й задовольняють вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- Б) опубліковані до 1758 року або з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- В) назви, які опубліковані із вказівкою, що вони не призначені для вживання в зоологічній номенклатурі або до яких не застосовуються положення МКЗН;
- Г) опубліковані після 1758 року й задовольняють вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- Д) опубліковані після 1758 року з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування.

7. Непридатні назви таксонів у МКЗН це:

- А) опубліковані після 1758 року з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- Б) опубліковані до 1758 року або з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- В) опубліковані після 1758 року й задовольняють вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- Г) опубліковані до 1758 року й задовольняють вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- Д) назви, які опубліковані із вказівкою, що вони не призначені для вживання в зоологічній номенклатурі або до яких не застосовуються положення МКЗН.

8. Виключені назви таксонів у МКЗН це:

- А) назви, які опубліковані із вказівкою, що вони не призначені для вживання в зоологічній номенклатурі або до яких не застосовуються положення МКЗН;
- Б) опубліковані після 1758 року й задовольняють вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- В) опубліковані до 1758 року або з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- Г) опубліковані після 1758 року з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування;
- Д) опубліковані до 1758 року й задовольняють вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування.

9. Приставка *super-* перекладається з латині як:

- А) інфра-;
- Б) під-;
- В) перед-;
- Г) над-;
- Д) субтер-.

10. Приставка sub- перекладається з латині як:

- А) інфра-;
- Б) під-;
- В) перед-;
- Г) над-;
- Д) субтер-.

11. У одного й того ж самого таксону в рамках зоологічної номенклатури можливе існування безлічі придатних назв:

- А) антонімів;
- Б) омонімів;
- В) паронімів;
- Г) фразеологізмів;
- Д) синонімів.

12. Однакові придатні назви можуть мати зовсім різні таксони це:

- А) фразеологізми;
- Б) пароніми;
- В) антоніми;
- Г) омоніми;
- Д) синоніми.

13. Як називається назва таксона яку варто вживати?

- А) неправильна;
- Б) валідна;
- В) формальна;
- Г) невизнана;
- Д) тимчасова.

14. Як обирають валідну назву?

- А) за допомогою правил МКЗН із назв непридатних;
- Б) із всіх наукових назв даного таксону;
- В) із назв підвидів;
- Г) за допомогою правил МКЗН із назв виключених;
- Д) за допомогою правил МКЗН із назв придатних.

15. Як обирають придатні назви таксону?

- А) за допомогою правил МКЗН із назв виключених;
- Б) за допомогою правил МКЗН із назв придатних;
- В) із назв підвидів;
- Г) із всіх наукових назв даного таксону;
- Д) за допомогою правил МКЗН із назв непридатних.

16. Назви таксонів, опубліковані після 1758 року й задовольняють вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування називаються:

- А) виключені;
- Б) тимчасові;
- В) постійні;
- Г) придатні;
- Д) непридатні.

17. Назви таксонів, опубліковані до 1758 року або з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування називаються:

- А) виключені;
- Б) тимчасові;
- В) постійні;
- Г) придатні;
- Д) непридатні.

18. Назви таксонів, які опубліковані із вказівкою, що вони не призначені для вживання в зоологічній номенклатурі або до яких не застосовуються положення МКЗН називаються:

- А) виключені;
- Б) тимчасові;
- В) постійні;
- Г) придатні;
- Д) непридатні.

19. При першому згадуванні наукової назви в опублікованій праці усі її компоненти слід писати:

- А) скорочувати за першими 3-ма літерами;
- Б) повністю;
- В) аббревіатурою;
- Г) скорочувати на власний розсуд;
- Д) частково.

20. В подальшому, якщо скорочення вживається до будь-якої частини біномена або триномена. воно має бути:

- А) зрозумілим і закінчуватися комою;
- Б) незрозумілим і закінчуватися крапкою;
- В) недвозначно зрозумілим і закінчуватися крапкою;
- Г) недвозначно зрозумілим і закінчуватися крапкою з комою;
- Д) недвозначно зрозумілим і закінчуватися комою.

21. Прикладом правильного скорочення видової назви *Aedes aegypti* є:

- А) *A.*, *aegypti*;

- Б) A. aegyp.;
- В) Aed., aegypti;
- Г) A. aegypti;
- Д) A, aegypti.

22. Публікуючи нову наукову назву, автор повинен:

- А) навести приклади її застосування;
- Б) вказати її походження;
- В) вказати рік введення її в таксономію;
- Г) перекласти її на англійську, російську та латинську мови;
- Д) правильна відповідь А, Г.

23. У наукових назвах не вживаються:

- А) діакретичні та інші знаки;
- Б) скорочення;
- В) лігатури;
- Г) дефіси;
- Д) правильна відповідь А, В.

24. З малої літери пишуться назви:

- А) родинної групи;
- Б) видової групи;
- В) таксона вище родинної групи;
- Г) родової групи;
- Д) вірної відповіді немає.

25. Для назви надродина вживається такий суфікс та закінчення:

- А) idae-;
- Б) inae-;
- В) oidea-;
- Г) ini-;
- Д) ina-.

26. Для назви родини вживається такий суфікс та закінчення:

- А) idae-;
- Б) inae-;
- В) oidea-;
- Г) ini-;
- Д) ina-.

27. Для назви підродина вживається такий суфікс та закінчення:

- А) idae-;
- Б) inae-;
- В) oidea-;

- Г) ini-;
- Д) ina-.

28. Назву видової групи при її написанні:

- А) слід ставити першим словом у реченні;
- Б) не слід ставити другим словом у реченні;
- В) слід ставити третім словом у реченні;
- Г) не слід ставити першим словом у реченні;
- Д) не слід ставити останнім словом у реченні.

29. Основа назви родинної групи утворюється від:

- А) назви її типового роду;
- Б) назви її типового ряду;
- В) назви її класу;
- Г) назви її видів;
- Д) назви типу.

30. Оберіть назву родини утворену від роду *Coccinella*:

- А) *Coccinelli*;
- Б) *Coccinellidae*;
- В) *Coccinel*;
- Г) *Coccinelliae*;
- Д) *Coccinellae*.

31. Оберіть назву родини утворену від роду *Reduvius*:

- А) *Reduvi*;
- Б) *Reduviidae*;
- В) *Reduviae*;
- Г) *Reduviae*;
- Д) *Reduvicia*.

32. Автор, який бажає встановити нову назву родинної групи, повинен:

- А) запобігти її паронімічності;
- Б) запобігти її антонімічності;
- В) запобігти її омонімічності;
- Г) запобігти її синонімічності;
- Д) правильна відповідь А, Г.

33. Кращим способом запобігання омонімії між назвами родинної групи є:

- А) уживання за основу повної родової назви;
- Б) уживання за основу назви класу;
- В) уживання за основу назви надкласу;

- Г) уживання за основу назви підродини;
- Д) уживання за основу назви типу.

34. Якщо граматичний рід не було вказано або його не вдається визначити, з назвою слід поводитися як зі словом:

- А) жіночого роду;
- Б) середнього роду;
- В) чоловічого роду;
- Г) жіночого або середнього роду;
- Д) таку назву використовувати не можна.

35. При встановленні нової назви родової групи авторів слід вказувати:

- А) синоніми назви;
- Б) етимологію назви;
- В) антоніми назви;
- Г) граматичний рід назви;
- Д) правильна відповідь Б, Г.

36. Назву видової групи, якщо вона є іменником у родовому відмінку, утвореним від латинського імені, слід утворювати відповідно до правил:

- А) російської граматики;
- Б) латинської граматики;
- В) українського граматики;
- Г) грецької граматики;
- Д) німецької граматики.

37. Від імені Margaret, якщо воно латинізується як Margarita Margaretha, утворюється родовий відмінок:

- А) margarethae;
- Б) margaritae;
- В) margariti;
- Г) margaritidea;
- Д) правильна відповідь А, Б.

38. Назву видової групи, якщо вона є іменником у родовому відмінку, утвореним безпосередньо від сучасного власного імені (прізвища), слід утворювати додаванням до основи власного імені, якщо воно належить чоловікові, закінчення:

- А) -orum;
- Б) -i;
- В) -ae;
- Г) -arum;

Д) -ea.

39. Назву видової групи, якщо вона є іменником у родовому відмінку, утвореним безпосередньо від сучасного власного імені (прізвища), слід утворювати додаванням до основи власного імені, якщо воно належить чоловікові (чоловікам) та жінці (жінкам) разом, закінчення:

- А) -orum;
- Б) -i;
- В) -ae;
- Г) -arum;
- Д) -ea.

40. Назву видової групи, якщо вона є іменником у родовому відмінку, утвореним безпосередньо від сучасного власного імені (прізвища), слід утворювати додаванням до основи власного імені, якщо воно належить жінці, закінчення:

- А) -orum;
- Б) -i;
- В) -ae;
- Г) -arum;
- Д) -ea.

41. Назву видової групи, якщо вона є іменником у родовому відмінку, утвореним безпосередньо від сучасного власного імені (прізвища), слід утворювати додаванням до основи власного імені, якщо воно належить жінкам, закінчення:

- А) -orum;
- Б) -i;
- В) -ae;
- Г) -arum;
- Д) -ea.

42. Авторіві, який встановлює нову назву видової групи, утворювану від особистого імені (прізвища), слід віддавати перевагу утворенню назви у відмінку:

- А) знахідному;
- Б) орудному;
- В) давальному;
- Г) називному;
- Д) родовому.

43. У якому випадку допускається написання дефісу у назві?

- А) якщо назва утворена від особистого імені (прізвища);

- Б) коли назва є простим або складеним іменником у ролі прикладки;
- В) коли назва включає латинську літеру, що зображує ознаку таксона;
- Г) дефіс при написанні назви не допускається;
- Д) якщо назва є латинізованим прикметником.

44. У таксономічних роботах обов'язковим є наведення:

- А) року введення назви у таксономію;
- Б) прикладу застосування назви у таксономії;
- В) взаємозв'язку назви з номенклатурним типом;
- Г) автора назви;
- Д) вірної відповіді немає.

45. З якого року анонімні назви у таксономії вважаються непридатними?

- А) 1956;
- Б) 1876;
- В) 1950;
- Г) 1983;
- Д) 1960.

46. Початкове написання назви – це:

- А) написання у праці, в якій цю назву застосовують;
- Б) написання назви в таксономічній літературі;
- В) написання, ужите у праці, в якій цю назву було встановлено;
- Г) написання назви та її тлумачення у словниках;
- Д) написання назви на латинській мові.

47. Неправильні транслітерація та латинізація розглядаються як:

- А) спеціальні помилки;
- Б) свідомі помилки;
- В) друкарські помилки;
- Г) несвідомі помилки;
- Д) авторські помилки.

48. Назва, опублікована з діакретичним або іншим знаком, лігатурою, апострофом або дефісом підлягає:

- А) опублікуванню;
- Б) виправленню;
- В) критиці експертів;
- Г) забороні опублікування;
- Д) відмові в опублікуванні.

49. Якщо скорочення означає титул, посаду, ступінь чи почесне звання особи, на честь якої утворена назва видової групи, таке скорочення:

- А) пишеться разом з назвою;
- Б) пишеться в кінці абзацу у квадратних дужках;
- В) розділяється від назви комою;
- Г) розділяється від назви крапкою з комою;
- Д) опускається.

50. Якщо одна з окремих частин назви є скороченням назви (або частини назви) місцевості, то таке слово слід писати:

- А) повністю, із злиттям частин через дефіс;
- Б) скорочено;
- В) скорочено, через кому;
- Г) повністю, із злиттям частин без будь-якого розділового знаку;
- Д) повністю, із злиттям частин через крапку з комою.

51. Якщо першим складником назви є латинська літера, яка відображає описову ознаку таксона, то цей складник:

- А) зберігається і сполучається з рештою назви через кому;
- Б) зберігається і сполучається з рештою назви через дефіс;
- В) зберігається і сполучається з рештою назви через крапку з комою;
- Г) опускається;
- Д) зберігається, але не сполучається з рештою назви.

52. У назві видової групи, перше опублікованій з великої літери, початкову велику літеру слід замінити на:

- А) велику літеру;
- Б) малу літеру курсивом;
- В) малу літеру;
- Г) велику літеру курсивом;
- Д) малу англійську літеру.

53. У назві родової або родинної групи, або у назві таксона, вищого від родинної групи, вперше опублікованій з малої літери, початкову малу літеру слід замінити на:

- А) малу літеру курсивом;
- Б) велику літеру курсивом;
- В) малу англійську літеру;
- Г) малу літеру;
- Д) велику літеру.

54. У складеній назві видової групи, першою частиною якої є числівник, написаний цифрою, цифру слід писати словами як латинське слово разом з рештою назви:

- А) через дефіс;
- Б) з комою;
- В) з крапкою з комою;
- Г) без розділового знаку;
- Д) через тире.

55. Подальше написання назви, що являє собою поправку, неправильне подальше написання або обов'язкову зміну, якщо воно:

- А) підлягає критиці;
- Б) відрізняється від початкового написання;
- В) вже було виправлене;
- Г) не відрізняється від початкового написання;
- Д) виправлене частково.

56. Будь-яка явно свідома зміна початкового написання, окрім обов'язкової зміни, є:

- А) поправкою;
- Б) зміною;
- В) виправленням;
- Г) неправильним написанням;
- Д) обов'язкову зміну.

57. Наукові назви родової та видової груп за рекомендацією МКЗН слід писати:

- А) напівжирним шрифтом з виділенням в тексті;
- Б) напівжирним шрифтом курсивом;
- В) шрифтом, що не відрізняється від прийнятого в тексті;
- Г) шрифтом, що відрізняється від прийнятого в тексті;
- Д) великими літерами курсивом.

58. Назви видової групи у тексті слід писати:

- А) напівжирним шрифтом з підкресленням;
- Б) великими літерами курсивом;
- В) курсивом з підкресленням;
- Г) курсивом;
- Д) напівжирним шрифтом курсивом.

59. Неправильним подальшим написанням є:

- А) усяке подальше написання назви, яке відрізняється від правильного початкового написання, окрім обов'язкової зміни або поправки;
- Б) подальше написання назви, яке відрізняється від правильного початкового написання, у тому числі обов'язкової зміни або поправки;
- В) вживання назв зоологічних таксонів видової і родової групи та групи родини;
- Г) усяке подальше написання назви, яке не відрізняється від правильного початкового написання;
- Д) написання назв видової групи курсивом.

60. У разі виникнення сумнівів щодо того, чи відмінне подальше написання є поправкою, чи неправильним подальшим написанням, з ним слід поводитись як з:

- А) таким, що підлягає обов'язковій зміні;
- Б) правильним подальшим написанням;
- В) поправкою;
- Г) таким, що не підлягає обов'язковій зміні;
- Д) неправильним подальшим написанням.

61. Закінчення назви видової групи, яка є латинським чи латинізованим прикметником чи дісприкметником, повинно узгоджуватися у граматичному роді з:

- А) видовою назвою;
- Б) родовою назвою;
- В) родинною назвою;
- Г) назвою класу;
- Д) всі відповіді вірні.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА ПРАВИЛЬНИХ

1. Які приставки не можна використовувати для утворення додаткових рангів для таксонів видової й родової групи?

- А) під-;
- Б) над-;
- В) без-;
- Г) інфра-;
- Д) субтер-.

2. Утворені нові наукові назви повинні бути:

- А) милозвучними;

- Б) доречними;
- В) компактними;
- Г) легко запам'ятовуваними;
- Д) обширними.

3. З великої літери завжди пишуться назви:

- А) родинної групи;
- Б) підвидів;
- В) таксона вище родинної групи;
- Г) родової групи;
- Д) видів.

4. Якщо граматичний рід не було вказано або його не вдається визначити, з назвою слід поводитися як із словом чоловічого роду, за винятком випадків, коли назва закінчується на:

- А) -и;
- Б) -а;
- В) -ет;
- Г) -ит;
- Д) -оп.

5. Що слід вказувати авторові при встановленні нової назви родової групи?

- А) граматичний рід назви;
- Б) рік встановлення назви;
- В) антоніми назви;
- Г) синоніми назви;
- Д) етимологію назви.

6. Назва видової групи, утворена від власного імені, може бути:

- А) іменником у ролі прикладки;
- Б) дієсловом;
- В) іменником родового відмінка;
- Г) прикметником;
- Д) дієприкметником.

7. До несвідомих помилок належать:

- А) правильна транслітерація;
- Б) неправильна транслітерація;
- В) правильна латинізація;
- Г) неправильна латинізація;
- Д) уживання невідповідної сполучної голосної.

8. Оберіть характеристики «неправильного початкового написання»:

- А) не має самостійної придатності;
- Б) має самостійну придатність;
- В) не може входити до омонімії;
- Г) входить до омонімії;
- Д) не може вживатися як замінна назва.

9. Яким свідченням несвідомої помилки в написанні є:

- А) перевидання збірника, журналу, праці тощо у якому була допущена помилка;
- Б) виправлення написання, подане автором у переліку поправок, виданому одночасно з початковою працею;
- В) перевидання праці з виправленням помилки;
- Г) видання листівки, розісланої як вкладки до праці, у якій була помилка;
- Д) несвідому помилку дозволяється не виправляти.

10. Яка опублікована назва у праці має бути виправлена?

- А) яка містить діакретичні або інші знаки;
- Б) яка містить крапки та коми;
- В) яка містить лігатури, апостроф або дефіс;
- Г) яка опублікована у вигляді окремих слів, деякі з яких є скороченнями;
- Д) яка написана іноземною мовою.

11. У назві родової або родинної групи, або у назві таксона, вищого від родинної групи, У якій назві, вперше опублікованій з малої літери, початкову малу літеру слід замінити на велику літеру:

- А) у назві видової групи;
- Б) у назві родової групи;
- В) у назві родинної групи;
- Г) у назві таксона, нижчого від родинної групи;
- Д) у назві таксона, вищого від родинної групи.

12. Назва родинної групи має неправильне початкове написання і повинна бути виправлена, якщо вона:

- А) має неправильно утворені суфікс і закінчення;
- Б) утворена від неслухної поправки родової назви;
- В) утворена від неправильного подальшого написання видової назви;
- Г) утворена від неправильного подальшого написання родової назви;
- Д) утворена від одного з двох або з декількох початкових написань назви родової групи, не обраних перших ревідентом.

13. Подальше написання назви, якщо воно відрізняється від початкового написання, являє собою:

- А) поправку;
- Б) неправильне подальше написання;
- В) відхилення;
- Г) правильне подальше написання;
- Д) обов'язкову зміну.

14. Закінчення назви видової групи, повинно узгоджуватися у граматичному роді з родовою назвою, якщо вона є:

- А) іменником;
- Б) дієприкметником;
- В) дієсловом;
- Г) прикметником;
- Д) числівником.

15. Якщо першим складником назви є латинська літера, яка відображає описову ознаку таксона, то цей складник:

- А) не зберігається;
- Б) зберігається;
- В) сполучається з рештою назви через кому;
- Г) не сполучається з рештою назви;
- Д) сполучається з рештою назви через дефіс.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність між науковою назвою тварин та її тлумаченням:

1. Наукова;	А) назва, уживана в будь-якій мові;
2. Народна;	Б) опублікована після 1758 року й задовольняє вимоги МКЗН до їхнього написання й опублікування;
3. Придатна;	В) назва, яка опублікована із вказівкою, що вони не призначені для вживання в зоологічній номенклатурі або до яких не застосовуються положення МКЗН;
4. Непридатна;	
5. Виключена.	

Г) назва, запропонована для вживання тільки в зоологічній номенклатурі;

Д) опублікована до 1758 року або з порушеннями вимог МКЗН до їхнього написання й опублікування.

2. Установіть відповідність між рангом та статусом таксонів цього рангу в МКЗН:

1. Підвид, вид;

2. Підрід, рід;

3. Триба, підродина, родина, надродина;

4. Підряд, ряд, наряд, когорта, підклас, клас, надклас, підтип, тип, царство.

А) родова група;

Б) видова група;

В) назви таксонів такого рангу не розглядаються в МКЗН;

Г) група родини;

Д) група ряду.

3. Установіть відповідність між латинським позначенням назви та його тлумаченням:

1. *nomen dubium*;

2. *nomen nudum*;

3. *nomen novum*;

4. *nomen praeoccupatum*;

5. *nomen oblitum*;

6. *nomen protectum*.

А) зайнята назва;

Б) «гола назва», запропонована без опису та діагнозу, і незрозуміло до якого таксону її застосовувати;

В) «захищена назва»;

Г) «нова назва, що заміщає»;

Д) сумнівна назва, застосування якої до певного таксону незрозуміло або сумнівно;

Е) «забута назва»;

Є) вузька назва.

4. Установіть відповідність між принципом та його характеристикою:

1. Принцип фіксації номенклатурних типів;

А) назва одного з підлеглих таксонів завжди створена від

2. Принцип координації у видовій групі;
3. Принцип координації у групі родини;
4. Принцип пріоритету;
5. Принцип дійсності.

тієї ж родової назви, що й назва вищестоячого таксона;

Б) з декількох конкуруючих придатних синонімів або омонімів у якості валідного вибирається більш ранній;

В) якщо тип назви позначений, то він може бути змінений будь-ким;

Г) якщо тип назви позначений, то він вже не може бути змінений ніким, навіть самим автором цієї назви;

Д) при зміні рангу таксона, його назва залишається тією ж самою;

Е) номенклатурні рішення завжди приймаються, виходячи з ситуації, що існує саме зараз, а не з тієї, що була колись у минулому.

5. Установіть відповідність між видом синонімів і омонімів та їх характеристикою:

1. Об'єктивні синоніми;
2. Суб'єктивні синоніми;
3. Первинна омонімія;
4. Вторинна омонімія.

А) це різні назви того самого таксону;

Б) виникає, коли дві однакові видові назви були спочатку встановлені в сполученні з тією самою родовою назвою;

В) це назви одного рангу, номенклатурні типи яких різні, але віднесені даним систематиком до того самого таксону;

Г) це однакові назви того самого таксону;

Д) виникає, коли однакові

видові назви були встановлені в складі різних родів, але згодом опубліковані в сполученні з тією самою родовою назвою внаслідок зміни класифікації.

ТЕМА 6. ОПИС ЗООЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МКЗН

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. До морфологічних ознак за Е. Майром належать:

- А) ареали;
- Б) взаємовідносини між різними таксонами;
- В) загальний вигляд, забарвлення;
- Г) склад паразитів та коменсалів;
- Д) хімічний склад секретів.

2. При виділенні ознак організму використовується їх:

- А) екологічне значення;
- Б) фізіологічне значення;
- В) генетичне значення;
- Г) здатність до розмноження;
- Д) правильна відповідь А, Г.

3. Меросемафоронт це:

- А) індивідуальний розвиток організму з моменту утворення зиготи до природної смерті;
- Б) походження, становлення і розвиток явища, об'єкта, що привів до певного стану;
- В) послідовність стадій розвитку, через які проходить більшість видів у процесі онтогенезу;
- Г) більша або менша біоекологічна стійкість особин тварин, їх здатність розмножуватися в біоценозі при міжвидових взаєминах, пристосованість до умов даного екотопу;
- Д) кожна окрема стадія онтогенезу або життєвого циклу.

4. Семафоронт це:

- А) риса будови;
- Б) одна із стадій життєвого циклу;
- В) кінцева стадія онтогенезу;

- Г) перша стадія онтогенезу;
- Д) носій ознаки.

5. Згідно етапу опису організму «розбирання на гайки»:

- А) відбувається перерахування частин тіла організму;
- Б) опис способів і порядку з'єднання частин;
- В) встановлюють спільного предка організму;
- Г) організм розділяється на просторово обмежені частини, що несуть певну функцію;
- Д) досліджують кількісні ознаки організму.

6. Орган це:

- А) найменша монофілетична група, яка заслуговує формального визнання;
- Б) біологічний об'єкт, що складається з організмів, що зберігає свою індивідуальність в часі і просторі, і має свою власну еволюційну історію та історичні тенденції;
- В) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин;
- Г) морфологічно оформлена і функціонально спеціалізована частина живого організму;
- Д) велика група організмів, що володіють подібними ознаками будови, харчування і життя у природі.

7. Гомогенними частинами тіла називають:

- А) частини тіла, які відрізняються між собою;;
- Б) розподіл організму на просторово обмежені частини;
- В) частини, між якими можна побудувати безперервний ряд перехідних форм;
- Г) частини тіла, які подібні між собою;
- Д) «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин.

8. Опис форми умовно гомогенного тіла це:

- А) опис способів і порядку з'єднання частин;
- Б) встановлення ознак ранніх стадій розвитку;
- В) опис форми організму через форму його елементів;
- Г) математичне рівняння, що виражає всі просторові відносини в цьому тілі й дає можливість порівняти його з іншими тілами;
- Д) дослідження біохімічного складу.

9. У якому випадку метод опису форми умовно гомогенного тіла не може бути виражений математичним рівнянням?

- А) через недостатню кількість інформації про організм;

- Б) наявність репродуктивної ізоляції між особинами даного та інших видів;
- В) через недостатність застосовуваних математичних прийомів;
- Г) схильність видів до безперервних еволюційних змін;
- Д) неможливість адекватно описати подібні випадки.

10. Ознаки будь-якого об'єкта класифікують на:

- А) біологічні і гносеологічні;
- Б) математичні і біологічні;
- В) порівняльно-описові і якісні;
- Г) якісні і кількісні;
- Д) кількісні і гносеологічні.

11. До кількісних ознак будь-якого об'єкта належать:

- А) метричні і розрахункові;
- Б) якісні і статистичні;
- В) порівняльно-описові і метричні;
- Г) математичні і порівняльно-описові;
- Д) якісні і розрахункові.

12. Які ознаки об'єкта послугують для опису його форми?

- А) гносеологічні;
- Б) кількісні;
- В) морфологічні;
- Г) якісні;
- Д) екологічні.

13. Виміри це:

- А) вираження всіх просторових відносин в цьому тілі, що дає можливість порівняти його з іншими тілами;
- Б) встановлення ознак ранніх стадій розвитку;
- В) співвідношення між вимірами;
- Г) лінійні відстані між обраними характерними пунктами;
- Д) розподіл організму на просторово обмежені частини.

14. Індeksi (співвідношення) – це?

- А) співвідношення між вимірами;
- Б) лінійні відстані між обраними характерними пунктами;
- В) ідентифікація досліджуваних організмів;
- Г) послідовність виникнення груп та їх систематизація;
- Д) співвідношення між видами.

15. Метод опису взаємного розташування частин це:

- А) математичне рівняння, що виражає всі просторові відносини в цьому тілі й дає можливість порівняти його з іншими тілами;
- Б) вираження всіх просторових відносин в цьому тілі, що дає можливість порівняти його з іншими тілами;
- В) схильність видів до безперервних еволюційних змін;
- Г) лінійні відстані між обраними характерними пунктами;
- Д) зведення опису будови до словесного опису місць розташування й способу взаємного зв'язку частин.

16. Для опису форми та взаємного розташування частин тіла найкраще використовувати:

- А) таблиці;
- Б) графіки;
- В) малюнки;
- Г) діаграми;
- Д) лінійні відстані.

17. Порівняння гомогенних об'єктів проводиться:

- А) за допомогою порівняння їх частин;
- Б) безпосереднім порівнянням їх між собою;
- В) порівнянням їх способу життя;
- Г) порівнянням їх походження;
- Д) вираженням всіх просторових відносин в тілі організму.

18. Порівняння негомогенних об'єктів проводиться:

- А) за допомогою порівняння їх частин;
- Б) безпосереднім порівнянням їх між собою;
- В) порівнянням їх способу життя;
- Г) порівнянням їх походження;
- Д) вираженням всіх просторових відносин в тілі організму.

19. Для порівняння організмів необхідно встановити:

- А) спільного предка порівнюваних організмів;
- Б) їх спосіб життя;
- В) які частини у двох об'єктів повинні по-різному називатися та порівнюватися між собою;
- Г) які частини у двох об'єктів повинні однаково називатися та порівнюватися між собою;
- Д) схильність видів до безперервних еволюційних змін.

20. Для порівняння організмів необхідно:

- А) знайти негомологічні пункти для того, щоб виміри одного організму відповідали вимірам іншого організму;

- Б) знайти гомологічні пункти для того, щоб виміри одного організму відрізнялися від вимірів іншого організму;
- В) встановити, які частини у двох об'єктів повинні однаково називатися та порівнюватися між собою;
- Г) встановити, які частини у двох об'єктів повинні по-різному називатися та порівнюватися між собою;
- Д) знайти гомологічні пункти для того, щоб виміри одного організму відповідали вимірам іншого організму.

21. Гомологія це:

- А) органи або частини розташовані послідовно вздовж головної осі тіла;
- Б) однойменні повторювані органи;
- В) органи, між якими можна побудувати безперервний ряд перехідних форм;
- Г) зіставні частини порівнюваних біологічних об'єктів;
- Д) симетрично розташовані частини й органи.

22. Хто вперше ввів термін «гомологія»?

- А) Джон Рей;
- Б) Чарльз Дарвін;
- В) Карл Лінней;
- Г) Річард Оуен;
- Д) Анрі Бленвіль.

23. Згідно визначення Оуена гомологічний орган це:

- А) «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію;
- Б) «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин;
- В) органи, що мають однакові частини;
- Г) ті частини цілого, які мають однакове розташування відносно інших частин;
- Д) органи, між якими можна побудувати безперервний ряд перехідних форм.

24. Згідно визначення Оуена аналогічні органи це:

- А) «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію;
- Б) «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин;
- В) органи, що мають однакові частини;
- Г) ті частини цілого, які мають однакове розташування відносно інших частин;
- Д) органи, між якими можна побудувати безперервний ряд перехідних форм.

25. Критерієм Гете є:

- А) критерій ряду;
- Б) критерій подібності;
- В) критерій розташування;
- Г) критерій родини;
- Д) критерій складових частин.

26. Оберіть визначення критерію складових частин:

- А) ті частини цілого, які мають однакове розташування відносно інших частин;
- Б) органи, між якими можна побудувати безперервний ряд перехідних форм;
- В) «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію;
- Г) органи, що мають однакові частини;
- Д) «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин.

27. Прикладом критерію Гете є:

- А) «руки» кажанів;
- Б) бризкальця акул;
- В) відсутність пальців у коня;
- Г) потилична кістка;
- Д) порожнина середнього вуха людини.

28. Хто є автором критерію ряду?

- А) Гете;
- Б) Е.Ж. Сент-Ілер;
- В) А. Декандоль;
- Г) Л. Окен;
- Д) Ж. Кюв'є.

29. Оберіть визначення критерію Е.Ж. Сент-Ілера:

- А) гомологічними вважаються ті частини цілого, які мають однакове розташування відносно інших частин;
- Б) гомологічними вважаються ті органи, що мають однакові частини;
- В) гомологічними вважаються ті органи, між якими можна побудувати безперервний ряд перехідних форм;
- Г) аналогічні органи це «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію;
- Д) гомологічний орган це «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин.

30. Прикладом критерію Е.Ж. Сент-Ілера є:

- А) потилична кістка;

- Б) відсутність пальців у коня;
- В) права й ліва рука людини;
- Г) «руки» кажанів;
- Д) бризкальця акул.

31. Критерієм Лоренца Окена є:

- А) критерій складових частин;
- Б) критерій ряду;
- В) критерій подібності;
- Г) критерій розташування;
- Д) критерій відмінностей.

32. Автором критерію складових частин є:

- А) А. Декандоль;
- Б) Ж. Кюв'є;
- В) Е.Ж. Сент-Ілер;
- Г) Л. Окен;
- Д) Гете.

33. Оберіть визначення критерію розташування:

- А) гомологічними вважаються ті частини цілого, які мають однакове розташування відносно інших частин;
- Б) гомологічними вважаються ті органи, між якими можна побудувати безперервний ряд перехідних форм;
- В) гомологічний орган це «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин;
- Г) аналогічні органи це «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію;
- Д) гомологічними вважаються ті органи, що мають однакові частини.

34. Прикладом критерію розташування є:

- А) відсутність пальців у коня;
- Б) потилична кістка;
- В) «руки» кажанів;
- Г) права й ліва рука людини;
- Д) бризкальця акул.

35. Гомологія може бути встановлена або спростована лише з урахуванням:

- А) розподілу організмів на просторово обмежені частини;
- Б) розкладення складних органів на більш прості;
- В) антоніми назви;
- Г) порівняння частин одного об'єкта із частинами іншого;

Д) подібностей та відмінностей у всіх властивостях, серед яких й фізіологічні.

36. Гомологію класифікують на:

- А) повну і неповну;
- Б) метричну і розрахункову;
- В) якісну і кількісну;
- Г) дефективну і аугментативну;
- Д) симетричну і асиметричну.

37. Оберіть визначення повної гомології:

- А) коли частина органу зникла;
- Б) в гомологічних органах немає втрати частин чи додаткових частин;
- В) коли частини й органи розташовані симетрично;
- Г) коли до органу додалися частини;
- Д) органи або частини розташовані послідовно вздовж головної осі тіла.

38. Прикладом повної гомології є:

- А) відсутність у коня пальців (крім середнього);
- Б) слухові кісточки та вушна раковина у вуху ссавців;
- В) права й ліва рука людини;
- Г) ноги ящірки та білки;
- Д) пальці кінцівок, промені плавців.

39. Неповну гомологію розподіляють на:

- А) дефективну і аугментативну;
- Б) якісну і кількісну;
- В) повну і часткову;
- Г) симетричну і асиметричну;
- Д) метричну і розрахункову.

40. Означенням дефективної гомології є:

- А) в гомологічних органах немає втрати частин чи додаткових частин;
- Б) коли до органу додалися частини;
- В) коли частини й органи розташовані симетрично;
- Г) органи або частини розташовані послідовно вздовж головної осі тіла;
- Д) коли частина органу зникла.

41. Прикладом дефективної гомології є:

- А) сегменти й кінцівки членистоногих;

- Б) ноги ящірки та білки;
- В) відсутність у серці кісткової риби артеріального конуса, у серці хрящової він є;
- Г) слухові кісточки та вушна раковина у вуху ссавців;
- Д) бризкальця акул.

42. Твердженням аугментативної гомології є:

- А) коли до органу додалися частини;
- Б) органи або частини розташовані послідовно вздовж головної осі тіла;
- В) коли частини й органи розташовані симетрично;
- Г) в гомологічних органах немає втрати частин чи додаткових частин;
- Д) коли частина органу зникла.

43. Прикладом аугментативної гомології є:

- А) слухові кісточки та вушна раковина у вуху ссавців;
- Б) бризкальця акул;
- В) відсутність у серці кісткової риби артеріального конуса, у серці хрящової він є;
- Г) ноги ящірки та білки;
- Д) сегменти й кінцівки членистоногих.

44. Конвергенції та паралелізми в розвитку гомологічних органів належать до:

- А) гомології;
- Б) гомономії;
- В) конвергенції;
- Г) гомотипії;
- Д) гомойології.

45. Гомойологічними органами є:

- А) ласти іхтіозавра;
- Б) бризкальця акул;
- В) ласти кита;
- Г) вуха людини;
- Д) правильна відповідь А, В.

46. Морфологічна подібність між органами тієї самої тварини – це:

- А) паралелізм;
- Б) гомономія;
- В) конвергенція;
- Г) гомологія;
- Д) гомойологія.

47. Симетрично розташовані частини й органи називаються:

- А) гомологічними органами;
- Б) однойменними органами;
- В) гомойологічними органами;
- Г) антимерами;
- Д) метамерами.

48. До гомотипії відносять:

- А) органи або частини розташовані послідовно вздовж головної осі тіла;
- Б) однойменні повторювані органи;
- В) «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин;
- Г) симетрично розташовані частини й органи;
- Д) «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію.

49. Прикладами гомотипії є:

- А) сегменти й кінцівки членистоногих;
- Б) права й ліва рука людини;
- В) пальці кінцівок, промені плавців;
- Г) слухові кісточки та вушна раковина у вуху ссавців;
- Д) відсутність у серці кісткової риби артеріального конуса, у серці хрящової він є.

50. Гомодинамія це:

- А) «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин;
- Б) «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію;
- В) органи або частини розташовані послідовно вздовж головної осі тіла;
- Г) симетрично розташовані частини й органи;
- Д) однойменні повторювані органи.

51. Прикладами гомодинамії є:

- А) права і ліва рука у людини;
- Б) сегменти й кінцівки членистоногих;
- В) слухові кісточки та вушна раковина у вуху ссавців;
- Г) відсутність у серці кісткової риби артеріального конуса, у серці хрящової він є;
- Д) голова й кінцівки членистоногих.

52. У вузькому сенсі гомонімія це:

- А) симетрично розташовані частини й органи;
- Б) однойменні повторювані органи;

- В) «різні» органи, що несуть у різних тварин однакову функцію;
- Г) органи або частини розташовані послідовно вздовж головної осі тіла;
- Д) «той самий орган», незалежно від подібності або розбіжності в його функції у різних тварин.

53. Прикладами гомонії у вузькому сенсі є:

- А) голова й кінцівки членистоногих;
- Б) слухові кісточки та вушна раковина;
- В) артеріальний конус у серці;
- Г) відсутність пальців у коня;
- Д) пальці кінцівок, промені плавців.

54. Закон про те, що органи змінюються, зникають, але не переміщуються один щодо одного сформулював:

- А) В. М. Беклемішев;
- Б) Ж. Кюв'є;
- В) А. Декандоль;
- Г) Л. Окен;
- Д) Е. Ж. Сент-Ілер.

55. Формулювання закону про те, що гомологічними та однойменними вважаються органи з однаковими зв'язками та розташуванням, хоча б вони відрізнялися формою розмірами та іншими особливостями, належить:

- А) В. М. Беклемішеву;
- Б) Ж. Кюв'є;
- В) Е. Ж. Сент-Ілеру;
- Г) Л. Окену;
- Д) А. Декандоллю.

56. Найважливішими в таксономії та порівняльній морфології визнаються:

- А) органічні зв'язки тіла;
- Б) гомойологічні органи;
- В) симетрично розташовані частини й органи;
- Г) неправильним написанням;
- Д) частини й органи розташовані послідовно вздовж головної осі тіла.

57. Автором якого критерію є Е. Ж. Сент-Ілер?

- А) критерію розташування;
- Б) критерію складових частин;
- В) критерію подібності;

- Г) критерію ряду;
- Д) критерію відмінностей.

58. «Руки» ящірок і кажанів є прикладом критерію:

- А) розташування;
- Б) ряду;
- В) подібності;
- Г) відмінностей;
- Д) складових частин.

59. Для порівняння організмів необхідно встановити, які частини у двох об'єктів повинні....:

- А) відповідати вимірам іншого організму;
- Б) однаково розташовуватися відносно інших частин тіла;
- В) однаково називатися та порівнюватися між собою;
- Г) у різних тварин нести однакову функцію;
- Д) у однакових тварин нести різну функцію.

60. Відсутність у серці кісткової риби артеріального конуса, а у хрящової його наявність є прикладом:

- А) повної гомології;
- Б) неповної гомології;
- В) аугментативної гомології;
- Г) дефективної гомології;
- Д) правильна відповідь Б, Г.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА
ПРАВИЛЬНИХ

1. До морфологічних ознак за Е. Майром належать:

- А) швидкість розвитку;
- Б) загальний вигляд, забарвлення;
- В) жилкування крил у комах;
- Г) ознаки ранніх стадій розвитку;
- Д) ознаки на рівні клітини.

2. До фізіологічних ознак за Е. Майром належать:

- А) серологічні та імунологічні реакції;
- Б) швидкість розвитку;
- В) хімічний склад секретів;
- Г) біохімічні фактори стерильності;
- Д) ознаки ранніх стадій розвитку.

3. Опис морфології організму включає етапи:

- А) опис екологічних ознак;
- Б) «розбирання на гайки»;
- В) встановлення ознак ранніх стадій розвитку;
- Г) дослідження біохімічного складу;
- Д) опис форми організму через форму його елементів.

4. До опису форми організму через форму його елементів належать:

- А) опис способів і порядку з'єднання частин;
- Б) опис форми кожної частини;
- В) перерахування частин;
- Г) перерахування якостей кожної частини;
- Д) встановлення ознак ранніх стадій розвитку.

5. Для порівняння організмів необхідно:

- А) знайти негомологічні пункти для того, щоб виміри одного організму відповідали вимірам іншого організму;
- Б) знайти гомологічні пункти для того, щоб виміри одного організму відрізнялися від вимірів іншого організму;
- В) встановити, які частини у двох об'єктів повинні однаково називатися та порівнюватися між собою;
- Г) встановити, які частини у двох об'єктів повинні по-різному називатися та порівнюватися між собою;
- Д) знайти гомологічні пункти для того, щоб виміри одного організму відповідали вимірам іншого організму.

6. Оберіть приклади критерію Е.Ж. Сент-Ілера:

- А) права й ліва рука людини»;
- Б) порожнина середнього вуха людини;
- В) бризкальця акул;
- Г) «руки» ящірок;
- Д) потилична кістка.

7. Гомологія поділяється на:

- А) повну;
- Б) якісну;
- В) часткову;
- Г) кількісну;
- Д) неповну.

8. Гомонімію розподіляють на:

- А) гомонімію у вузькому сенсі;
- Б) гомотипію;
- В) дефективну;

- Г) гомодинамію;
- Д) аугментативну.

9. До кількісних ознак порівняння гомогенних об'єктів належать:

- А) діаграми;
- Б) виміри;
- В) таблиці;
- Г) індекси;
- Д) малюнки.

10. Оберіть прилади критерію Гете:

- А) відсутність пальців у коня;
- Б) «руки» ящірок;
- В) наявність середнього пальця у коня;
- Г) наявність артеріального конуса в серці хрящової риби;
- Д) «руки» кажанів.

11. До гомойології належать:

- А) адаптації;
- Б) біоритми;
- В) конвергенції;
- Г) паралелізми;
- Д) мутації.

12. Гомойологічними органами є:

- А) «руки» кажанів;
- Б) ласти іхтіозавра;
- В) пальці людини;
- Г) ласти плезіозавра;
- Д) ласти кита.

13. Методами опису умовно гомогенного тіла є:

- А) знаходження його аналітичного вираження;
- Б) «розбирання на гайки»;
- В) відхилення;
- Г) правильне подальше написання;
- Д) перерахування вимірів і співвідношень між ними.

14. Виміри та індекси опису форми об'єкта належать до методів:

- А) кількісних;
- Б) якісних;
- В) рахункових;
- Г) метричних;
- Д) лінійних.

15. Неповну гомологію поділяють на:

- А) часткову;
- Б) дефективну;
- В) кількісну;
- Г) аугментативну;
- Д) якісну.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність між назвою критерію та його автором:

1. Критерій складових частин;	А) Е. Ж. Сент-Ілер;
2. Критерій ряду;	Б) Е. Майр;
3. Критерій розташування.	В) Гете;
	Г) Л. Окен.

2. Установіть відповідність між прикладом та назвою критерію, до якого він належить:

1. «Руки» ящірок і кажанів;	А) критерій розташування;
2. Потилична кістка;	Б) критерій ряду;
3. Бризкальця акул та порожнина середнього вуха людини.	В) критерій послідовності;
	Г) критерій складових частин.

3. Установіть відповідність між типом таксономічної ознаки за Е. Майром та її прикладом:

1. Морфологічні;	А) хазяї та локалізація паразитів;
2. Фізіологічні;	Б) забарвлення, жилкування крил у комах;
3. Екологічні;	В) кількість хромосом;
4. Географічні.	Г) реакції «антиген-антитіло»;
	Д) симпатричні та алопатричні взаємини між найближчими таксонами.

4. Установіть відповідність між типом гомології та його характеристикою:

1. Повна;	А) органи розташовані

2. Дефективна;
3. Аугментативна.

симетрично;
Б) якщо частина органу зникла;
В) до органу додалися частини;
Г) в гомологічних органах немає втрати частин чи додаткових частин.

5. Установіть відповідність між типом гомономії та його характеристикою:

1. Гомотипія;
2. Серіальна гомологія;
3. Гомономія у вузькому сенсі.

А) симетрично розташовані частини й органи – антимери;
Б) до органу додалися частини;
В) органи або частини, розташовані послідовно вздовж головної осі тіла – метамери;
Г) однойменні повторювані органи.

ТЕМА 7. ТЕОРІЇ БІОЛОГІЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ І ЇХ ІСТОРІЯ

1. Класифікація – це:

- А) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
Б) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи;
В) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
Г) система наукових назв видів та інших таксонів;
Д) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак.

2. Систематика – це:

- А) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
Б) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
В) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;

- Г) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
- Д) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії.

3. Таксономія – це:

- А) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- Б) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- В) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Г) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Д) система наукових назв видів та інших таксонів.

4. Номенклатура – це:

- А) система наукових назв видів та інших таксонів, тісно пов'язана з класифікацією та систематикою;
- Б) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- В) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
- Г) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- Д) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин.

5. Завданням систематики як науки є:

- А) розподіл живих істот по групах;
- Б) опис вимерлих видів;
- В) опис та найменування живих істот;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) правильна відповідь А, В.

6. Впорядкованість біологічного різноманіття забезпечується:

- А) існуванням філогенезу між організмами;
- Б) спорідненістю видів;
- В) процесом еволюції;
- Г) обмеженістю напрямків адаптації;
- Д) правильна відповідь А, Г.

7. Пояснити різноманіття живої природи, підпорядкувати його об'єктивним закономірностям можна за допомогою:

- А) описів вимерлих видів;
- Б) дослідженню територій, де наявні рідкісні види живих організмів;
- В) вивчення шляхів пристосування до середовища проживання та реконструкції еволюційних подій;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) вивчення шляхів пристосування до водного середовища проживання.

8. Наука, що дозволяє пояснити різноманіття живої природи, підпорядковувати його об'єктивним закономірностям називається:

- А) таксономія;
- Б) номенклатура;
- В) епістемологія;
- Г) біологічна систематика;
- Д) філогенія.

9. У відповідності до завдань розподілу живих істот по групах, їх опису та найменування, систематику поділяють на дисципліни:

- А) епістемологію і таксономію;
- Б) гносеологію і класифікацію;
- В) таксономію і номенклатуру;
- Г) таксономію і малакологію;
- Д) епістемологію і номенклатуру.

10. Галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин, визначає розподіл їх за рядом певних ознак називають:

- А) таксономією;
- Б) класифікацією;
- В) систематикою;
- Г) номенклатурою;
- Д) епістемологією.

11. Методи біологічних досліджень поділяють на:

- А) конструктивні та деструктивні;
- Б) загальні та фрактальні;
- В) загальні та спеціальні;
- Г) деструктивні та спеціальні;
- Д) конструктивні та фрактальні.

12. Наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу – це:

- А) таксономія;

- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) номенклатура;
- Д) епістемологія.

13. Наукою про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак є:

- А) таксономія;
- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) номенклатура;
- Д) епістемологія.

14. Впорядкуванням системи наукових назв видів та інших таксонів займається:

- А) таксономія;
- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) номенклатура;
- Д) епістемологія.

15. Фундаментальною теорією, яка прагне обґрунтувати необхідність таксономічних досліджень є:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм і номотетична систематика;
- Д) всі відповіді вірні.

16. Есенціалізм – це:

- А) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Б) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- В) теоретичне осмислення матеріалу;
- Г) впровадження результатів у практику;
- Д) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину.

17. Номіналізм – це:

- А) коли факти спростовують припущення;
- Б) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;

- В) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Г) наука про походження та розвиток живих організмів;
- Д) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину.

18. Емпіризм – це:

- А) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Б) наука про походження та розвиток живих організмів;
- В) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Г) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Д) систематика, здійснена за допомогою розуму, встановлення ним законів і правил пізнання.

19. Еволюціонізм – це:

- А) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Б) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- В) наука про походження та розвиток живих організмів;
- Г) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Д) систематика, здійснена за допомогою розуму, встановлення ним законів і правил пізнання.

20. Номотетична систематика – це:

- А) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Б) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи, подібні до законів фізики і хімії;
- В) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Г) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Д) наукова ідея.

21. Засновником есенціалізму є:

- А) Платон;
- Б) Чарльз Дарвін;
- В) Карл Поппер;

- Г) Уільям Оккам;
- Д) Френсіс Бекон.

22. На думку Карла Поппера, есенціалізм заснований на:

- А) визнанні чуттєвого досвіду джерелом знань;
- Б) основі теорії еволюції Чарльза Дарвіна;
- В) теоретичному значенні таксономічних досліджень;
- Г) системі, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Д) уявленні, що завдання науки полягає в тому, щоб відкривати і описувати справжню природу речей.

23. Всі сутності за есенціалізмом можуть бути виявлені:

- А) в ході проведення наукового дослідження;
- Б) за допомогою інтелектуальної інтуїції;
- В) в ході теоретичного осмислення;
- Г) через знання, уміння, навички;
- Д) за допомогою чуттєвого досвіду.

24. Метою есенціалізму є:

- А) реконструкція ходу еволюції і побудова системи органічного світу;
- Б) описати об'єкти, спираючись на чуттєвий досвід;
- В) побудувати систему, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Г) звести різноманітність органічного світу до деякого числа основних типів;
- Д) досягнути та представити абсолютну істину.

25. Підсумком есенціалістичної класифікації є:

- А) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот;
- Б) відкриття природної системи;
- В) об'єднання особин в групи;
- Г) створення природної системи;
- Д) створення єдиної біологічної класифікації.

26. Уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину це:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм і номотетична систематика;
- Д) наукова концепція.

27. Термін «есенціалізм» перекладається з латині як:

- А) послідовність;
- Б) сутність;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

28. Напрямок, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням це:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) наукова концепція.

29. Хто з перерахованих вчених є засновником номіналізму?

- А) Платон;
- Б) Чарльз Дарвін;
- В) Карл Поппер;
- Г) Уільям Оккам;
- Д) Френсіс Бекон.

30. Принципом номіналізму є твердження, згідно з яким:

- А) біологічна система спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) реально існують тільки особини, а всі угруповання організмів, включаючи вид, є абстрактними категоріями, створеними людським розумом;
- В) мінливість є результатом порушень в реалізації сутності;
- Г) існують тільки особини, які утворюють угруповання організмів;
- Д) систематика враховує не тільки послідовність формування груп, але і ступінь відмінностей між ними.

31. Фратрія – це:

- А) отримання, накопичення, аналіз та систематизація знань про навколишній світ;
- Б) отримання, накопичення, аналіз та систематизація знань про навколишній світ;
- В) процес визначення закономірності явищ, на яких будуються теорії;
- Г) ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу;

Д) теоретичне відтворення об'єктивної дійсності, тих суттєвих зв'язків і відношень, які підлягають безпосередньому вивченню.

32. Появі нових філогенетичних аргументів на користь номіналістичного підходу передувала:

- А) поява еволюційної теорії;
- Б) есенціалістична класифікації;
- В) поява систематики як науки;
- Г) реконструкція ходу еволюції;
- Д) побудова системи органічного світу.

33. Згідно еволюційним уявленням, межі між групами організмів:

- А) відображають одну і ту ж природну сутність;
- Б) «розмиті» багаточисельними перехідними формами;
- В) відповідають одному і тому ж типу будови;
- Г) утворені реліктовими видами;
- Д) правильна відповідь А, В.

34. Авторем «Системи природи» є:

- А) Аристотель;
- Б) Карл Лінней;
- В) Антоні Ван Левенгук;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Карл Поппер.

35. Праця «Система природи» уперше була опублікована:

- А) 1738 року;
- Б) 1829 року;
- В) 1735 року;
- Г) 1815 року;
- Д) 1722 року.

36. Мовою оригіналу праці «Система природи» є:

- А) російська;
- Б) іспанська;
- В) українська;
- Г) латинь;
- Д) португальська.

37. Яке філософське вчення було засноване Уільямом Оккамом?

- А) еволюціонізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) номотетична систематика;

Д) есенціалізм.

38. Термін «номіналізм» перекладається з латині як:

- А) сила;
- Б) ім'я;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

39. Напрямом, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді є:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм;
- Д) номотетична систематика.

40. Платон, є засновником філософського підходу, який має назву:

- А) емпіризм;
- Б) еволюціонізм;
- В) номіналізм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

41. Френсіс Бекон створив філософське вчення, яке носить назву:

- А) номотетична систематика;
- Б) номіналізм;
- В) есенціалізм;
- Г) еволюціонізм;
- Д) емпіризм.

42. Термін «емпіризм» перекладається з грецької як:

- А) сила;
- Б) ім'я;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

43. Емпіристи-систематики вважають таксономію:

- А) абстрактною категорією;
- Б) філогенетичною концепцією;
- В) чисто прикладною дисципліною;
- Г) дисципліною, яка покликана «навести порядок» в різноманітті живих істот;

Д) правильна відповідь В, Г.

44. Метою таксономії при емпіристичному підході є:

- А) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що не потребують теоретичного обґрунтування;
- Б) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що потребують теоретичного обґрунтування;
- В) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що не потребують практичного обґрунтування;
- Г) побудова зручних класифікацій живих істот, що потребують теоретичного та практичного обґрунтування;
- Д) побудова зручних класифікацій живих істот, що потребують виключно практичного обґрунтування.

45. Головним завданням класифікацій є:

- А) описувати результати проведеного експерименту;
- Б) допомагати вченим ідентифікувати досліджувані організми;
- В) здійснювати вибір методів дослідження;
- Г) здійснювати опис живих організмів;
- Д) присвоювати назви живим організмам.

46. Наука про походження та розвиток живих організмів це:

- А) емпіризм;
- Б) еволюціонізм;
- В) номіналізм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

47. Еволюціонізм як вчення створив:

- А) Антоні Ван Левенгук;
- Б) Гіппократ;
- В) Аристотель;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Ернст Геккель.

48. Автором теорії еволюції є:

- А) Антоні Ван Левенгук;
- Б) Гіппократ;
- В) Аристотель;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Ернст Геккель.

49. Головним завданням таксономічного дослідження за еволюціонізмом є:

- А) зведення різноманітності органічного світу до деякого числа основних типів;
- Б) зосередження уваги на аналізі отриманої інформації і формуванні системи власних думок;
- В) реконструкція ходу еволюції і побудова системи органічного світу;
- Г) класифікація живих істот;
- Д) всі відповіді вірні.

50. Ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу це:

- А) гіпотеза;
- Б) концепція;
- В) пізнання;
- Г) мислення;
- Д) фратрія.

51. В основі побудови найбільш вдалих класифікацій лежить:

- А) теоретичне обґрунтування класифікацій живих істот;
- Б) логічне пояснення різноманіття живої природи;
- В) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Г) виявлення зв'язків між об'єктами;
- Д) вивчення шляхів пристосування організмів до середовища проживання.

52. Підходами в застосуванні еволюційної теорії є:

- А) історичний та еволюційний;
- Б) гносеологічний та порівняльно-описовий;
- В) філогенетичний та еволюційний;
- Г) філогенетичний та порівняльно-описовий;
- Д) гносеологічний та історичний.

53. Метою філогенетичного підходу є:

- А) прагнення максимально точно описати послідовність виникнення груп в ході еволюції;
- Б) описати послідовність виникнення груп та систематизувати їх;
- В) систематизувати послідовність формування груп і ступінь відмінностей між ними;
- Г) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот;
- Д) побудувати та описати класифікації живих істот.

54. За еволюційним підходом систематика враховує:

- А) відображення природної сутності членів таксономічної групи;
- Б) послідовність виникнення груп;

- В) прагнення максимально точно описати послідовність виникнення груп в ході еволюції;
- Г) послідовність формування груп та ступінь відмінностей між ними;
- Д) спорідненість між організмами.

55. Побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи, подібні до законів фізики і хімії це:

- А) емпіризм;
- Б) еволюціонізм;
- В) номіналізм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

56. Термін «номотетична систематика» з грецької перекладається як:

- А) ідея;
- Б) закон;
- В) критичне осмислення;
- Г) ім'я;
- Д) досвід.

57. Номотетичну систематику як вчення створив:

- А) М. Кашенко;
- Б) Платон;
- В) К. Лінней;
- Г) Е. Дженер;
- Д) О. Любищев.

58. Номогенез – це:

- А) історичний розвиток як окремих видів і систематичних груп організмів, так і органічного світу в цілому;
- Б) ембріональний розвиток організму;
- В) окремі факти розвитку живих організмів;
- Г) одна з концепцій біологічної еволюції у рамках напрямку ортогенезу;
- Д) індивідуальний розвиток організму.

59. Автором концепції номогенезу є:

- А) А. Левенгук;
- Б) Л. Берг;
- В) С. Навашин;
- Г) І. Мечников;
- Д) А. Флемінг.

60. Метою номотетичної систематики є:

- А) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) побудова класифікацій живих істот, класифікацій, що не потребують теоретичного обґрунтування;
- В) зведення різноманітності органічного світу до основних типів;
- Г) спираючись на попередні досягнення науки;
- Д) побудова системи органічного світу.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА ПРАВИЛЬНИХ

1. Класифікація як галузь систематики вивчає:

- А) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Б) упорядкування існуючих і вимерлих видів тварин і рослин;
- В) процеси встановлення систематичних груп тварин і рослин;
- Г) розподіл на певні систематичні групи;
- Д) процеси характеристики систематичних груп тварин і рослин.

2. Завданнями систематики як науки є:

- А) опис видів;
- Б) упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів;
- В) встановлення систематичних груп;
- Г) розподіл видів на певні систематичні групи;
- Д) опрацювання природної системи органічного світу.

3. Метою таксономії як науки є:

- А) об'єднання живих істот в групи;
- Б) встановлення систематичних груп;
- В) класифікація і номенклатура складноорганізованих систем органічного світу;
- Г) позначення різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Д) опис видів.

4. Номенклатура тісно пов'язана з:

- А) еволюцією;
- Б) класифікацією;
- В) систематикою;
- Г) епістемологією;
- Д) зоологією.

5. У відповідності до поставлених завдань систематику поділяють на такі дисципліни:

- А) еволюція;
- Б) філогенія;
- В) таксономія;
- Г) епістемологія;
- Д) номенклатура.

6. Впорядкованість біологічного різноманіття забезпечується:

- А) існуванням філогенезу між організмами;
- Б) процесом еволюції;
- В) спорідненістю видів;
- Г) описом існуючих видів;
- Д) обмеженістю напрямків адаптації.

7. Підпорядкувати різноманіття живої природи його об'єктивним закономірностям можна за допомогою:

- А) дослідження територій, де наявні ендемічні види тварин;
- Б) вивчення шляхів пристосування до середовища проживання;
- В) реконструкції еволюційних подій;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) опису систематичних груп живих організмів.

8. Метою біологічної систематики як науки є:

- А) розподіл видів на певні систематичні групи;
- Б) номенклатура;
- В) пояснення різноманіття живої природи;
- Г) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Д) об'єднання живих істот в групи.

9. Фундаментальною теорією, яка прагне обґрунтувати необхідність таксономічних досліджень є:

- А) еволюціонізм;
- Б) есенціалізм;
- В) емпіризм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) номіналізм.

10. Завданнями есенціалізму є:

- А) досягнення істини;
- Б) впровадження результатів у практику;
- В) представлення абсолютної істини;
- Г) реконструкція еволюційних подій;
- Д) дослідження філогенетичних зв'язків.

11. Еволюціонізм вивчає:

- А) походження живих організмів;
- Б) живлення організмів;
- В) періодичні зміни рухливості та поведінки тварин;
- Г) розвиток живих організмів;
- Д) філогенетичні зв'язки між живими організмами.

12. Номотетична систематика – це побудова системи, яка спирається на:

- А) поведінку тварин;
- Б) загальні закономірності розвитку живої природи;
- В) спеціальні закономірності розвитку живої природи;
- Г) еволюціонування живої природи;
- Д) філогенез.

13. На думку Карла Поппера, завдання науки полягають:

- А) у визнанні чуттєвого досвіду джерелом знань;
- Б) у відкритті нових систематичних груп живих організмів;
- В) у проведенні досліджень;
- Г) у відкритті природи речей;
- Д) у описі справжньої природи речей.

14. Оберіть основні принципи номіналізму:

- А) всі угруповання організмів, включаючи вид, є абстрактними категоріями;
- Б) реально існують тільки особини;
- В) біологічна система спирається на загальні закономірності розвитку;
- Г) існують тільки особини, які утворюють угруповання організмів;
- Д) біологічна система спирається на еволюціонування живої природи.

15. Які існують підходи у застосуванні еволюційної теорії?

- А) еволюційний;
- Б) історичний;
- В) філогенетичний;
- Г) номіналістичний;
- Д) емпіричний.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність з назвою філософського вчення та визначенням, яке його характеризує:

1. Класифікація;	А) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
2. Систематика;	Б) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
3. Таксономія;	В) історичний розвиток окремих видів та систематичних груп організмів;
4. Номенклатура.	Г) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
	Д) система наукових назв видів та інших таксонів, тісно пов'язана з класифікацією та систематикою.

2. Установіть відповідність з визначенням філософського вчення та його назвою:

1. Уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;	А) еволюціонізм;
2. Побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;	Б) есенціалізм;
3. Напрямок, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;	В) номіналізм;
	Г) філогенез;
	Д) емпіризм;
	Е) номотетична систематика.

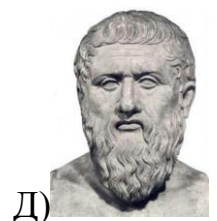
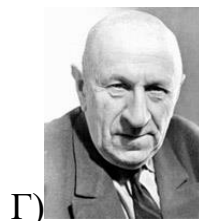
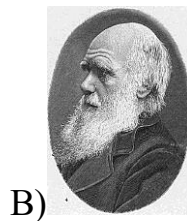
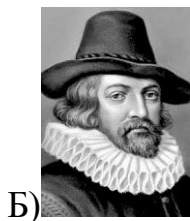
4. Напря́м, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
5. Наука про походження та розвиток живих організмів.

3. Установіть відповідність між назвою філософського вчення та його засновником:

1. Емпіризм;	А) Ф. Бекон;
2. Номіналізм;	Б) Ч. Дарвін;
3. Еволюціонізм;	В) О. Любищев;
4. Номотетична систематика;	Г) У. Оккам;
5. Есенціалізм.	Д) Платон;
	Е) Аристотель.

4. Установіть відповідність між вченим та його портретом:

1. Чарльз Дарвін;
2. Уільям Оккам;
3. Олександр Любищев;
4. Френсіс Бекон;
5. Платон.

5. Установіть відповідність між вченням та його перекладом з латині:

1. Номотетична систематика;	А) досвід;
2. Номіналізм;	Б) розгортання;
3. Есенціалізм;	В) сутність;
4. Емпіризм;	Г) праця;
5. Еволюціонізм.	Д) закон;
	Е) ім'я.

ТЕМА 8. МЕТОДОЛОГІЯ ТАКСОНОМІЇ

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. Класифікація – це:

- А) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
- Б) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- В) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи;
- Г) система наукових назв видів та інших таксонів;
- Д) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак.

2. Систематика – це:

- А) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Б) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
- В) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Г) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
- Д) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії.

3. Таксономія – це:

- А) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Б) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- В) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Г) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Д) система наукових назв видів та інших таксонів.

4. Номенклатура – це:

- А) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Б) система наукових назв видів та інших таксонів, тісно пов'язана з класифікацією та систематикою;

- В) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
- Г) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- Д) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин.

5. Завданням систематики як науки є:

- А) опис вимерлих видів;
- Б) розподіл живих істот по групах;
- В) опис та найменування живих істот;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) правильна відповідь Б, В.

6. Впорядкованість біологічного різноманіття забезпечується:

- А) існуванням філогенезу між організмами;
- Б) спорідненістю видів;
- В) процесом еволюції;
- Г) обмеженістю напрямків адаптації;
- Д) правильна відповідь А, Г.

7. Пояснити різноманіття живої природи, підпорядкувати його об'єктивним закономірностям можна за допомогою:

- А) дослідженню територій, де наявні рідкісні види живих організмів;
- Б) описів вимерлих видів;
- В) вивчення шляхів пристосування до водного середовища проживання;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) вивчення шляхів пристосування до середовища проживання та реконструкції еволюційних подій.

8. Наука, що дозволяє пояснити різноманіття живої природи, підпорядкувати його об'єктивним закономірностям називається:

- А) епістемологія;
- Б) біологічна систематика;
- В) номенклатура;
- Г) таксономія;
- Д) філогенія.

9. У відповідності до завдань розподілу живих істот по групах, їх опису та найменування, систематику поділяють на дисципліни:

- А) таксономію і номенклатуру;
- Б) епістемологію і таксономію;

- В) гносеологію і класифікацію;
- Г) таксономію і малакологію;
- Д) епістемологію і номенклатуру.

10. Галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин, визначає розподіл їх за рядом певних ознак називають:

- А) номенклатурою;
- Б) епістемологією;
- В) систематикою;
- Г) таксономією;
- Д) класифікацією.

11. Методи біологічних досліджень поділяють на:

- А) конструктивні та деструктивні;
- Б) деструктивні та спеціальні;
- В) загальні та фрактальні;
- Г) загальні та спеціальні;
- Д) конструктивні та фрактальні.

12. Наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу – це:

- А) номенклатура;
- Б) класифікація;
- В) таксономія;
- Г) систематика;
- Д) епістемологія.

13. Наукою про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак є:

- А) класифікація;
- Б) номенклатура;
- В) таксономія;
- Г) систематика;
- Д) епістемологія.

14. Впорядкуванням системи наукових назв видів та інших таксонів займається:

- А) таксономія;
- Б) номенклатура;
- В) систематика;
- Г) класифікація;
- Д) епістемологія.

15. Фундаментальною теорією, яка прагне обґрунтувати необхідність таксономічних досліджень є:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм і номотетична систематика;
- Д) всі відповіді вірні.

16. Есенціалізм – це:

- А) теоретичне осмислення матеріалу;
- Б) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- В) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Г) впровадження результатів у практику;
- Д) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину.

17. Номіналізм – це:

- А) коли факти спростовують припущення;
- Б) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- В) наука про походження та розвиток живих організмів;
- Г) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Д) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину.

18. Емпіризм – це:

- А) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Б) наука про походження та розвиток живих організмів;
- В) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Г) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Д) систематика, здійснена за допомогою розуму, встановлення ним законів і правил пізнання.

19. Еволюціонізм – це:

- А) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- Б) систематика, здійснена за допомогою розуму, встановлення ним законів і правил пізнання;

- В) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Г) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Д) наука про походження та розвиток живих організмів.

20. Номотетична систематика – це:

- А) напрям, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;
- Б) уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;
- В) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Г) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи, подібні до законів фізики і хімії;
- Д) наукова ідея.

21. Засновником есенціалізму є:

- А) Чарльз Дарвін;
- Б) Карл Поппер;
- В) Френсіс Бекон;
- Г) Платон;
- Д) Уільям Оккам.

22. На думку Карла Поппера, есенціалізм заснований на:

- А) визнанні чуттєвого досвіду джерелом знань;
- Б) основі теорії еволюції Чарльза Дарвіна;
- В) теоретичному значенні таксономічних досліджень;
- Г) системі, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Д) уявленні, що завдання науки полягає в тому, щоб відкривати і описувати справжню природу речей.

23. Всі сутності за есенціалізмом можуть бути виявлені:

- А) в ході проведення наукового дослідження;
- Б) через знання, уміння, навички;
- В) в ході теоретичного осмислення;
- Г) за допомогою інтелектуальної інтуїції;
- Д) за допомогою чуттєвого досвіду.

24. Метою есенціалізму є:

- А) реконструкція ходу еволюції і побудова системи органічного світу;

- Б) описати об'єкти, спираючись на чуттєвий досвід;
- В) побудувати систему, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Г) звести різноманітність органічного світу до деякого числа основних типів;
- Д) досягнути та представити абсолютну істину.

25. Підсумком есенціалістичної класифікації є:

- А) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот;
- Б) відкриття природної системи;
- В) об'єднання особин в групи;
- Г) створення природної системи;
- Д) створення єдиної біологічної класифікації.

26. Уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину це:

- А) есенціалізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) еволюціонізм і номотетична систематика;
- Д) наукова концепція.

27. Термін «есенціалізм» перекладається з латині як:

- А) послідовність;
- Б) сутність;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

28. Напрямок, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням це:

- А) номіналізм;
- Б) номотетична систематика;
- В) емпіризм;
- Г) есенціалізм;
- Д) наукова концепція.

29. Хто з перерахованих вчених є засновником номіналізму?

- А) Платон;
- Б) Чарльз Дарвін;
- В) Френсіс Бекон;
- Г) Карл Поппер;
- Д) Уільям Оккам.

30. Принципом номіналізму є твердження, згідно з яким:

- А) систематика враховує не тільки послідовність формування груп, але і ступінь відмінностей між ними;
- Б) існують тільки особини, які утворюють угруповання організмів;
- В) мінливість є результатом порушень в реалізації сутності;
- Г) реально існують тільки особини, а всі угруповання організмів, включаючи вид, є абстрактними категоріями, створеними людським розумом;
- Д) біологічна система спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи.

31. Фратрія – це:

- А) отримання, накопичення, аналіз та систематизація знань про навколишній світ;
- Б) ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу;
- В) процес визначення закономірності явищ, на яких будуються теорії;
- Г) отримання, накопичення, аналіз та систематизація знань про навколишній світ;
- Д) теоретичне відтворення об'єктивної дійсності, тих суттєвих зв'язків і відношень, які підлягають безпосередньому вивченню.

32. Появі нових філогенетичних аргументів на користь номіналістичного підходу передувала:

- А) поява еволюційної теорії;
- Б) есенціалістична класифікації;
- В) поява систематики як науки;
- Г) реконструкція ходу еволюції;
- Д) побудова системи органічного світу.

33. Згідно еволюційним уявленням, межі між групами організмів:

- А) відображають одну і ту ж природну сутність;
- Б) «розмиті» багаточисельними перехідними формами;
- В) відповідають одному і тому ж типу будови;
- Г) утворені реліктовими видами;
- Д) правильна відповідь А, В.

34. Автором «Системи природи» є:

- А) Аристотель;
- Б) Карл Лінней;
- В) Антоні Ван Левенгук;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Карл Поппер.

35. Праця «Система природи» уперше була опублікована:

- А) 1738 року;
- Б) 1815 року;
- В) 1829 року;
- Г) 1735 року;
- Д) 1722 року.

36. Мовою оригіналу праці «Система природи» є:

- А) російська;
- Б) іспанська;
- В) українська;
- Г) латинь;
- Д) португальська.

37. Яке філософське вчення було засноване Уільямом Оккамом?

- А) еволюціонізм;
- Б) номіналізм;
- В) емпіризм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

38. Термін «номіналізм» перекладається з латині як:

- А) досвід;
- Б) сила;
- В) чуття;
- Г) ім'я;
- Д) розподіл.

39. Напрямом, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді є:

- А) еволюціонізм;
- Б) номіналізм;
- В) есенціалізм;
- Г) емпіризм;
- Д) номотетична систематика.

40. Платон, є засновником філософського підходу, який має назву:

- А) емпіризм;
- Б) еволюціонізм;
- В) номіналізм;
- Г) номотетична систематика;
- Д) есенціалізм.

41. Френсіс Бекон створив філософське вчення, яке носить назву:

- А) еволюціонізм;
- Б) номотетична систематика;
- В) емпіризм;
- Г) есенціалізм;
- Д) номіналізм.

42. Термін «емпіризм» перекладається з грецької як:

- А) сила;
- Б) ім'я;
- В) чуття;
- Г) досвід;
- Д) розподіл.

43. Емпіристи-систематики вважають таксономію:

- А) абстрактною категорією;
- Б) філогенетичною концепцією;
- В) чисто прикладною дисципліною;
- Г) дисципліною, яка покликана «навести порядок» в різноманітті живих істот;
- Д) правильна відповідь В, Г.

44. Метою таксономії при емпіристичному підході є:

- А) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що потребують теоретичного обґрунтування;
- Б) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що не потребують теоретичного обґрунтування;
- В) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот, що не потребують практичного обґрунтування;
- Г) побудова зручних класифікацій живих істот, що потребують теоретичного та практичного обґрунтування;
- Д) побудова зручних класифікацій живих істот, що потребують виключно практичного обґрунтування.

45. Головним завданням класифікацій є:

- А) описувати результати проведеного експерименту;
- Б) допомагати вченим ідентифікувати досліджувані організми;
- В) здійснювати вибір методів дослідження;
- Г) здійснювати опис живих організмів;
- Д) присвоювати назви живим організмам.

46. Наука про походження та розвиток живих організмів це:

- А) емпіризм;
- Б) номотетична систематика;
- В) номіналізм;

- Г) еволюціонізм;
- Д) есенціалізм.

47. Еволюціонізм як вчення створив:

- А) Антоні Ван Левенгук;
- Б) Гіппократ;
- В) Аристотель;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Ернст Геккель.

48. Автором теорії еволюції є:

- А) Антоні Ван Левенгук;
- Б) Гіппократ;
- В) Аристотель;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Ернст Геккель.

49. Головним завданням таксономічного дослідження за еволюціонізмом є:

- А) зведення різноманітності органічного світу до деякого числа основних типів;
- Б) класифікація живих істот;
- В) зосередження уваги на аналізі отриманої інформації і формуванні системи власних думок;
- Г) реконструкція ходу еволюції і побудова системи органічного світу;
- Д) всі відповіді вірні.

50. Ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу це:

- А) гіпотеза;
- Б) концепція;
- В) пізнання;
- Г) мислення;
- Д) фратрія.

51. В основі побудови найбільш вдалих класифікацій лежить:

- А) виявлення зв'язків між об'єктами;
- Б) теоретичне обґрунтування класифікацій живих істот;
- В) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Г) логічне пояснення різноманіття живої природи;
- Д) вивчення шляхів пристосування організмів до середовища проживання.

52. Підходами в застосуванні еволюційної теорії є:

- А) гносеологічний та порівняльно-описовий;
- Б) філогенетичний та еволюційний;
- В) історичний та еволюційний;
- Г) філогенетичний та порівняльно-описовий;
- Д) гносеологічний та історичний.

53. Метою філогенетичного підходу є:

- А) прагнення максимально точно описати послідовність виникнення груп в ході еволюції;
- Б) описати послідовність виникнення груп та систематизувати їх;
- В) систематизувати послідовність формування груп і ступінь відмінностей між ними;
- Г) побудова зручних у використанні класифікацій живих істот;
- Д) побудувати та описати класифікації живих істот.

54. За еволюційним підходом систематика враховує:

- А) послідовність виникнення груп;
- Б) послідовність формування груп та ступінь відмінностей між ними;
- В) прагнення максимально точно описати послідовність виникнення груп в ході еволюції;
- Г) відображення природної сутності членів таксономічної групи;
- Д) спорідненість між організмами.

55. Побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи, подібні до законів фізики і хімії це:

- А) емпіризм;
- Б) еволюціонізм;
- В) номотетична систематика;
- Г) номіналізм;
- Д) есенціалізм.

56. Термін «номотетична систематика» з грецької перекладається як:

- А) ім'я;
- Б) закон;
- В) ідея;
- Г) критичне осмислення;
- Д) досвід.

57. Номотетичну систематику як вчення створив:

- А) Платон;
- Б) К. Лінней;

- В) М. Кащенко;
- Г) Е. Дженер;
- Д) О. Любищев.

58. Номогенез – це:

- А) історичний розвиток як окремих видів і систематичних груп організмів, так і органічного світу в цілому;
- Б) одна з концепцій біологічної еволюції у рамках напрямку ортогенезу;
- В) окремі факти розвитку живих організмів;
- Г) ембріональний розвиток організму;
- Д) індивідуальний розвиток організму.

59. Автором концепції номогенезу є:

- А) А. Левенгук;
- Б) Л. Берг;
- В) С. Навашин;
- Г) І. Мечников;
- Д) А. Флемінг.

60. Метою номотетичної систематики є:

- А) побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) спирання на попередні досягнення науки;
- В) побудова класифікацій живих істот, класифікацій, що не потребують теоретичного обґрунтування;
- Г) зведення різноманітності органічного світу до основних типів;
- Д) побудова системи органічного світу.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА
ПРАВИЛЬНИХ

1. Класифікація як галузь систематики вивчає:

- А) упорядкування існуючих і вимерлих видів тварин і рослин;
- Б) процеси встановлення систематичних груп тварин і рослин;
- В) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Г) розподіл на певні систематичні групи;
- Д) процеси характеристики систематичних груп тварин і рослин.

2. Завданнями систематики як науки є:

- А) розподіл видів на певні систематичні групи;
- Б) упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів;
- В) опис видів;

- Г) встановлення систематичних груп;
- Д) опрацювання природної системи органічного світу.

3. Метою таксономії як науки є:

- А) об'єднання живих істот в групи;
- Б) опис видів;
- В) встановлення систематичних груп;
- Г) позначення різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Д) класифікація і номенклатура складноорганізованих систем органічного світу.

4. Номенклатура тісно пов'язана з:

- А) класифікацією;
- Б) еволюцією;
- В) систематикою;
- Г) епістемологією;
- Д) зоологією.

5. У відповідності до поставлених завдань систематику поділяють на такі дисципліни:

- А) еволюція;
- Б) філогенія;
- В) епістемологія;
- Г) таксономія;
- Д) номенклатура.

6. Впорядкованість біологічного різноманіття забезпечується:

- А) описом існуючих видів;
- Б) процесом еволюції;
- В) спорідненістю видів;
- Г) існуванням філогенезу між організмами;
- Д) обмеженістю напрямків адаптації.

7. Підпорядкувати різноманіття живої природи його об'єктивним закономірностям можна за допомогою:

- А) дослідження територій, де наявні ендемічні види тварин;
- Б) вивчення шляхів пристосування до середовища проживання;
- В) реконструкції еволюційних подій;
- Г) об'єднання живих істот в групи;
- Д) опису систематичних груп живих організмів.

8. Метою біологічної систематики як науки є:

- А) пояснення різноманіття живої природи;

- Б) номенклатура;
- В) розподіл видів на певні систематичні групи;
- Г) підпорядкування біорізноманіття об'єктивним закономірностям;
- Д) об'єднання живих істот в групи.

9. Фундаментальною теорією, яка прагне обґрунтувати необхідність таксономічних досліджень є:

- А) есенціалізм;
- Б) номотетична систематика;
- В) еволюціонізм;
- Г) емпіризм;
- Д) номіналізм.

10. Завданнями есенціалізму є:

- А) досягнення істини;
- Б) впровадження результатів у практику;
- В) дослідження філогенетичних зв'язків;
- Г) реконструкція еволюційних подій;
- Д) представлення абсолютної істини.

11. Еволюціонізм вивчає:

- А) походження живих організмів;
- Б) періодичні зміни рухливості та поведінки тварин;
- В) живлення організмів;
- Г) розвиток живих організмів;
- Д) філогенетичні зв'язки між живими організмами.

12. Номотетична систематика – це побудова системи, яка спирається на:

- А) поведінку тварин;
- Б) еволюціонування живої природи;
- В) спеціальні закономірності розвитку живої природи;
- Г) загальні закономірності розвитку живої природи;
- Д) філогенез.

13. На думку Карла Поппера, завдання науки полягають:

- А) у проведенні досліджень;
- Б) у відкритті нових систематичних груп живих організмів;
- В) у відкритті природи речей;
- Г) у визнанні чуттєвого досвіду джерелом знань;
- Д) у описі справжньої природи речей.

14. Оберіть основні принципи номіналізму:

- А) всі угруповання організмів, включаючи вид, є абстрактними категоріями;
- Б) існують тільки особини, які утворюють угруповання організмів;
- В) біологічна система спирається на загальні закономірності розвитку;
- Г) реально існують тільки особини;
- Д) біологічна система спирається на еволюціонування живої природи.

15. Які існують підходи у застосуванні еволюційної теорії?

- А) номіналістичний;
- Б) еволюційний;
- В) філогенетичний;
- Г) історичний;
- Д) емпіричний.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність з назвою філософського вчення та визначенням, яке його характеризує:

1. Класифікація;	А) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
2. Систематика;	Б) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
3. Таксономія;	В) історичний розвиток видів та систематичних груп організмів;
4. Номенклатура.	Г) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;
	Д) система наукових назв видів та інших таксонів, тісно пов'язана з класифікацією та систематикою.

2. Установіть відповідність з визначенням філософського вчення та його назвою:

1. Уявлення про те, що наука може досягнути та представити абсолютну істину;	А) еволюціонізм;
2. Побудова системи, що спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;	Б) есенціалізм;
3. Напрямок, що визнає чуттєвий досвід джерелом знань і стверджує, що всі знання ґрунтуються на досвіді;	В) номіналізм;
4. Напрямок, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;	Г) філогенез;
5. Наука про походження та розвиток живих організмів.	Д) емпіризм;
	Е) номотетична систематика.

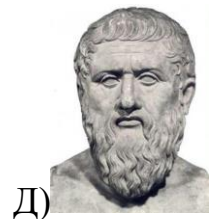
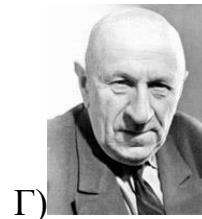
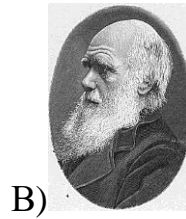
3. Установіть відповідність між назвою філософського вчення та його засновником:

1. Емпіризм;	А) Ф. Бекон;
2. Номіналізм;	Б) Ч. Дарвін;
3. Еволюціонізм;	В) О. Любищев;
4. Номотетична систематика;	Г) У. Оккам;
5. Есенціалізм.	Д) Платон;
	Е) Аристотель.

4. Установіть відповідність між вченим та його портретом:

1. Чарльз Дарвін;
2. Уільям Оккам;
3. Олександр Любищев;

4. Френсіс Бекон;
5. Платон.

5. Установіть відповідність між вченням та його перекладом з латині:

1. Номотетична систематика;	А) досвід;
2. Номіналізм;	Б) розгортання;
3. Есенціалізм;	В) сутність;
4. Емпіризм;	Г) праця;
5. Еволюціонізм.	Д) закон;
	Е) ім'я.

ТЕМА 9. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЧНОГО СВІТУ

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. Хто є засновником поліномінальної номенклатури організмів?

- А) Джон Рей;
- Б) Джозеф Пристлі;
- В) Карл Зібольд;
- Г) Луї Жобле;
- Д) Каспар Баугін.

2. Яким роком датується заснування поліномінальної номенклатури організмів?

- А) 1686;
- Б) 1735;
- В) 1772;
- Г) 1623;
- Д) 1848.

3. Згідно поліномінальної номенклатури організмів:

- А) назва має вказувати на відмінність даного виду від інших представників роду;

- Б) до одного виду належать всі особини, подібні за більшістю ознак, здатні схрещуватися й давати плідне потомство;
- В) назва повинна була являти собою приблизний опис організму;
- Г) назва має вказувати на подібність даного виду до інших представників роду;
- Д) назва повинна була являти собою точний опис організму.

4. Недоліком поліномінальної номенклатури організмів було:

- А) морфологічні, анатомічні, фізіологічні й інші ознаки виключені з розгляду систематиків;
- Б) припущення про походження й спорідненість робилися на підставі викопних решток;
- В) в будь-якій класифікації майже завжди є організми, які займають проміжне положення між виділеними групами;
- Г) до одного виду належать всі особини, подібні за більшістю ознак;
- Д) такі «назви» могли займати сторінку.

5. Автором біологічної концепції виду є:

- А) Джон Рей;
- Б) Джозеф Пристлі;
- В) Карл Зібольд;
- Г) Луї Жобле;
- Д) Каспар Баугін.

6. Згідно з біологічною концепцією виду:

- А) до одного виду належать всі особини, подібні за більшістю ознак, здатні схрещуватися й давати плідне потомство;
- Б) назва має вказувати на подібність даного виду до інших представників роду;
- В) назва повинна була являти собою приблизний опис організму;
- Г) назва має вказувати на відмінність даного виду від інших представників роду;
- Д) назва повинна була являти собою точний опис організму.

7. У якому році була запропонована біологічна концепція виду?

- А) 1686;
- Б) 1735;
- В) 1772;
- Г) 1623;
- Д) 1848.

8. Настання нової епохи в систематиці традиційно пов'язують з ім'ям:

- А) Каспара Баугіна;

- Б) Крістіана Готфріда Еренберга;
- В) Джозефа Пристлі;
- Г) Джона Рея;
- Д) Карла Ліннея.

9. Хто уперше зважився приєднати людину до системи тварин?

- А) Луї Жобле;
- Б) Карл Лінней;
- В) Джон Рей;
- Г) Карл Зібольд;
- Д) Каспар Баугін.

10. Аналізуючи можливі шляхи опису різноманіття живих істот, К. Лінней дійшов висновку, що всі класифікації можуть бути розділені на:

- А) якісні і кількісні;
- Б) штучні і природні;
- В) прості і складні;
- Г) точні і приблизні;
- Д) кількісні і гносеологічні.

11. До штучних класифікацій були віднесені:

- А) системи, засновані на комплексі сутнісних, значущих ознак;
- Б) системи, побудовані на основі декількох обраних ознак;
- В) системи, побудовані на основі єдиної, довільно обраної ознаки;
- Г) системи, засновані на комплексі приблизних ознак;
- Д) системи, засновані на комплексі незначущих ознак.

12. До природних класифікацій були віднесені:

- А) системи, засновані на комплексі сутнісних, значущих ознак;
- Б) системи, побудовані на основі декількох обраних ознак;
- В) системи, побудовані на основі єдиної, довільно обраної ознаки;
- Г) системи, засновані на комплексі приблизних ознак;
- Д) системи, засновані на комплексі незначущих ознак.

13. В основі «сходів істот» згідно із системою Ліннея розташовувалися елементи:

- А) вогонь, вода, земля й повітря;
- Б) людина, тварини, рослини, мінерали;
- В) дощ, сніг, град;
- Г) гриби, рослини, тварини;
- Д) вогонь, вода, мінерали, гриби.

14. Нижчу сходинку в основі «сходів істот» за системою Ліннея займали:

- А) мінерали;
- Б) гриби;
- В) рослини;
- Г) вода;
- Д) вогонь.

15. «Чутливі» рослини у розумінні Ліннея це:

- А) рослини, які у дорослому стані не здатні реагувати на подразнення зміною форми тіла;
- Б) рослини, схильні рухатися у відповідь на подразнення;
- В) рослини, які схильні до безперервних еволюційних змін;
- Г) рослини, у яких відсутні розгалуження й типові рослинні органи;
- Д) рослини, які здатні до переміщення в просторі.

16. Прикладами «чутливих» рослин є:

- А) *Mimosa pudica*, *Dionaea muscipula*, *Drosera rotundifolia*;
- Б) *Ahnfeltia plicata*, *Armeniacae vulgaris*, *Laminaria japonica*;
- В) *Chondrus crispus*, *Plantago major*, *Mimosa pudica*;
- Г) *Phyllophora nervosa*, *Armeniacae vulgaris*, *Drosera rotundifolia*;
- Д) *Ceratonia siliqua*, *Dionaea muscipula*, *Chondrus crispus*.

17. «Нечутливі» тварини у розумінні Ліннея це:

- А) організми, у яких відсутні листки, квіти, насіння і плоди;
- Б) організми, які здатні до переміщення в просторі;
- В) тварини, які схильні до безперервних еволюційних змін;
- Г) організми, які у дорослому стані не здатні реагувати на подразнення зміною форми тіла;
- Д) тварини, не здатні рухатися у відповідь на подразнення.

18. До «нечутливих» тварин К. Ліннеєм було віднесено:

- А) молюски;
- Б) корали;
- В) голотурії;
- Г) губки;
- Д) морські зірки.

19. Процеси газообміну у тварин і рослин були описані:

- А) Карлом Зібольдом;
- Б) Луї Жобле;
- В) Крістіаном Готфрідом Еренбергом;
- Г) Гербертом Копландом;
- Д) Джозефом Пристлі.

20. У якому році було здійснено опис газообміну у тварин і рослин?

- А) 1718;
- Б) 1772;
- В) 1848;
- Г) 1834;
- Д) 1779.

21. В основі відмінностей між тваринами й рослинами, згідно з думкою Карла Зібольда, лежить:

- А) спосіб пересування;
- Б) форма та забарвлення тіла;
- В) будова передніх кінцівок;
- Г) спосіб розмноження;
- Д) спосіб живлення.

22. Яких організмів Луї Жобле вважав «рибами-комахами»?

- А) вольвокс;
- Б) амеб;
- В) інфузорій;
- Г) гідру;
- Д) губок.

23. Ким вперше були описані тисячі видів мікроскопічних водоростей, найпростіших і грибів?

- А) Джоном Хоггом;
- Б) Едуардом Шаттоном;
- В) Гербертом Копландом;
- Г) Крістіаном Готфрідом Еренбергом;
- Д) Робертом Уайттейкером.

24. У якому столітті біологи вперше звернули увагу на життєдіяльність організмів, їхню фізіологію й біохімію?

- А) друга половина XIX ст.;
- Б) перша половина XIX ст.;
- В) кінець XVIII ст.;
- Г) XX ст.;
- Д) середина XX ст.

25. Завдяки якому вченому мікроорганізми одержали наукові назви й точні описи?

- А) Луї Жобле;
- Б) Крістіану Готфріду Еренбергу;
- В) Ернсту Геккелю;
- Г) Едуарду Шаттону;

Д) Роджеру Станієру.

26. Ким із вчених фотосинтезуючі форми були об'єднані з водоростями і віднесені до рослин, а нефотосинтезуючі одержали назву найпростіших і були включені до складу царства тварин?

- А) Р. Уайттейкером;
- Б) К. Зібольдом;
- В) Р. Станієром;
- Г) М. Воронцовим;
- Д) Л. Маргуліс.

27. Якими роками датується відкриття еволюційних систем?

- А) 1970–1980-ті рр.;
- Б) 1930–1980-ті рр.;
- В) 1950–1970-ті рр.;
- Г) 1990–2010-ті рр.;
- Д) 1860–1970-ті рр.

28. Яка праця безпрецедентно вплинула на всі без винятку галузі біології?

- А) «Система природи» Карла Ліннея;
- Б) «Общая морфология организмов» Ернста Геккеля;
- В) «Philosophia botanica» Карла Ліннея;
- Г) «Походження видів» Чарльза Дарвіна;
- Д) «Павуки Швеції» Карла Клерка.

29. Хто створив концепцію еволюційної таксономії?

- А) Герберт Копланд;
- Б) Корнеліус ван Ніл;
- В) Ернст Геккель;
- Г) Лінн Маргуліс;
- Д) Гордон Лідейл.

30. Ким було встановлено царство Protista?

- А) Герберт Копланд;
- Б) Корнеліус ван Ніл;
- В) Ернст Геккель;
- Г) Лінн Маргуліс;
- Д) Гордон Лідейл.

31. На межі XIX-XX ст. у працях Л. Пастера, Р. Коха, С. Виноградського було встановлено:

- А) одноклітинних й колоніальних організмів, у т. ч. бактерій, водоростей й найпростіших;

- Б) своєрідність бактерій;
- В) концепцію еволюційної таксономії;
- Г) життєдіяльність організмів, їхню фізіологію й біохімію;
- Д) правильна відповідь А, Б.

32. Хто із вчених запропонував створити для бактерій окреме царство Monera?

- А) Е. Шаттон;
- Б) Ж. Кюв'є;
- В) Е.Ж. Сент-Ілер;
- Г) Л. Окен;
- Д) Гете.

33. Царство Monera це:

- А) дроб'янки;
- Б) гриби;
- В) протисти;
- Г) віруси;
- Д) рослини.

34. Хто із вчених розробив систему органічного світу, в яку увійшли чотири царства: дроб'янки, протисти, рослини і тварини?

- А) Чарльз Дарвін;
- Б) Корнеліус ван Ніл;
- В) Лінн Маргуліс;
- Г) Герберт Копланд;
- Д) Гордон Лідейл.

35. Гомологія може бути встановлена або спростована лише з урахуванням:

- А) розподілу організмів на просторово обмежені частини;
- Б) розкладення складних органів на більш прості;
- В) антоніми назви;
- Г) порівняння частин одного об'єкта із частинами іншого;
- Д) подібностей та відмінностей у всіх властивостях, серед яких й фізіологічні.

36. У які роки гриби було виділено у самостійне царство живої природи?

- А) 1860–1970 рр.;
- Б) 1970–1980 рр.;
- В) 1965–1070 рр.;
- Г) 1874–1885 рр.;
- Д) 1959–1965 рр.

37. Яким вченим було виділено гриби у самостійне царство живої природи?

- А) Роджер Станієр;
- Б) Микола Воронцов;
- В) Герберт Копланд;
- Г) Роберт Уайттейкер;
- Д) Ернст Руска.

38. Хто запропонував об'єднати протистів, рослини, гриби й тварини у надцарство Ядерні, а для дроб'янок створити надцарство Доядерні?

- А) Микола Воронцов і Герберт Копланд;
- Б) Роберт Уайттейкер і Роджер Станієр;
- В) Герберт Копланд і Ернст Руска;
- Г) Роджер Станієр і Корнеліус ван Ніл;
- Д) Лінн Маргуліс і Гордон Лідейл.

39. Хто об'єднав усі царства Уайттейкера в імперію Клітинні, а для вірусів створив імперію Неклітинні?

- А) Микола Воронцов;
- Б) Роджер Станієр;
- В) Ернст Руска;
- Г) Гордон Лідейл;
- Д) Герберт Копланд.

40. Проблема «схожих неродичів» це:

- А) споріднені організмів, які опинилися в різних царствах;
- Б) організми, які мають поверхневу подібність зі справжніми грибами, однак не споріднені з ними;
- В) ситуація, коли в межах одного царства траплялися явно неспоріднені форми;
- Г) фотосинтезуючі еукаріоти, які в основному мають складну багатоклітинну будову;
- Д) коли царства об'єднують не родичів, а власників схожих адаптацій.

41. Хто є створювачем сучасної теорії ендосимбіогенезу?

- А) Герберт Копланд;
- Б) Роджер Станієр;
- В) Гордон Лідейл;
- Г) Микола Воронцов;
- Д) Лінн Маргуліс.

42. Хто породив «проблему несхожих родичів»?

- А) Роберт Уайттейкер;
- Б) Лінн Маргуліс;
- В) Гордон Лідейл;
- Г) Луї Жобле;
- Д) Джозеф Пристлі.

43. «Проблема несхожих родичів» це:

- А) споріднені організмів, які опинилися в різних царствах;
- Б) організми, які мають поверхневу подібність зі справжніми грибами, однак не споріднені з ними;
- В) ситуація, коли в межах одного царства траплялися явно неспоріднені форми;
- Г) фотосинтезуючі еукаріоти, які в основному мають складну багатоклітинну будову;
- Д) коли царства об'єднують не родичів, а власників схожих адаптацій.

44. Предками вищих рослин за Уайттейкером є:

- А) бурі водорості;
- Б) діатомові водорості;
- В) нуклеарії;
- Г) зелені водорості;
- Д) хоанофлагеляти.

45. Періодом кризи класичної систематики є:

- А) 1860–1970-ті рр.;
- Б) ХІХ ст.;
- В) 1970–1980-ті рр.;
- Г) 1930–1980-ті рр.;
- Д) 1950–1970-ті рр..

46. У якому році Гордон Лідейл опублікував першу систему органічного світу, засновану на принципах кладистики?

- А) 1976;
- Б) 1887;
- В) 1957;
- Г) 1974;
- Д) 1945.

47. Згідно системи органічного світу Гордона Лідейла кількість царств еукаріотів має відповідати:

- А) пристосуванням організму до конкретних умов існування;
- Б) кількості їх видів;
- В) гомойологічним органам;

- Г) кількості царств прокаріотів;
- Д) кількості еволюційних гілок.

48. На скільки царств Лідейл розділив еукаріотів?

- А) 16;
- Б) 18;
- В) 10;
- Г) 14;
- Д) 20.

49. Якими роками датуються успіхи цитології у біологічній класифікації?

- А) 1860–1970-ті рр.;
- Б) 1990–2010-ті рр.;
- В) 1970–1980-ті рр.;
- Г) 1930–1980-ті рр.;
- Д) 1950–1970-ті рр..

50. Роботи якого вченого заклали теоретичні основи реконструкції філогенезу шляхом порівняння нуклеотидних послідовностей?

- А) К. Воуза;
- Б) Т. Кавальє-Сміта;
- В) Ф. Буркі;
- Г) М. Кімури;
- Д) С. Едла.

51. У якому році установилася система цитолого-біохімічних критеріїв царств?

- А) 1971;
- Б) 1956;
- В) 1965;
- Г) 1960;
- Д) 1970.

52. Великим відкриттям 1931 року було:

- А) виникнення кладистики;
- Б) винайдення критеріїв розмежування царств живої природи;
- В) встановлення вторинної структури білків;
- Г) опис структури ДНК;
- Д) винайдення електронного мікроскопу.

53. Ким було запропоновано принцип консерватизму клітинних структур?

- А) Е. Цуркандл і Л. Полінг;

- Б) Дж. Кендрю й М. Перуц;
- В) Р. Уайттейкером і Р. Станієром;
- Г) Д. Уотсоном і Ф. Кріком;
- Д) В. Машанським і А. Дроздовим.

54. Успіхи молекулярної біології датуються роками:

- А) 1860–1970-ті рр.;
- Б) 1990–2010-ті рр.;
- В) 1970–1980-ті рр.;
- Г) 1930–1980-ті рр.;
- Д) 1950–1970-ті рр..

55. У якому році було встановлено вторинну структуру білків?

- А) 1951;
- Б) 1970;
- В) 1956;
- Г) 1960;
- Д) 1947.

56. Найважливішими в таксономії та порівняльній морфології визнаються:

- А) органічні зв'язки частин тіла;
- Б) гомойологічні органи;
- В) симетрично розташовані частини й органи;
- Г) перпендикулярно розташовані частини й органи;
- Д) частини й органи розташовані послідовно вздовж головної осі тіла.

57. Хто у 1958 році сформулював центральну догму молекулярної біології?

- А) В. Машанський;
- Б) Р. Станієр;
- В) Д. Уотсон;
- Г) Дж. Кендрю;
- Д) Ф. Крік.

58. Структуру ДНК було описано:

- А) 1961;
- Б) 1953;
- В) 1958;
- Г) 1967;
- Д) 1959.

59. Ким було розроблено метод секвенування?

- А) В. Машанським;
- Б) Ф. Кріком.
- В) Ф. Сенгером;
- Г) А. Дроздовим;
- Д) Л. Полінгом;

60. Метод секвенування дозволив:

- А) встановити вторинну структуру білків;
- Б) описати структуру ДНК;
- В) об'єднати організми в групи;
- Г) встановити еволюційні гілки організмів;
- Д) запустити процес вивчення структури геному всіх біологічних видів планети.

61. За загальним планом будови олігохети близькі до:

- А) Myzostomida;
- Б) Polychaeta;
- В) Hirudinea;
- Г) Maxillopoda;
- Д) Diplopoda.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА ПРАВИЛЬНИХ

1. До «чутливих» рослин згідно системи Ліннея належали:

- А) росичка;
- Б) мімоза;
- В) губки;
- Г) венерина мухоловка;
- Д) орхідея.

2. До «нечутливих» тварин згідно системи Ліннея належали:

- А) медузи;
- Б) губки;
- В) венерина мухоловка;
- Г) евглена зелена;
- Д) корали.

3. У першій половині XIX ст. біологів привабила:

- А) фізіологія організмів;
- Б) біохімія організмів;
- В) ранні стадії розвитку організмів;

- Г) життєдіяльність організмів;
- Д) наявність спільного предка організмів.

4. У XIX ст. ботаніками було запропоновано ряд додаткових ознак рослин, таких як:

- А) осмотрофія;
- Б) еволюція;
- В) розмноження спорами;
- Г) розгалуження й необмежений ріст;
- Д) розмноження насіння.

5. Авторами клітинної теорії є:

- А) М. Шлейден;
- Б) Л. Жобле;
- В) Дж. Уотсон;
- Г) Ф. Крік;
- Д) Т. Шванн.

6. До автотрофних джгутиконосців, згідно Еренберга і його послідовників, належали:

- А) *Volvox globator*;
- Б) *Chlamydomonas reinhardtii*;
- В) *Chrysomoeba radians*;
- Г) *Chrysopyxis amphora*;
- Д) *Pandorina morum*.

7. До міксотрофів, згідно Еренберга і його послідовників, належали:

- А) *Volvox globator*;
- Б) *Natena arenicola*;
- В) *Euglena gracilis*;
- Г) *Chlorarachnium chlorum*;
- Д) *Chrysopyxis amphora*.

8. До організмів, які здатні давати авто- і гетеротрофних нащадків, згідно Еренберга і його послідовників, належали:

- А) *Volvox globator*;
- Б) *Chrysopyxis amphora*;
- В) *Chrysomoeba radians*;
- Г) *Natena arenicola*;
- Д) *Chlamydomonas reinhardtii*.

9. У працях яких вчених на межі XIX–XX століть була встановлена своєрідність бактерій?, ,

- А) С. Виноградського;
- Б) Р. Коха;
- В) Л. Пастера;
- Г) М. Воронцова;
- Д) Р. Уайттейкера.

10. У 1938 р. Герберт Копланд, скориставшись пропозицією Шаттона, розробив систему органічного світу, в яку увійшли царства:

- А) тварини;
- Б) дроб'янки;
- В) протисти;
- Г) рослини;
- Д) гриби.

11. До протистів Роберт Уайттейкер відносив:

- А) найпростіші;
- Б) гриби;
- В) водорості;
- Г) рослини;
- Д) слизовики.

12. До грибів Роберт Уайттейкер відносив:

- А) найпростіші;
- Б) гриби;
- В) водорості;
- Г) рослини;
- Д) слизовики.

13. До рослин Роберт Уайттейкер відносив:

- А) зелені водорості;
- Б) бурі водорості;
- В) слизовики;
- Г) вищі рослини;
- Д) червоні водорості.

14. До «схожих неродичів» належали:

- А) несправжні гриби;
- Б) червоні водорості;
- В) зелені водорості;
- Г) слизовики;
- Д) бурі водорості.

15. До «несхожих родичів» належали:

- А) зелені водорості;
- Б) нуклеарії;
- В) хоанофлагеляти;
- Г) хітридіоміцети;
- Д) червоні водорості.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність між назвою періоду біологічної класифікації та роками його тривалості:

1. Морфо-фізіологічні системи;	А) 1860 – 1970-ті рр.;
2. Еволюційні системи;	Б) ХІХ ст.;
3. Криза класичної систематики;	В) 1930 – 1980-ті рр.;
4. Успіхи цитології;	Г) 1990 – 2010-ті рр.;
5. Успіхи молекулярної біології.	Д) 1970 – 1980-ті рр.;
	Е) 1950 – 1970-ті рр.

2. Установіть відповідність назвою групи організмів (за Еренбергом) та її представниками:

1. Автотрофні джгутиконосці;	А) хризамеба, хатена;
2. Міксотрофи;	Б) пандорина, хламідомонада, вольвокс;
3. Організми, здатні давати авто- і гетеротрофних нащадків.	В) хламідомонада, хатена інфузорія туфелька;
	Г) евглена, хлораракніум, хризопіксис;
	Д) пандорина, хризопіксис, інфузорія туфелька.

3. Установіть відповідність між вченим та його досягненням в галузі біології:

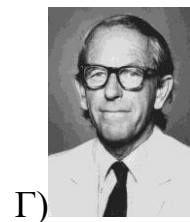
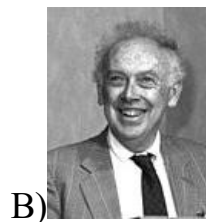
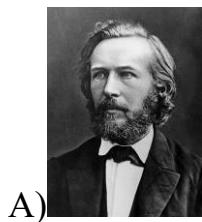
1. Ернст Геккель;	А) встановив своєрідність бактерій;
2. Луї Пастер;	Б) установив вторинну структуру білків;
3. Роберт Уайттейкер;	В) виділив гриби в самостійне
4. Ернст Руска;	
5. Лайнус Полінг;	

6. Мотоо Кімура;
7. Фредерік Сенгер.

царство живої природи;
 Г) висунув нейтральну теорію молекулярної еволюції;
 Д) установив царство Protista;
 Е) винайшов електронний мікроскоп;
 Є) розробив метод секвенування.

4. Установіть відповідність між вченим та його портретом:

1. Ернст Геккель;
2. Джеймс Уотсон;
3. Микола Воронцов;
4. Герберт Копланд;
5. Фредерік Сенгер.

5. Установіть відповідність між назвою періоду та його відкриттям:

1. Морфо-фізіологічні системи;
2. Еволюційні системи;
3. Успіхи цитології;
4. Успіхи молекулярної біології.

А) вихід праці Чарльза Дарвіна «Походження видів»;
 Б) опис структури ДНК;
 В) встановлено три домени – Археї, Бактерії й Еукаріоти;
 Г) описано процеси газообміну у тварин і рослин;
 Д) винайдення електронного мікроскопу.

ТЕМА 10. СУЧАСНА СИСТЕМА ОРГАНІЧНОГО СВІТУ

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ

1. У які роки відбулося установаження сучасної системи органічного світу?

- А) 2005-2008 рр.;
- Б) 2004-2006 рр.;
- В) 1998-2001 рр.;
- Г) 2006-2009 рр.;
- Д) 2000-2004 рр.

2. Сучасна система органічного світу це:

- А) напрям, згідно з яким реально існують лише окремі предмети, а загальні поняття – це тільки назви, породжені людським мисленням;
- Б) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- В) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Г) класифікація всіх живих істот з урахуванням їхньої спорідненості не тільки за комплексом морфологічних, фізіологічних, біохімічних та молекулярно-генетичних ознак, а також з урахуванням філогенетичної спорідненості організмів;
- Д) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак.

3. Сучасна система органічного світу є:

- А) номіналістичною;
- Б) філогенетичною;
- В) хеннінговою;
- Г) типологічною;
- Д) емпіричною.

4. Керівником міжнародної групи, яка зробила найбільший внесок в оформлення сучасної системи був:

- А) Томас Кавальє-Сміт;
- Б) Фабьєн Буркі;
- В) Сайн Едл;
- Г) Луї Жобле;
- Д) Джозеф Пристлі.

5. У якому році міжнародною групою була запропонована перша редакція системи еукаріотів?

- А) 2010 р.;
- Б) 2007 р.;
- В) 2004 р.;
- Г) 2005 р.;
- Д) 2012 р.

6. Друга, поліпшена редакція системи еукаріотів датується:

- А) 2010 р.;
- Б) 2007 р.;
- В) 2004 р.;
- Г) 2005 р.;
- Д) 2012 р.

7. За системою трьох доменів живі організми поділяються на (Додаток А):

- А) Археї, Бактерії, Еукаріоти;
- Б) Археї, Протисти, Еукаріоти;
- В) Прокаріоти і Еукаріоти;
- Г) Рослини, Тварини, Бактерії;
- Д) Гриби, Бактерії, Протисти.

8. Археї це:

- А) одно- та багатоклітинні організми, що характеризуються переважно полігеномними клітинами, морфологічно сформованим ядром та наявністю мембранних субклітинних органел;
- Б) еукаріотичні гетеротрофні організми, які живляться переважно осмотрофно, і більшість з яких здатні розмножуватись за допомогою спор;
- В) переважно багатоклітинні еукаріотичні організми, однією з найголовніших ознак яких є гетеротрофність та здатність активно рухатись;
- Г) одна з груп живих організмів, до якої належать мікроскопічні одноклітинні прокаріоти;
- Д) мікроскопічні, переважно одноклітинні, організми, для яких характерна наявність клітинної стінки, цитоплазми, різних включень, відсутність ядра, мітохондрій, пластид та інших органел.

9. На які імперії поділяються живі організми?

- А) Археї, Протисти, Еукаріоти;
- Б) Археї, Бактерії, Еукаріоти;
- В) Прокаріоти і Еукаріоти;
- Г) Рослини, Тварини, Бактерії;

Д) Гриби, Бактерії, Протисти.

10. Тип – це:

- А) таксономічна категорія, що поєднує близькі роди;
- Б) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
- В) назва рангів таксонів у біологічній класифікації;
- Г) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
- Д) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види.

11. Хто запропонував термін «тип»?

- А) К. Воуз;
- Б) Ч. Дарвін;
- В) А. Бленвіль;
- Г) К. Бер;
- Д) Ж. Кюв'є.

12. У якому році було запропоновано термін «тип»?

- А) 1800;
- Б) 1990;
- В) 1835;
- Г) 1812;
- Д) 1825.

13. Якими особливостями характеризуються всі організми, що належать до одного типу?

- А) єдиним планом будови;
- Б) однаковим числом хромосом;
- В) однаковим типом живлення;
- Г) приуроченістю до єдиного середовища існування;
- Д) правильна відповідь Б, В.

14. У якому році була запропонована біологічна концепція виду?

- А) 1848;
- Б) 1735;
- В) 1772;
- Г) 1623;
- Д) 1686.

15. Настання нової епохи в систематиці традиційно пов'язують з ім'ям:

- А) Каспара Баугіна;
- Б) Крістіана Готфріда Еренберга;
- В) Джозефа Пристлі;

- Г) Джона Рея;
- Д) Карла Ліннея.

16. Субдомен це:

- А) таксономічна категорія, що поєднує близькі роди;
- Б) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
- В) назва рангів таксонів у біологічній класифікації
- Г) домен, який іде після домена більш високого рівня;
- Д) домен, який іде перед доменом більш високого рівня.

17. Відповідно до положення таксону в ієрархічній системі, визначається:

- А) ранг;
- Б) властивість;
- В) ознака;
- Г) популяція;
- Д) наукова концепція.

18. Супідрядність рівнів організації у біологічній системі, при якому наступний рівень є домінуючим по відношенню до попереднього це:

- А) таксономічна одиниця;
- Б) систематика;
- В) таксономічна категорія;
- Г) ранг;
- Д) ієрархія.

19. Єдина система ієрархії утворюється:

- А) таксономічними категоріями;
- Б) біологічними зв'язками;
- В) таксономічними одиницями;
- Г) різновидами організмів;
- Д) всі відповіді вірні.

20. Ранг таксону це:

- А) біологічна система, яка спирається на загальні закономірності розвитку і еволюціонування живої природи;
- Б) біологічні зв'язки і відношення, які підлягають безпосередньому вивченню;
- В) ділянка безперервного еволюційного ланцюга, що спостерігається на даному відрізку часу;
- Г) щабель, на якому перебуває таксон в ієрархічній системі;
- Д) супідрядність рівнів організації у біологічній системі.

21. Поняття, що застосовується в таксономії для позначення супідрядних груп об'єктів це:

- А) таксономічна одиниця;
- Б) систематика;
- В) ранг;
- Г) ієрархія;
- Д) таксономічна категорія.

22. Найвищою таксономічною категорією в систематиці є:

- А) секція;
- Б) імперія;
- В) царство;
- Г) варієтет;
- Д) тип.

23. Домен – це:

- А) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
- Б) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
- В) назва рангів таксонів у біологічній класифікації;
- Г) таксономічна категорія, що поєднує близькі роди;
- Д) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види.

24. Термін «домен» запропонував:

- А) Аристотель;
- Б) Карл Воуз;
- В) Матіас Шлейден;
- Г) Чарльз Дарвін;
- Д) Карл Лінней.

25. Система трьох доменів це:

- А) назва рангів таксонів у біологічній класифікації;
- Б) розташування груп об'єктів в порядку підпорядкування;
- В) сукупність всіх таксонів одного рангу;
- Г) система біологічної класифікації, що підкреслює розподіл живих організмів на три групи;
- Д) система біологічної класифікації, що підкреслює розділення прокаріотів на групи.

26. За системою трьох доменів живі організми поділяються на:

- А) Рослини, Тварини, Бактерії;
- Б) Археї, Бактерії, Еукаріоти;
- В) Прокаріоти і Еукаріоти;
- Г) Археї, Протисти, Еукаріоти;

Д) Гриби, Бактерії, Протисти.

27. У якому році термін «домен» введено у сучасну біологічну класифікацію?

- А) у 1899 році;
- Б) у 1992 році;
- В) у 1900 році;
- Г) у 1990 році;
- Д) у 1980 році.

28. Хто ввів поняття «клас» у систематику?

- А) А. Левенгук;
- Б) А. Бленвіль;
- В) Ж. Турнефор;
- Г) Ч. Дарвін;
- Д) К. Воуз.

29. Категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин називається:

- А) відділ;
- Б) тип;
- В) порядок;
- Г) клас;
- Д) родина.

30. У ієрархії таксономічних категорій у зоологічній систематиці клас стоїть:

- А) вище за тип і нижче за ряд;
- Б) вище за ряд і нижче за родину;
- В) нижче за тип і вище за ряд;
- Г) вище за тип і вище за ряд;
- Д) вище за тип і нижче за родину.

31. Термін «царство» перекладається на латинь як:

- А) Ordo;
- Б) Tribus;
- В) Genus;
- Г) Regnum;
- Д) Familia.

32. Похідними рангами класу є:

- А) надклас;
- Б) інфраклас;
- В) підклас;
- Г) секція;

Д) правильна відповідь А, Б, В.

33. Систематична категорія у зоології, що об'єднує найближчі родини тварин називається:

- А) надклас;
- Б) клас;
- В) тип;
- Г) ряд;
- Д) секція.

34. Близькі ряди у зоології становлять:

- А) відділ;
- Б) секцію;
- В) тип;
- Г) родину;
- Д) клас.

35. Термін «ряд» перекладається на латинь як:

- А) Varietas;
- Б) Tribus;
- В) Genus;
- Г) Ordo;
- Д) Typos.

36. Ряд у зоологічній систематиці може бути об'єднаний у:

- А) секцію;
- Б) наряд;
- В) різновид;
- Г) надклас;
- Д) трибу.

37. Ряд у зоологічній систематиці може бути поділений на:

- А) різновид;
- Б) трибу;
- В) секцію;
- Г) підряд;
- Д) наряд.

38. Систематика – це:

- А) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Б) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин;

- В) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Г) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
- Д) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії.

39. Родина – це:

- А) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
- Б) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин;
- В) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин називається;
- Г) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
- Д) систематична категорія, що об'єднує найближчі родини тварин.

40. Таксономія – це:

- А) поняття, що застосовується в систематиці для позначення підпорядкування різних груп живих організмів, що відрізняються одна від одної ступенем спорідненості;
- Б) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- В) рівень, до якого віднесли таксон у таксономічній ієрархії;
- Г) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Д) система наукових назв видів та інших таксонів.

41. Номенклатура – це:

- А) єдина класифікація, що об'єднує всі живі істоти і побудована на підставі всебічного аналізу притаманних їм ознак;
- Б) система наукових назв видів та інших таксонів, тісно пов'язана з класифікацією та систематикою;
- В) наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу;
- Г) наука про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак;
- Д) галузь систематики, що вивчає процеси встановлення і характеристики систематичних груп тварин і рослин.

42. Вищим таксоном споріднених родин у зоології є:

- А) ряд;
- Б) відділ;
- В) клас;
- Г) тип;

Д) порядок.

43. Прокаріоти це:

- А) організми, клітини яких мають ядро, оточене мембранною оболонкою;
- Б) одна з груп живих організмів, до якої належать мікроскопічні одноклітинні прокаріоти;
- В) організми без ядра;
- Г) домен, який іде після домена більш високого рівня;
- Д) домен, який іде перед доменом більш високого рівня.

44. Рід - це:

- А) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин;
- Б) систематична категорія у зоології, що об'єднує найближчі родини тварин;
- В) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види;
- Г) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин;
- Д) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин.

45. Вид - це:

- А) велика група організмів, що володіють подібними ознаками будови, харчування і життя у природі;
- Б) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин;
- В) основна одиниця систематики, генетично відособлена, потенційно здатна до розвитку форма існування живої природи;
- Г) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин;
- Д) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин.

46. Наука, що дозволяє пояснити різноманіття живої природи, підпорядкувати його об'єктивним закономірностям називається:

- А) таксономія;
- Б) біологічна систематика;
- В) номенклатура;
- Г) епістемологія;
- Д) філогенія.

47. Наука, завданням якої є опис і упорядкування різноманітних існуючих і вимерлих видів, їх розподіл на певні систематичні групи та опрацювання природної системи органічного світу – це:

- А) систематика;
- Б) класифікація;
- В) таксономія;
- Г) номенклатура;

Д) епістемологія.

48. Наукою про об'єднання живих істот в групи на підставі аналізу притаманних їм ознак є:

- А) номенклатура;
- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) таксономія;
- Д) епістемологія.

49. Впорядкуванням системи наукових назв видів та інших таксонів займається:

- А) таксономія;
- Б) класифікація;
- В) систематика;
- Г) номенклатура;
- Д) епістемологія.

50. Засновниками філогенетичної концепції є:

- А) Е. Вілі і Р. Мейден;
- Б) Е. Майр і Р. Віллманн;
- В) Е. Майр;
- Г) Б. Мішлер і Е. Теріот;
- Д) Р. Мейер і Р. Віллманн.

51. Б. Мішлер і Е. Теріот розглядали вид як:

- А) біологічний об'єкт, що складається з організмів, і має свою власну еволюційну історію;
- Б) репродуктивно пов'язану сукупність популяцій;
- В) найменшу монофілетичну групу;
- Г) окремий індивідуум;
- Д) найменший з численних таксонів філогенетичної класифікації.

52. Групування організмів за філогенетичною концепцією здійснювалося на підставі:

- А) систематизації видів;
- Б) ідентифікації досліджуваних організмів;
- В) еволюційної історії;
- Г) доказів монофілії;
- Д) присвоювання назви живим організмам.

53. Прийняття рішення про ранг досліджуваної групи за філогенетичною концепцією залежить від:

- А) біологічних критеріїв;

- Б) генетичних ознак;
- В) наявності бар'єрів між організмами;
- Г) кількості особин у популяції.
- Д) правильна відповідь А, Г.

54. Еукаріоти це:

- А) організми, клітини яких мають ядро, оточене мембранною оболонкою;
- Б) одна з груп живих організмів, до якої належать мікроскопічні одноклітинні прокаріоти;
- В) організми без ядра;
- Г) домен, який іде після домена більш високого рівня;
- Д) домен, який іде перед доменом більш високого рівня.

55. Бактерії це:

- А) різноманітна за біологічними властивостями група мікроскопічних одноклітинних організмів, які не мають оформленого ядра;
- Б) одна з груп живих організмів, до якої належать мікроскопічні одноклітинні прокаріоти;
- В) домен, який іде після домена більш високого рівня;
- Г) організми без ядра;
- Д) домен, який іде перед доменом більш високого рівня.

56. Скільки однойменних супергруп є у складі Excavata?

- А) 2;
- Б) 1;
- В) 4;
- Г) 3;
- Д) 5.

57. Скільки супергруп є у складі Diaphoretikes?

- А) 2;
- Б) 1;
- В) 4;
- Г) 3;
- Д) 5.

58. Скільки надцарств налічує субдомен Amorphea?

- А) 3;
- Б) 2;
- В) 4;
- Г) 1;
- Д) 5.

59. До надцарства Archaeplastida належать:

- А) червоні водорості;
- Б) гриби;
- В) зелені рослини;
- Г) бактерії;
- Д) тварини.

60. Ознаки будь-якого об'єкта класифікують на:

- А) математичні і біологічні;
- Б) якісні і кількісні;
- В) порівняльно-описові і якісні;
- Г) біологічні і гносеологічні;
- Д) кількісні і гносеологічні.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями
Із запропонованих варіантів відповідей, оберіть ДЕКІЛЬКА ПРАВИЛЬНИХ

1. До морфолого-анатомічних ознак належать:

- А) розміри, форма, забарвлення особин;
- Б) тип дихання;
- В) будова органів, тканин, клітин;
- Г) риси розмноження;
- Д) будова органел одноклітинних організмів.

2. До фізіологічних ознак не належать:

- А) риси життєвого циклу;
- Б) склад клітинної стінки;
- В) число хромосом;
- Г) тип живлення;
- Д) тип дихання.

3. Оберіть екологічні ознаки:

- А) склад цитоплазматичної мембрани;
- Б) спеціалізація паразитів до організмів-господаря;
- В) здатність особин схрещуватися;
- Г) послідовність нуклеотидів;
- Д) приуроченість до певних середовищ існування.

4. До біологічних ознак належать:

- А) риси розмноження;
- Б) походження видів від загального предка;
- В) наявність видів-двійників;

- Г) здатність особин виду схрещуватися;
- Д) риси життєвого циклу.

5. До біохімічних ознак не належать:

- А) склад фотосинтетичних пігментів;
- Б) особливості життєвого циклу;
- В) склад клітинної стінки;
- Г) число хромосом;
- Д) склад цитоплазматичної мембрани.

6. До генетичних ознак належать:

- А) процес вимирання;
- Б) число і будова хромосом;
- В) особливості розмноження;
- Г) послідовність нуклеотидів;
- Д) зміна забарвлення.

7. Таксони класифікують на:

- А) політиповий;
- Б) тетратиповий;
- В) монотиповий;
- Г) однотиповий;
- Д) гексатиповий.

8. Ранги розподіляють на:

- А) основні;
- Б) політипові;
- В) однотипові;
- Г) додаткові;
- Д) монотипові.

9. Триба застосовується у систематиці для поділу:

- А) великих рядів;
- Б) великих підродин;
- В) великих надкласів;
- Г) великих родин;
- Д) великих підкласів.

10. Які альтернативні категорії використовуються в даний час для опису нефілогенетичних груп?

- А) Союз;
- Б) Відділення;
- В) Царство;
- Г) Стан;

Д) Когорта.

11. На які імперії поділяються живі організми?

- А) Протисти;
- Б) Археї;
- В) Тварини;
- Г) Прокаріоти;
- Д) Еукаріоти.

12. На які групи поділяють живих організмів за системою трьох доменів?

- А) Археї;
- Б) Тварини;
- В) Еукаріоти;
- Г) Протисти;
- Д) Бактерії.

13. Фундаментом таксономічної ієрархії служать:

- А) внутрішньовидові категорії;
- Б) відмінністю за екологічними ознаками;
- В) подібністю за біохімічними та генетичними ознаками;
- Г) вид;
- Д) наявністю видів-двійників.

14. До внутрішньовидових категорій відносять:

- А) форми;
- Б) підвиди;
- В) види;
- Г) різновиди;
- Д) спеціалізовані форми.

15. За екологічними ознаками організми можуть взаємодіяти з:

- А) лише організмами свого виду;
- Б) іншими організмами;
- В) спеціалізованими формами;
- Г) навколишнім середовищем;
- Д) клонами інших видів.

16. До типу Annelida належать такі класи:

- А) Polychaeta;
- Б) Echiurida;
- В) Dinophilida;
- Г) Oligochaeta;
- Д) Hirudinea.

Завдання на встановлення відповідності

До кожного з чотирьох або більше рядків інформації, позначених цифрами, виберіть ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ варіант, позначений буквою.

1. Установіть відповідність між таксономічними категоріями та їх визначеннями:

1. Клас;	А) таксономічна категорія, що поєднує класи тварин;
2. Домен;	Б) систематична категорія, що об'єднує споріднені ряди тварин називається;
3. Тип;	В) систематична категорія, що об'єднує споріднені роди тварин;
4. Родина;	Г) систематична категорія у зоології, що об'єднує найближчі родини тварин називається;
5. Рід;	Д) таксономічна категорія, що включає декілька царств;
6. Ряд.	Е) систематична категорія, яка об'єднує близько споріднені, зв'язані спільним походженням види.

2. Установіть відповідність між ознаками та їх характеристиками:

1. Морфолого-анатомічні;	А) особливості взаємодії з іншими організмами і навколишнім середовищем;
2. Фізіологічні;	Б) особливості способу життя;
3. Екологічні;	В) особливості зовнішньої та внутрішньої будови;
4. Біологічні;	Г) особливості функціонування організму;
5. Біохімічні;	Д) особливості спадкового апарату організму;
6. Генетичні.	Е) особливості хімічного складу організму.

3. Установіть відповідність між таксономічною категорією та вченим, який її запропонував:

1. Домен;	А) Ж. Турнефор;
2. Тип;	Б) Дж. Рей;
3. Клас;	В) А. Левенгук;
4. Вид.	Г) А. Бленвіль;
	Д) К. Воуз.

4. Установіть відповідність між вченим та його портретом:

1. Жозеф Турнефор;
2. Карл Воуз;
3. Анрі Бленвіль;
4. Джон Рей.

5. Установіть відповідність між ознакою та її прикладами:

1. Морфолого-анатомічні;	А) тип живлення, тип дихання;
2. Фізіологічні;	Б) спеціалізація паразитів до організмів-господаря,
3. Екологічні;	приуроченість до певних середовищ існування;
4. Біологічні;	В) склад клітинної стінки, фотосинтетичних пігментів, цитоплазматичної мембрани;
5. Біохімічні;	Г) розміри, форма, забарвлення особин, будова органів, тканин, клітин, органел одноклітинних організмів;
6. Генетичні.	Д) число і будова хромосом, послідовність нуклеотидів;
	Е) риси розмноження і життєвого циклу.

Ключі до тестів

Тема 1. Класифікація, таксономія, номенклатура

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. В; 2. Б; 3. А; 4. А; 5. Д; 6. Д; 7. В; 8. Г; 9. В; 10. Б; 11. В; 12. В; 13. А; 14. Г; 15. Д; 16. Д; 17. Б; 18. А; 19. В; 20. Б; 21. А; 22. Д; 23. Б; 24. Г; 25. Б; 26. А; 27. Б; 28. Б; 29. Г; 30. Б; 31. Г; 32. А; 33. Б; 34. Б; 35. В; 36. Г; 37. Б; 38. Б; 39. В; 40. Д; 41. Д; 42. Г; 43. Д; 44. А; 45. Б; 46. Б; 47. Д; 48. Г; 49. В; 50. Д; 51. Г; 52. В; 53. А; 54. Г; 55. Г; 56. Б; 57. Д; 58. Г; 59. Б; 60. А.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. В, Д; 2. А, Б, Г, Д; 3. А, В; 4. Б, В; 5. В, Д; 6. А, Д; 7. Б, В; 8. В, Г; 9. А, Б, В, Г, Д; 10. А, В; 11. А, Г; 12. Б, Г; 13. Г, Д; 14. А, Б; 15. А, В.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Г, 2. Б, 3. А, 4. Д;
- 2) 1. Б, 2. Е, 3. Д, 4. В, 5. А;
- 3) 1. А, 2. Г, 3. Б, 4. В, 5. Д;
- 4) 1. В, 2. А, 3. Г, 4. Б, 5. Д;
- 5) 1. Д, 2. Е, 3. В, 4. А, 5. Б.

Тема 2. Поняття виду в біології. Теорії виду

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. В; 2. Д; 3. В; 4. Г; 5. Д; 6. Б; 7. Д; 8. Б; 9. А; 10. Г; 11. Д; 12. В; 13. Б; 14. Г; 15. Д; 16. Г; 17. Б; 18. В; 19. Д; 20. Г; 21. А; 22. А; 23. Г; 24. А; 25. Б; 26. А; 27. Д; 28. А; 29. Г; 30. В; 31. А; 32. Д; 33. В; 34. Б; 35. А; 36. В; 37. Б; 38. В; 39. Д; 40. Б; 41. В; 42. Г; 43. Г; 44. В; 45. А; 46. Д; 47. Б; 48. А; 49. А; 50. Д; 51. В; 52. Г; 53. А; 54. А; 55. В; 56. Д; 57. А; 58. Д; 59. А; 60. В.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. А, Г; 2. Б, Д; 3. А, Г; 4. В, Д; 5. А, Б; 6. А, Г; 7. Б, В; 8. В, Г; 9. А, Г; 10. В, Д; 11. Б, Г, Д; 12. Б, Д; 13. А, В, Г; 14. Б, Д; 15. А, Г.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Б, 2. А, 3. Д, 4. В, 5. Г, 6. Е
- 2) 1. Д, 2. А, 3. Г, 4. В
- 3) 1. Г, 2. Б, 3. В, 4. Д, 5. А
- 4) 1. В, 2. А, 3. Г, 4. Д, 5. Б
- 5) 1. В, 2. Б, 3. Д, 4. А, 5. Е

Тема 3. Таксони групи виду

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. Д; 2. В; 3. Д; 4. В; 5. Б; 6. А; 7. Д; 8. В; 9. Б; 10. Б; 11. В; 12. Г; 13. Б; 14. Г; 15. Б; 16. Г; 17. А; 18. Б; 19. А; 20. В; 21. Г; 22. А; 23. А; 24. Д; 25. В; 26. В; 27. Г; 28. Г; 29. А; 30. Д; 31. В; 32. Г; 33. Б; 34. Б; 35. Г; 36. Б; 37. Б; 38. В; 39. Б; 40. А; 41. Д; 42. А; 43. Г; 44. Г; 45. В; 46. Д; 47. Б; 48. Б; 49. Д; 50. Г; 51. Б; 52. Г; 53. Д; 54. А; 55. Д; 56. А; 57. В; 58. А; 59. В; 60. А; 61. Д.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. А, В, Д; 2. А, В; 3. Б, Д; 4. А, Д; 5. Б, Г; 6. Б, Г; 7. А, В; 8. А, Г; 9. Б, Г; 10. А, Б, Г, Д; 11. Г, Д; 12. А, В, Д; 13. А, Г; 14. А, Б, Г, Д; 15. Б, Г.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Б, 2. Д, 3. А, 4. В, 5. Е, 6. Г
- 2) 1. В, 2. Г, 3. А, 4. Б, 5. Е, 6. Д
- 3) 1. Д, 2. Г, 3. А, 4. Б
- 4) 1. А, 2. В, 3. Б, 4. Г
- 5) 1. Г, 2. А, 3. Б, 4. Е, 5. В, 6. Д

Тема 4. Номенклатурні кодекси

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. Г; 2. Д; 3. Б; 4. Г; 5. А; 6. В; 7. Д; 8. Г; 9. В; 10. Б; 11. Г; 12. Д; 13. Г; 14. Г; 15. А; 16. Б; 17. Д; 18. В; 19. Д; 20. А; 21. Г; 22. В; 23. Д; 24. Б; 25. Г; 26. В; 27. А; 28. Г; 29. Б; 30. Д; 31. В; 32. Б; 33. В; 34. Б; 35. В; 36. Б; 37. Г; 38. А; 39. Д; 40. Б; 41. Г; 42. Г; 43. Б; 44. Г; 45. Д; 46. Б; 47. Д; 48. Б; 49. Г; 50. Б; 51. А; 52. В; 53. Д; 54. Б; 55. А; 56. Б; 57. В; 58. Б; 59. Д; 60. Д.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. А, Г; 2. А, Г, Д; 3. А, Б, В, Г, Д; 4. А, Б, Г, Д; 5. В, Д; 6. А, Б, В, Г, Д; 7. А, В, Д; 8. Г, Д; 9. А, Б, В, Г, Д; 10. В, Д; 11. Б, Г; 12. Б, Г; 13. Б, Г; 14. А, Б, В; 15. Б, Г.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. В, 2. А, 3. Д, 4. Г
- 2) 1. Б, 2. Д, 3. Є, 4. А, 5. Е, 6. Г, 7. В
- 3) 1. Д, 2. А, 3. В, 4. Б
- 4) 1. А, 2. Г, 3. В, 4. Б
- 5) 1. В, 2. Д, 3. Г, 4. Б

Тема 5. Утворення назв зоологічних об'єктів відповідно до вимог МКЗН

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. А; 2. В; 3. Г; 4. А; 5. Б; 6. Г; 7. Б; 8. А; 9. Г; 10. Б; 11. Д; 12. Г; 13. Б; 14. Д; 15. Г; 16. Г; 17. Д; 18. А; 19. Б; 20. В; 21. Г; 22. Б; 23. Д; 24. Б; 25. В; 26. А; 27. Б; 28. Г; 29. А; 30. Б; 31. Б; 32. В; 33. А; 34. В; 35. Д; 36. Б; 37. Д; 38. Б; 39. А; 40. В; 41. Г; 42. Д; 43. В; 44. Г; 45. В; 46. В; 47. Г; 48. Б; 49. Д; 50. Г; 51. Б; 52. В; 53. Д; 54. Г; 55. Б; 56. А; 57. Г; 58. Г; 59. А; 60. Д; 61. Б.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. Б, Г, Д; 2. А, Б, В, Г; 3. А, В, Г; 4. А, Б, Г, Д; 5. А, Д; 6. А, В, Г, Д; 7. Б, Г, Д; 8. А, В, Д; 9. Б, Г; 10. А, В, Г; 11. Б, В, Г; 12. А, Б, Г, Д; 13. А, Б, Д; 14. Б, Г; 15. Б, Г.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Г, 2. А, 3. Б, 4. Д, 5. В
- 2) 1. Б, 2. А, 3. Г, 4. В
- 3) 1. Д, 2. Б, 3. Г, 4. А, 5. Е, 6. В
- 4) 1. Г, 2. Д, 3. А, 4. Б, 5. Е
- 5) 1. А, 2. В, 3. Б, 4. Д

Тема 6. Опис зоологічних об'єктів відповідно до вимог МКЗН

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. В; 2. Б; 3. Д; 4. Д; 5. Г; 6. Г; 7. Г; 8. Г; 9. В; 10. Г; 11. А; 12. Б; 13. Г; 14. А; 15. Д; 16. В; 17. Б; 18. А; 19. Г; 20. Д; 21. Г; 22. Г; 23. Б; 24. А; 25. Д; 26. Г; 27. А; 28. Б; 29. В; 30. Д; 31. Г; 32. Д; 33. А; 34. Б; 35. Д; 36. А; 37. Б; 38. Г; 39. А; 40. Д; 41. В; 42. А; 43. А; 44. Д; 45. Д; 46. Б; 47. Г; 48. Г; 49. Б; 50. В; 51. Б; 52. Б; 53. Д; 54. Д; 55. А; 56. А; 57. Г; 58. Д; 59. В; 60. Д.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. Б, В, Г; 2. А, Б, В, Г; 3. Б, Д; 4. А, Б, В, Г; 5. В, Д; 6. Б, В; 7. А, Д; 8. А, Б, Г; 9. Б, Г, Д; 10. Б, Д; 11. В, Г; 12. Б, Г, Д; 13. А, Д; 14. А, Г; 15. Б, Г.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. В, 2. А, 3. Г
- 2) 1. Г, 2. А, 3. Б
- 3) 1. Б, 2. Г, 3. А, 4. Д
- 4) 1. Г, 2. Б, 3. В
- 5) 1. А, 2. В, 3. Г

Тема 7. Теорії біологічної класифікації і їх історія

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. В; 2. Б; 3. А; 4. А; 5. Д; 6. Д; 7. В; 8. Г; 9. В; 10. Б; 11. В; 12. В; 13. А; 14. Г; 15. Д; 16. Д; 17. Б; 18. А; 19. В; 20. Б; 21. А; 22. Д; 23. Б; 24. Г; 25. Б; 26. А; 27. Б; 28. Б; 29. Г; 30. Б; 31. Г; 32. А; 33. Б; 34. Б; 35. В; 36. Г; 37. Б; 38. Б; 39. В; 40. Д; 41. Д; 42. Г; 43. Д; 44. А; 45. Б; 46. Б; 47. Д; 48. Г; 49. В; 50. Д; 51. Г; 52. В; 53. А; 54. Г; 55. Г; 56. Б; 57. Д; 58. Г; 59. Б; 60. А.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. В, Д; 2. А, Б, Г, Д; 3. А, В; 4. Б, В; 5. В, Д; 6. А, Д; 7. Б, В; 8. В, Г; 9. А, Б, В, Г, Д; 10. А, В; 11. А, Г; 12. Б, Г; 13. Г, Д; 14. А, Б; 15. А, В.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Г, 2. Б, 3. А, 4. Д
- 2) 1. Б, 2. Е, 3. Д, 4. В, 5. А
- 3) 1. А, 2. Г, 3. Б, 4. В, 5. Д
- 4) 1. В, 2. А, 3. Г, 4. Б, 5. Д
- 5) 1. Д, 2. Е, 3. В, 4. А, 5. Б

Тема 8. Методологія таксономії

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. А; 2. Г; 3. Б; 4. Б; 5. Д; 6. Д; 7. Д; 8. Б; 9. А; 10. Д; 11. Г; 12. Г; 13. В; 14. Б; 15. Д; 16. Д; 17. Г; 18. В; 19. Д; 20. Г; 21. Г; 22. Д; 23. Г; 24. Г; 25. Б; 26. А; 27. Б; 28. А; 29. Д; 30. Г; 31. Б; 32. А; 33. Б; 34. Б; 35. Г; 36. Г; 37. Б; 38. Г; 39. Г; 40. Д; 41. В; 42. Г; 43. Д; 44. Б; 45. Б; 46. Г; 47. Д; 48. Г; 49. Г; 50. Д; 51. А; 52. Б; 53. А; 54. Б; 55. В; 56. Б; 57. Д; 58. Б; 59. Б; 60. А.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. Б, Д; 2. А, Б, В, Д; 3. А, Д; 4. А, В; 5. Г, Д; 6. Г, Д; 7. Б, В; 8. А, Г; 9. А, Б, В, Г, Д; 10. А, Д; 11. А, Г; 12. Б, Г; 13. В, Д; 14. А, Г; 15. Б, В.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Г, 2. Б, 3. А, 4. Д
- 2) 1. Б, 2. Е, 3. Д, 4. В, 5. А
- 3) 1. А, 2. Г, 3. Б, 4. В, 5. Д
- 4) 1. В, 2. А, 3. Г, 4. Б, 5. Д
- 5) 1. Д, 2. Е, 3. В, 4. А, 5. Б

Тема 9. Історія створення системи органічного світу

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. Д; 2. Г; 3. Д; 4. Д; 5. А; 6. А; 7. А; 8. Д; 9. Б; 10. Б; 11. В; 12. А; 13. А; 14. А; 15. Б; 16. А; 17. А; 18. Г; 19. Д; 20. Б; 21. Д; 22. В; 23. Г; 24. Б; 25. Б; 26. Б; 27. Д; 28. Г; 29. В; 30. В; 31. Б; 32. А; 33. А; 34. Г; 35. Д; 36. Д; 37. Г; 38. Г; 39. А; 40. В; 41. Д; 42. Б; 43. А; 44. Г; 45. В; 46. Г; 47. Д; 48. Б; 49. Г; 50. Г; 51. Г; 52. Д; 53. Д; 54. Д; 55. А; 56. А; 57. Д; 58. Б; 59. В; 60. Д; 61. Б.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. А, Б, Г; 2. Б, Д; 3. А, Б, Г; 4. А, В, Г, Д; 5. А, Д; 6. А, Б, Д; 7. В, Г, Д; 8. В, Г; 9. А, Б, В; 10. А, Б, В, Г; 11. А, В; 12. Б, Д; 13. А, Б, Г, Д; 14. А, Б, Г, Д; 15. А, Б, В, Г.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Б, 2. А, 3. Д, 4. В, 5. Е
- 2) 1. Б, 2. Г, 3. А
- 3) 1. Д, 2. А, 3. В, 4. Е, 5. Б, 6. Г, 7. Є
- 4) 1. А, 2. В, 3. Д, 4. Б, 5. Г
- 5) 1. Г, 2. А, 3. Д, 4. Б

Тема 10. Сучасна система органічного світу

Тестові завдання з однією правильною відповіддю

1. А; 2. Г; 3. Б; 4. В; 5. Г; 6. Д; 7. А; 8. Г; 9. В; 10. Б; 11. В; 12. Д; 13. А; 14. Д; 15. Д; 16. Г; 17. А; 18. Д; 19. А; 20. Г; 21. Д; 22. Б; 23. Б; 24. Б; 25. Д; 26. Б; 27. Г; 28. В; 29. Г; 30. В; 31. Г; 32. Д; 33. Г; 34. Д; 35. Г; 36. Б; 37. Г; 38. Г; 39. Б; 40. Б; 41. Б; 42. А; 43. В; 44. В; 45. В; 46. Б; 47. А; 48. Г; 49. Г; 50. Г; 51. Д; 52. Г; 53. А; 54. А; 55. А; 56. Б; 57. Г; 58. А; 59. В; 60. Б.

Тестові завдання з декількома правильними відповідями

1. А, В, Д; 2. А, Б, В; 3. Б, Д; 4. А, Д; 5. Б, Г; 6. Б, Г; 7. А, В; 8. А, Г; 9. Б, Г; 10. А, Б, Г, Д; 11. Г, Д; 12. А, В, Д; 13. А, Г; 14. А, Б, Г, Д; 15. Б, Г; 16. А, В, Г, Д.

Завдання на встановлення відповідності

- 1) 1. Б, 2. Д, 3. А, 4. В, 5. Е, 6. Г
- 2) 1. В, 2. Г, 3. А, 4. Б, 5. Е, 6. Д
- 3) 1. Д, 2. Г, 3. А, 4. Б
- 4) 1. А, 2. В, 3. Б, 4. Г
- 5) 1. Г, 2. А, 3. Б, 4. Е, 5. В, 6. Д

Список рекомендованих джерел

1. Біологічний словник / За ред. К.М. Ситника, В.О. Топачевського: 2-ге вид. Київ : Головна редакція УРЕ, 1986. – 680 с.
2. Глущенко В.И. Основы общей систематики: учебн. пособие. / А.Ю. Акулов, Д.В. Леонтьев, С.Ю.Утевский. Харьков : ХНУ, 2004. – 111 с.
3. Клюге Н.Ю. Принципы систематики живых организмов: Учебное пособие. СПб. : Издательство С. -Петербургского университета, 1998. – 88 с.
4. Ковблюк М.М. Основи зоологічної номенклатури та систематики: Навчальний посібник для студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Сімферополь : ДІАЙП, 2008. – 148 с.
5. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Основи біологічної класифікації» / Укладач: Л. М. Шевчук. Житомир: Вид-во О. О. Євенок, 2019. – 60 с.
6. Любарский Г.Ю. Биологическая систематика: эволюция идей. / И.Я. Павлинов. Москва : Зоологический музей МГУ, 2011. – 632 с.
7. Майр Э. Зоологический вид и эволюция. Москва : Мир, 1968. – 597 с.
8. Майр Э. Принципы зоологической систематики. Москва : Мир, 1971. – 453 с.
9. Міжнародний кодекс зоологічної номенклатури: 4-те вид. Київ : Бібліотека офіційних видань, 2003. – 175 с.
10. Свиридов А.В. Ключи в биологической систематике: теория и практика. Москва : Изд-во МГУ, 1994. – 224 с.
11. Сидорович М.М. Основні концепції і теорії біології: історія становлення та розвитку: навчальний посібник для студентів біологічних і педагогічних спеціальностей / М.М. Сидорович, Є.С. Сидорович. 2-е вид. допов. і виправ. Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2020. – 206 с.

12. Старобогатов Я.И. Практические приемы систематики и вопрос о критерии вида / Я.И. Старобогатов // Зоологический журнал. 1968. Т. 47, №6. С. 875-886.
13. Старобогатов Я.И. Принципы оценки ранга высших таксонов / Я.И. Старобогатов // Систематика и филогения беспозвоночных. Москва : Наука, 1990. С. 10-12.
14. Шаталкин А.И. Биологическая систематика. / А.И. Шаталкин. Москва : Изд-во МГУ, 1988. 184 с.
15. Шаталкин А.И. Таксономия. Основания, принципы и правила. / А.И. Шаталкин. Москва : Товарищество научных изданий КМК, 2012. – 600 с.
16. Шипунов А.Б. Основы теории систематики: Учебное пособие. Москва : Открытый лицей ВЗМШ, Книжный дом «Университет», 1999. 56 с.

Додатки

Додаток А

Система органічного світу

